

Analiza Regională a Infrastructurii Verzi- Albastre în Regiunea Sud-Muntenia, România

Analiza regională privind Infrastructura Verde-Albastră

***Versiune Finală
Decembrie 2021***

*Proiect finanțat prin Programul Operațional de Asistență Tehnică 2014 –
2020*

Notă: Analiza datelor, inclusiv analiza financiară, precum și concluziile prezentate în acest Raport au fost elaborate de echipa de experți, care s-a implicat cu toată priceperea, expertiza și diligența, ținând cont de scopul analizei și de datele publice disponibile. De asemenea, ipotezele luate în considerare pentru prognoza financiară și rezultatele prezentate se bazează pe aprecierea experților și nu au valoare oficială pentru niciun terț, întrucât constituie opinia consultanților, pe baza analizei datelor publice disponibile.

Elaborat pentru

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Muntenia

Tipul contractului

Servicii de consultanță

Data

Decembrie 2021

Consultanți:

RAMBOLL South East Europe SRL

Numele proiectului	ANALIZA REGIONALĂ PRIVIND INFRASTRUCTURA VERDE - ALBASTRĂ ÎN REGIUNEA SUD-MUNTENIA, ROMÂNIA
Proiect nr.	2021.003249
Destinatar	Agenția de Dezvoltare Regională Sud - Muntenia
Tipul documentului	Final
Versiune	3.0
Data	20/12/2021
Elaborat de	Koen Broersma, Eugenia Ganea, Anca Bors, Gabriela Musat, Liliana Chirila, Carmen Ștefan și Sabina Elena Preda
Verificat de	Alvaro Fonseca
Aprobat de	Silviu Stoica
Descriere	Acest raport reprezintă scopul principal al proiectului implementat de Ramboll, BERD și ADR SM, privind elaborarea unei analize regionale a potențialului IVA în Regiunea Sud-Muntenia, inclusiv dezvoltarea unui portofoliu regional de proiecte IVA. Acesta este al patrulea raport, care sintetizează rapoartele anterioare ale proiectului.
Mulțumiri	Consultantul apreciază foarte mult informațiile care au fost furnizate de ADR SM pe parcursul proiectului.

Ramboll
Hannemanns Allé 53
DK-2300 Copenhagen S
Denmark

T +45 5161 1000
<https://ramboll.com>

CUPRINS

1	INTRODUCERE	4
1.1	Cadrul general	4
1.2	Contextul proiectului	5
1.3	Obiective	7
1.4	Abordare	9
1.5	Derularea proiectului	12
2	PREMISELE PROIECTULUI	14
2.1	Provocări de mediu în Regiunea Sud-Muntenia	14
2.2	Politici și cadrul instituțional	19
2.3	Implicarea părților interesate	22
2.4	Analiza financiară	24
2.4.1	Introducere	24
2.4.2	Modelul financiar	25
2.4.3	Ipoteze macroeconomice	26
2.4.4	Proiecția bugetară	28
3	CĂTRE SOLUȚII DURABILE ȘI REZILIENTE	29
3.1	Oportunități: Tipologii IVA	29
3.2	Evaluarea propunerilor de proiecte IVA	30
3.3	Portofoliul de proiecte regionale	31
3.3.1	Cadrul de evaluare tehnică	31
3.3.2	Cadrul de evaluare a criteriilor de politică și strategii TdR	35
3.4	Analiza prognozelor financiare	36
4	RESURSE NECESARE PENTRU IMPLEMENTARE	42
4.1	Acțiuni practice pentru o infrastructură verde-albastră	42
4.2	Asigurarea capacității administrative adecvate pentru dezvoltarea proiectelor IVA	42
4.3	Capacitatea organizațională și resursele necesare	43
4.4	Dezvoltarea capacității privind implicarea părților interesate, egalitatea de gen, incluziunea socială și economică	46
4.5	Cunoștințele și resursele tehnice	47
5	CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	49
5.1	Etape cheie pentru dezvoltarea viitoare a proiectelor (fazele de planificare) cu o viziune pe termen lung	49
5.2	Capacitate instituțională și resurse umane	49
5.3	Implicarea părților interesate, egalitatea de gen, incluziunea socială și economică	51
5.4	Cunoștințele și instrumentele tehnice	51
5.5	Capacitate și resurse financiare	52
	ANEXE	53
	ANEXA A	
	Politici și reglementări cheie ale UE și naționale, politici și strategii regionale și principalele documente strategice la nivel municipal și local	
	ANEXA B	
	Activități IVA potențial eligibile în cadrul POR SM	
	ANEXA C	

Concepte de proiecte regionale

ANEXA D

Matricea de screening – evaluarea proiectelor locale

ANEXA E

Broșura tipologiilor IVA

ANEXA F

Raportul vizitelor pe teren 20-22 septembrie 2021

Lista de acronime

AM	=	Autoritatea de Management
ANAR	=	Administrația Națională "Apele Române" (R)
AAI	=	Alianța de acțiune și învățare
ADR	=	Agenția pentru Dezvoltare Regională
ADR SM	=	Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Muntenia
BERD	=	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
CE	=	Comisia Europeană
CPR	=	Regulament privind Dispozițiile Comune
FEDR	=	Fondul European de Dezvoltare Regională
GIS	=	Sistem Informațional Geografic
IP	=	Investiție prioritară
IV	=	Infrastructura verde
IVA	=	Infrastructură verde-albastră
MIPE	=	Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene
ONG	=	Organizație neguvernamentală
OS	=	Obiective Strategice
PAOV	=	Plan de acțiune pentru oraș verde
PMUD	=	Planuri de mobilitate urbană durabilă
PNRR	=	Planul Național de Redresare și Reziliență
PO	=	Program Operațional
POR SM	=	Programul Operațional Regional Sud-Muntenia
PDR	=	Planul de Dezvoltare Regională
POR	=	Programul Operațional Regional
SBN	=	Soluții bazate pe natură
SCI	=	Situri de importanță comunitară
SIDT	=	Strategii integrate de dezvoltare teritorială
SIDU	=	Strategii integrate de dezvoltare durabilă
SM	=	Sud-Muntenia
SPA	=	Arii de protecție specială avifaunistică
SUERD	=	Strategia UE pentru Regiunea Dunării
TdR	=	Termeni de referință
UE	=	Uniunea Europeană
UIP	=	Unitatea de implementare a proiectului
UN	=	Națiunile Unite

1 INTRODUCERE

1.1 Cadrul general

În ultimii ani, Comisia Europeană (CE) și-a sporit atenția asupra problemelor urbane, ca răspuns la faptul că, potrivit ONU, aproximativ jumătate din populația lumii trăiește acum în zone urbane, iar până în 2030 este probabil să depășească 60% din populația globală.

Astfel, **Agenda ONU 2030** pentru Dezvoltare Durabilă și Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ONU 2015) și în special Obiectivul 11, solicită guvernelor să facă orașele și așezările umane incluzive, sigure, rezistente și durabile. Ca răspuns, strategia Comisiei Europene de implementare a Agendei 2030 a Națiunilor Unite și a obiectivelor de dezvoltare durabilă, în cadrul strategiei pentru **biodiversitate a Pactului Verde european, urmărește "înverzirea" orașelor europene și creșterea biodiversității în spațiile urbane.**

În 2013, Comisia a adoptat o **strategie a UE privind infrastructura verde** (IV) pentru a spori beneficiile economice prin atragerea de investiții mai mari în capitalul natural al Europei. Strategia a inclus patru direcții de lucru prioritare: (i) promovarea IV în principalele domenii vizate de politici europene; (ii) îmbunătățirea accesului la informații, consolidarea bazei de cunoștințe și promovarea inovării; (iii) îmbunătățirea accesului la finanțare; și (iv) contribuția la dezvoltarea proiectelor IV la nivelul UE.

Conform strategiei UE, infrastructura verde (IV) este o rețea planificată strategic de zone naturale și seminaturale, concepute și gestionate pentru a furniza o gamă largă de servicii ecosistemice. Aceasta include ecosisteme terestre și acvatice bogate în biodiversitate, pe uscat și pe mare. Pe uscat, IV este prezentă în mediul rural și urban. Pe lângă faptul că oferă un instrument cheie pentru a opri și inversa pierderea biodiversității, infrastructura verde-albastră oferă o multitudine de beneficii, într-un mod eficient din punct de vedere al costurilor. Obținerea acestor beneficii este maximizată atunci când rețeaua de spații verzi-albastre este planificată la nivel strategic. Rețeaua Natura 2000 constituie coloana vertebrală a infrastructurii verzi-albastre a UE.

Având în vedere multifuncționalitatea sa, IV sprijină implementarea și conformarea cu legislația și politicile de mediu ale UE, cum ar fi protecția naturii, calitatea aerului, apa și mediul marin, precum și politicile de adaptare la schimbările climatice și de atenuare a efectelor acestora.

Infrastructura verde-albastră poate contribui, de asemenea, în mod pozitiv la sustenabilitatea politicilor UE mai ample, cum ar fi dezvoltarea regională, coeziunea socială, agricultura, transporturile, producția și transportul de energie, gestionarea riscului de dezastre, pescuitul și politicile maritime. Infrastructura verde-albastră oferă abordări care sunt mai durabile sau complementare celor furnizate prin inginerie civilă convențională („*infrastructură gri*”).

Europa este o societate urbană, cu multe provocări de mediu. Comisia Europeană a recunoscut de mult rolul important pe care îl joacă autoritățile locale în îmbunătățirea mediului și nivelul lor ridicat de angajament pentru un progres real.

Astfel, pentru a ajuta procesul de planificare, factorii de decizie politică și întreprinderile să rezolve provocările socio-economice, protejând și restabilind, în același timp, natura Europei, CE a publicat în 2019 *Ghidul UE privind cadrul strategic pentru susținerea în continuare a implementării infrastructurii verzi-albastre - EU Guidance document on a strategic framework for further supporting the deployment of EU-level green and blue infrastructure SWD (2019)*.

Pentru a îndeplini prioritățile strategice, Comisia aplică **Politica de Coeziune** ca principală politică de investiții a UE. Politica de Coeziune vizează toate regiunile și orașele din Uniunea Europeană, pentru a sprijini crearea de locuri de muncă, competitivitatea întreprinderilor, creșterea economică, dezvoltarea durabilă și pentru a îmbunătăți calitatea vieții cetățenilor. Politica de coeziune are un impact puternic în multe domenii, deoarece investițiile sale contribuie la realizarea multor obiective UE și completează politicile UE, cum ar fi cele care se referă la educație, ocuparea forței de muncă, energie, mediu, piața unică, cercetare și inovare.

1.2 Contextul proiectului

Proiectele finanțate în regiuni și orașe contribuie la atingerea obiectivelor și priorităților CE, inclusiv la atingerea obiectivelor Pactului Verde European (*Green Deal*). **Politica de coeziune a UE 2021-2027** are **5 obiective de politică (OP)** care susțin dezvoltarea la nivelul UE:

- OP1. O Europă mai competitivă și mai inteligentă
- OP2. O Europă mai verde, cu emisii reduse de dioxid de carbon, care se îndreaptă către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon
- OP3. O Europă mai conectată prin îmbunătățirea mobilității
- OP4. O Europă mai socială și incluzivă
- OP5. O Europă mai apropiată de cetățenii săi, prin sprijinirea dezvoltării integrate și durabile a tuturor tipurilor de teritorii.

Urmărind cele 5 obiective ale politicii de coeziune și ținând cont de specificul regional, lecțiile învățate în 2014-2020 și documentele de programare strategică ale ADR SM (Planul de dezvoltare regională SM 2021-2027; Strategia de specializare inteligentă pentru SM 2021-2027; Strategia Teritorială Integrată SM 2021-2027), ADR SM a definit șase obiective strategice pentru asigurarea dezvoltării durabile a regiunii SM pentru perioada 2021-2027, care urmează să fie susținute prin investițiile planificate în Programul Operațional Regional Sud-Muntenia (POR SM).

Domeniile prioritare de investiții ale POR SM sunt prezentate mai jos.

Tabel 1-1 Domenii de investiții prioritare

Domenii prioritare de investiții	OP vizat
IP 1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice	OP1
IP 2 - O regiune cu orașe prietenoase cu mediul	OP2
IP 3 - O regiune cu mobilitate urbană durabilă	OP2
IP 4 - O regiune mai accesibilă	OP3
IP 5 - O regiune educată	OP4
IP 6 - O regiune atractivă	OP5
IP 7 - Asistență tehnică - Asigurarea funcționării sistemului de management al POR SM	

Al doilea obiectiv strategic (OS b) al ADR SM are în vedere *Stimularea tranziției regiunii către o economie cu emisii zero prin creșterea eficienței energetice, îmbunătățirea protecției mediului și creșterea mobilității urbane*. Acesta se încadrează în OP2 al UE - o *Europă mai verde, prin tranziția către o economie fără emisii de carbon*, care vizează o „Europa mai ecologică, cu emisii reduse de carbon prin promovarea tranziției verzi și juste, a infrastructurii verzi-albastre, a economiei circulare, a adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și atenuării riscurilor”.

Obiectivul strategic (OS) b (vii) *Îmbunătățirea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, și reducerea tuturor formelor de poluare* este conceput în conformitate cu documentele strategice cheie la nivel regional pentru 2021-2027, contribuind totodată la continuarea viziunii strategice a POR 2014 – 2020. Astfel, proiectele de infrastructură verde se încadrează în Investiția prioritară 2 - *O regiune cu orașe prietenoase cu mediul* din POR SM.

Având în vedere cele de mai sus și faptul că Regiunea SM este mărginită de fluviul Dunărea, la solicitarea ADR SM, în cadrul prezentei **Analize regionale**, am întreprins o abordare sistematică a provocărilor de mediu cu **accent pe zonele urbane funcționale, cu scopul de a defini și promova conceptele relevante de infrastructură verde-albastră și, în cele din urmă, de a identifica un portofoliu de proiecte verzi-albastre, care să fie finanțate prin POR SM 2021-2027**.

Analiza ia în considerare recomandările definite în „*Ghidul privind un cadru strategic pentru susținerea în continuare a implementării infrastructurii verzi-albastre la nivelul UE*” al CE și se bazează pe expertiza, experiența și cele mai bune practici ale Ramboll.

1.3 Obiective

Un peisaj urban verde și un circuit sustenabil al apei sunt esențiale pentru dezvoltarea unui oraș. Planificarea infrastructurii verzi-albastre (IVA) urmărește să asigure că orașele oferă o bună calitate a vieții, dar și reziliență în fața fenomenelor naturii.

Planificarea cu succes a infrastructurii verzi-albastre necesită integrarea diferitelor strategii de planificare locală/teritorială, strategii de dezvoltare, planuri de acțiune și politici locale/regionale.

Planificarea infrastructurii verzi-albastre se poate face pentru o zonă mică a unui oraș, pentru o întreagă zonă urbană sau pentru un bazin hidrografic, dar trebuie să țină cont de posibilele intervenții regionale, precum și de impactul cumulativ al acestor intervenții. În funcție de scara de aplicare, tipurile de infrastructură verde-albastră pot fi diferite (vezi Figura 1-1).

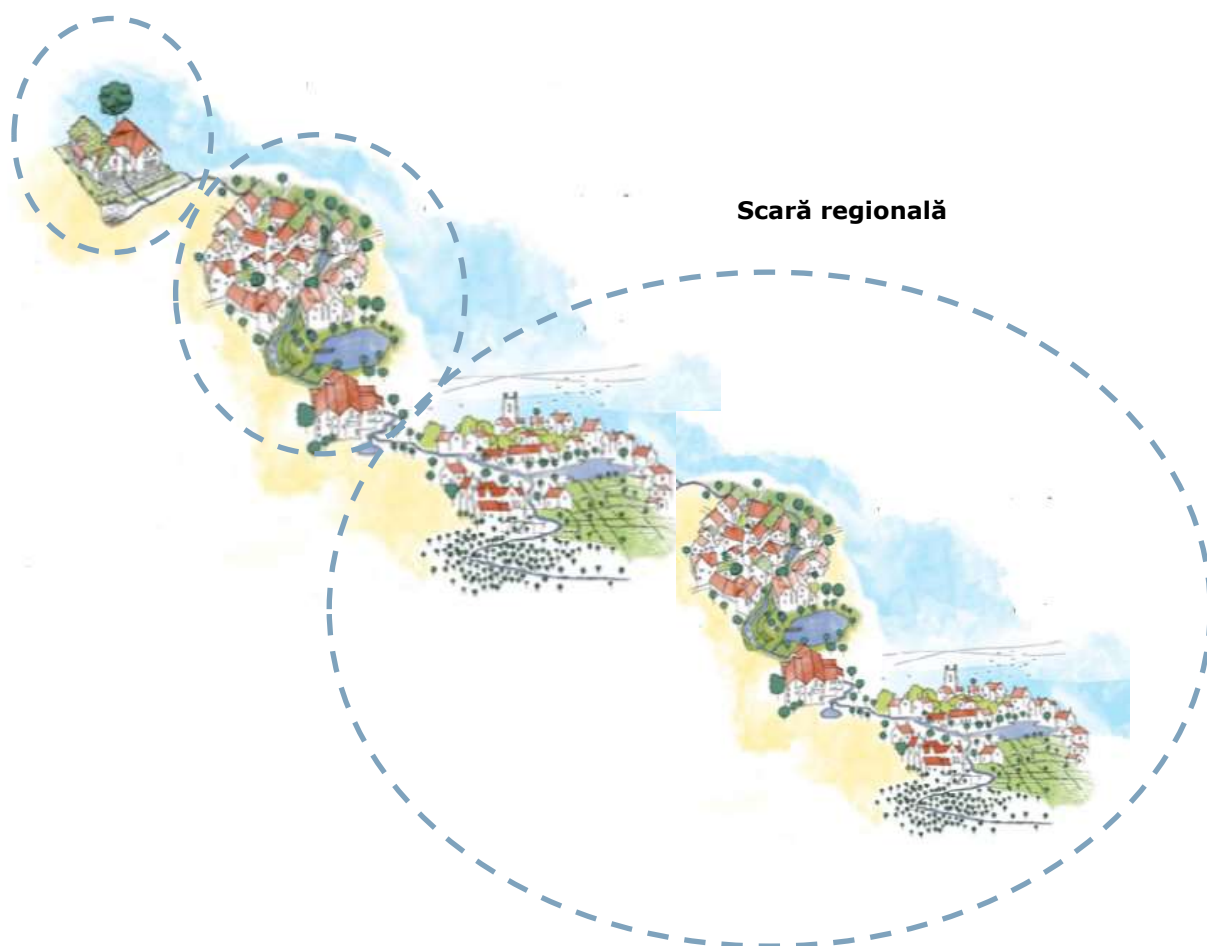

Figura 1-1 Sisteme de infrastructură verde-albastră interconectate la scară largă

Sursa: Planificarea unui oraș verde-albastru, Departamentul de Mediu, Apă și Planificare, Statul Victoria februarie 2017

Tipurile de măsuri variază de la nivel local la nivelul bazinului hidrografic:

- spațiu verde urban
- dispozitive proiectate pentru ape pluviale (inclusiv sisteme de bioretenție, canale de scurgere a apei pluviale, acoperișuri verzi, iazuri de retenție etc.)
- zone umede (construite și naturale)
- măsuri de management al bazinului hidrografic (păduri, râuri și vegetație riverană și caracteristici agricole).

Când ne referim la suprafețele mici ale unui oraș, se pot implementa intervenții locale care să permită de exemplu transformarea clădirilor/străzilor existente în unele verzi, construirea de grădini pluviale/parcuri sau perdele forestiere în jurul orașului. Dar când ne referim la o regiune, trebuie să ținem cont de arii de acoperire mult mai mari care permit, de exemplu, crearea unor coridoare verzi-albastre care să cuprindă integrarea cursurilor de apă și a zonelor de protecție a acestora în mediul urban și care pot fi de mari dimensiuni, asigurând zone naturale inundabile, căi navigabile, etc. (vezi Figura 1-2).

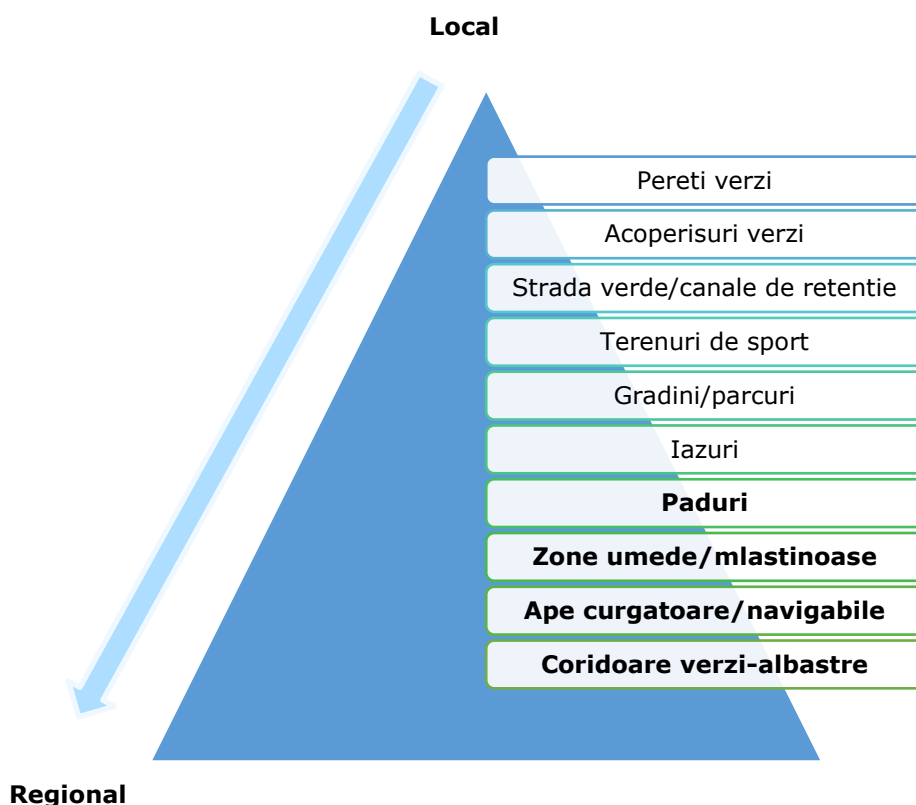

Figura 1-2 Elemente de infrastructură verde-albastră, aplicabilitate la scară

Coridoarele verzi-albastre pot fi implementate de-a lungul oricărui curs de apă din zonele urbane sau rurale. Aceste coridoare pot avea rolul de a reduce riscurile de inundații, erodarea malurilor prin refacerea/îmbunătățirea vegetației riverane și scăderea temperaturii la nivelul apei prin crearea efectului de umbră datorită dezvoltării vegetației. De-a lungul acestor coridoare pot fi amenajate trasee de drumeții, trasee de alergare sau piste de biciclete, zone de relaxare.

De asemenea, coridoarele verzi-albastre pot fi implementate de-a lungul cursurilor de apă, conectând zone urbane sau rurale, creând legături între localitățile învecinate din același județ și putând chiar crea conexiuni între localități din județe diferite.

Indiferent de scara de aplicare, zonele în care vor fi propuse sisteme de infrastructură verde-albastră trebuie să aibă următoarele caracteristici comune:

- Suprafețe acoperite cu vegetație, oferind confort și habitat.
- Suprafețe de teren deschis care permit extinderea spațiilor verzi sau crearea de perdele forestiere, sau terenuri degradate care pot fi îmbunătățite prin împădurire.
- Existența unor cursuri de apă care permit crearea de coridoare între zonele învecinate ale aceleiași localități sau între zone din județe diferite.
- Căi de acces care permit conectarea zonei urbane la cursurile de apă și alte zone care pot fi extinse ca spații verzi.
- Necesitatea de adaptare la schimbările climatice (reducerea riscurilor de pericole naturale cauzate de schimbările climatice).
- Necesitatea aplicării măsurilor de îmbunătățire a calității aerului / de menținere a calității aerului și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră.
- Protecția resurselor de apă (de exemplu, colectarea apei pluviale și utilizarea sau furnizarea de apă reciclată cu o frecvență și cantitate suficientă pentru a susține vegetația și calitatea solului; tratarea apei, folosind procese naturale pentru filtrarea surselor locale de apă și pentru a reduce poluanții care pot ajunge în apele de suprafață; stocarea apei, disponibilitatea terenului pentru sisteme de colectare a apelor pluviale și reținerea apei pluviale).

1.4 Abordare

În procesul de evaluare a **politicilor și strategiilor** relevante, precum și a capacității instituționale necesare pentru a permite beneficiarilor să identifice proiecte IVA relevante și să solicite cu succes fonduri, consultanții au identificat **3 aspecte cheie** care trebuie abordate:

1. Înțelegerea conceptului IVA, în conformitate cu orientările CE și ale comunității științifice, precum și cu cele mai bune politici și practici promovate de IFI precum BERD și de companii de consultanță precum Ramboll, respectiv modul în care IVA răspunde nevoilor beneficiarilor
2. Definirea modului în care proiectele IVA se pot finanța în cadrul POR SM 2021-2027 și identificarea surselor de finanțare complementare, precum și planificarea regională integrată
3. Analizarea cadrului și capacității instituționale, din punct de vedere juridic și administrativ, tehnic și financiar.

Pentru a armoniza conceptele generale, politicile, reglementările și perspectiva de planificare integrată cu nevoile locale, provocările, așteptările și capacitatea de operaționalizare, precum și

pentru a identifica domeniile de optimizare în dezvoltarea portofoliului de proiecte IVA pentru finanțare cu succes în cadrul POR SM, a fost realizată o **analiză de sus în jos** (*top-down*), pe baza politicilor și documentelor strategice relevante europene și naționale, precum și a legislației aferente, completată de o **analiză de jos în sus** (*bottom-up*).

Consultantul a folosit metodologia de colectare directă și indirectă a datelor. Colectarea directă a datelor a inclus **chestionare** adresate părților interesate identificate (potențialii beneficiari ai POR SM), privind provocările de mediu, instituționale și sociale, colectarea directă de feedback în cadrul celor **2 întâlniri online**, precum și discuții cu părțile interesate în timpul **vizitelor la fața locului**. Principalele constatări au fost rezumate în *Raportul Inițial*.

Acestea au reprezentat o sursă valoroasă de informații pentru determinarea situației din teritoriu. În același timp, au reprezentat o oportunitate excelentă de a explora diferite concepte și tipologii IVA, prin adaptarea și modelarea acestora în funcție de provocările și oportunitățile locale, validate cu autoritățile locale și reprezentanții ADR SM, acoperind arii largi de expertiză, responsabilități și autorități cu putere de decizie.

Claritatea privind abordarea, într-un mod unitar, a conceptului IVA și a cerințelor tehnice preliminare, cât mai devreme posibil în acest proces, a fost esențială. Astfel, pe baza ghidului CE și a experienței și expertizei consultanților Ramboll, a fost elaborată și diseminată beneficiarilor o **listă cu tipologii IVA, adaptate contextului și provocărilor identificate de potențialii beneficiari**, care a fost inclusă ca *anexă la Raportul privind portofoliul de proiecte regionale*.

Pentru a asigura date cuprinzătoare și relevante pentru analiza regională, consultanții au realizat, de asemenea, un screening al **politicilor orizontale și sectoriale relevante și al documentelor strategice** identificate la nivel UE, național, regional și local, așa cum se detaliază în *Raportul privind identificarea provocărilor generale de mediu* și pe scurt în secțiunea 2.2 de mai jos.

Acest screening s-a concentrat în special pe contextul obiectivului strategic de dezvoltare regională POR SM în legătură cu Obiectivul general al politicii de coeziune OP2 - *O Europă mai verde, prin tranziția către o economie fără emisii de carbon* și regulamentul de guvernare al FEDR privind finanțarea aferentă, completat de Regulamentul privind Prevederile Comune (CPR). Un alt aspect evidențiat a fost legat de complementaritatea fondurilor, așa cum se subliniază și în Acordul de parteneriat pentru perioada de programare 2021-2027 și în ghidurile CE.

În continuare, conform cerințelor termenilor de referință (TdR) în legătură cu portofoliul de proiecte IVA, s-a urmărit corelarea tipurilor de investiții, politici și acțiuni strategice pe care Regiunea și principalele orașe le-ar putea întreprinde în următorul interval de 5 până la 7 ani pentru a face față provocărilor de mediu. Au fost analizate politicile și documentele relevante existente și a fost definit un portofoliu de proiecte, care pot fi realizate în diferite sectoare (inclusiv transport, clădiri,

industrie, energie durabilă, deșeuri solide, apă, ape uzate și soluții bazate pe utilizarea terenului/natură).

De asemenea, în timpul fazelor de evaluare, revizuire și elaborare a portofoliului de proiecte, s-a urmărit **asigurarea consecvenței cu criteriile IVA la nivelul UE, precum și cu planurile și strategiile de politică cheie existente la nivel local și regional**, după cum urmează:

- a) **Domeniul de aplicare POR SM** – Obiectivul specific b(vii) Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, și reducerea tuturor formelor de poluare, respectiv reglementările relevante aferente politicii de coeziune (Regulamentul privind Fondul European de Dezvoltare Regională (UE) 2021/1058 și Regulamentul privind prevederile comune, CPR (UE) 2021/1060);
- b) **Criteriile cumulative** ale ghidurilor CE:
 - rețea planificată strategic
 - abordarea zonelor naturale/seminaturale bogate în biodiversitate, care ridică provocări de mediu
 - furnizarea unei game largi de servicii ecosistemice
- c) **Documente strategice** – locale și regionale: în principal Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană, Planul Integrat de Mobilitate Urbană, Planul de Eficiență Energetică, Planul Urbanistic General, Planul de Dezvoltare Regională SM (PDR SM);
- d) **Strategii și planuri sectoriale legate de:** biodiversitate, arii protejate, calitatea aerului, managementul apei și inundațiilor, restaurarea siturilor.

În acest scop, a fost definită o metodologie de screening care a fost aplicată în timpul validării portofoliului de proiecte IVA, care ar putea fi folosită în continuare ca instrument de screening de către beneficiari pentru noile proiecte IVA.

Nu în ultimul rând, pe baza informațiilor colectate cu privire la capacitatea instituțională a potențialilor beneficiari (inclusiv din punct de vedere tehnic și financiar), și a concluziilor și recomandărilor preliminare prezentate în *Raportul privind identificarea provocărilor generale de mediu* (rezumate în capitolul 2 de mai jos), au fost formulate recomandări specifice pentru portofoliul de proiecte (vezi capitolul 3) și recomandări finale generale, luând în considerare și resursele necesare (vezi capitolul 4) pentru pregătirea cererilor de finanțare a proiectelor IVA și implementarea lor cu succes.

1.5 Derularea proiectului

Proiectul a inclus trei activități principale și patru livrabile, prezentate în tabelul următor.

Tabel 1-2 Sarcinile proiectului și livrabilele asociate

Activitate	Nume	Livrabil
1	Perioada de început	(L-1) Raport de început
2	Identificarea provocărilor	(L-2) Raport de identificare a provocărilor generale de mediu
3	Elaborarea analizei regionale	(L-3.1) Raport privind portofoliul de proiecte regionale (L-3.2) Analiza regională privind infrastructura verde-albastră

Cele două obiective generale ale proiectului au fost identificarea provocărilor de mediu (activitatea 2) și elaborarea analizei regionale privind IVA (activitatea 3), așa cum sunt definite în TdR. Procesul general urmat de consultantul Ramboll pentru a realiza aceste două activități și pentru a atinge obiectivele proiectului, a fost compus din cinci pași principali, așa cum se arată în Figura 1-3 de mai jos.

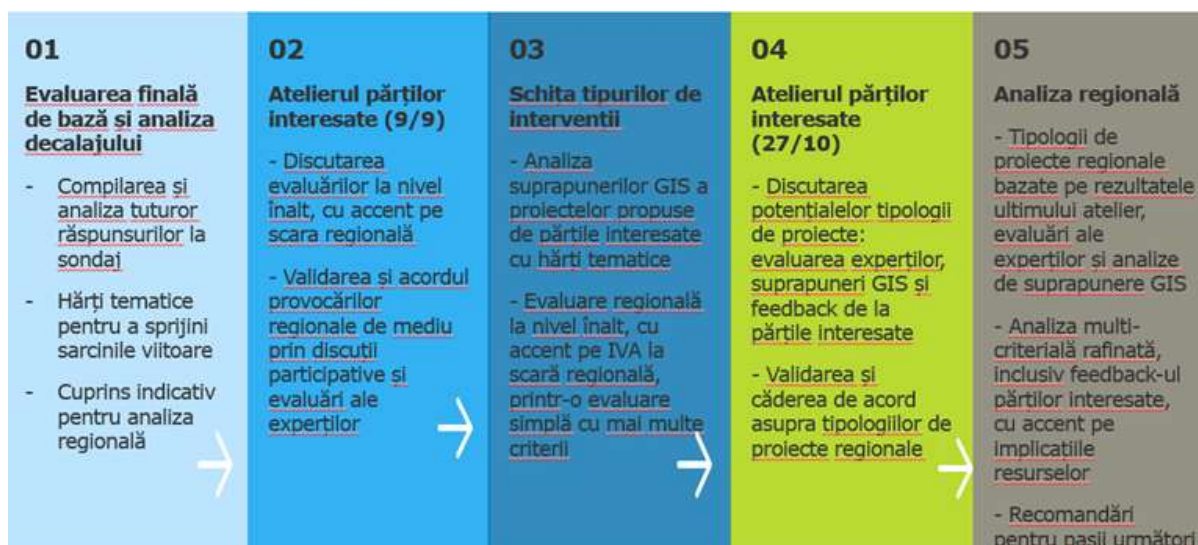

Figura 1-3 Procesul și pașii de urmat, de la Raportul de început până la Analiza Regională

În timpul acestui proces au fost realizate următoarele, conform TdR:

- Identificarea provocărilor de mediu (activitatea 2), care conține o evaluare regională generală, este rezumată în secțiunea 2.1 (detalii se găsesc în *Raportul privind identificarea provocărilor generale de mediu*);
- Identificarea provocărilor de mediu și analiza regională finală sunt bazate pe politici și orientări cheie (de exemplu, „Ghidul CE privind un cadru strategic pentru sprijinirea în continuare a implementării infrastructurii verzi-albastre la nivelul UE”), prezentate în Secțiunea 2.2, pentru a corela provocările de mediu cu finanțarea potențialelor tipuri de

- proiecte IVA (activitatea 3). S-a realizat astfel asigurarea unei **tipologii a potențialelor intervenții regionale de tip IVA**, în conformitate cu obiectivele POR;
- Comunicarea cu ADR SM și cu potențialii beneficiari a fost fundamentală pentru atingerea obiectivelor acestui proiect, în special în cadrul celor două ateliere online și în timpul vizitei pe teren (vezi Secțiunea 2.3);
 - Portofoliul de proiecte regionale s-a concentrat pe tipuri de proiecte și este rezumat în capitolul 3. Din cauza atât a complexității subiectului, cât și a nivelului de cunoștințe/date disponibile în regiune, a fost adoptată o abordare pe trei niveluri:
 - Primul nivel constă în elaborarea unei liste de **potențiale tipologii IVA** care pot fi aplicate oricărui proiect IVA, de la scară locală la scară regională, corespunzătoare obiectivelor specifice ale POR SM 2021-2027.
 - Al doilea nivel constă într-o evaluare din perspectivă regională a **propunerilor de proiecte locale**, care au fost transmise consultantului de potențialii beneficiari IVA.
 - Al treilea nivel constă în dezvoltarea unor **concepțe de proiecte regionale**, cu o metodă de evaluare corespunzătoare bazată pe diverse criterii.
 - În timpul elaborării **portofoliului de proiecte**, a fost elaborat un set de criterii în jurul principalelor componente ale IVA (de exemplu, multifuncționalitatea), astfel încât analiza regională să fie dezvoltată într-o manieră coerentă, în conformitate cu oportunitățile de finanțare POR;
 - Tipologiile de proiecte (sau tipurile de intervenții) au fost correlate cu **resursele necesare** sau condițiile prealabile care trebuie să existe pentru ca intervențiile IVA să fie fezabile (a se vedea Capitolul 4). Acestea implică măsuri de consolidare a capacității instituționale și resursele necesare a fi disponibile la nivel local.

2 PREMISELE PROIECTULUI

2.1 Provocări de mediu în Regiunea Sud-Muntenia

Identificarea problemelor de mediu cu care se confruntă regiunea SM s-a bazat pe analiza documentelor și informațiilor relevante, întâlniri cu părțile interesate și vizite la fața locului. Programul vizitelor la fața locului, principalele constatări și documentația analizată pot fi găsite în *Anexa F*.

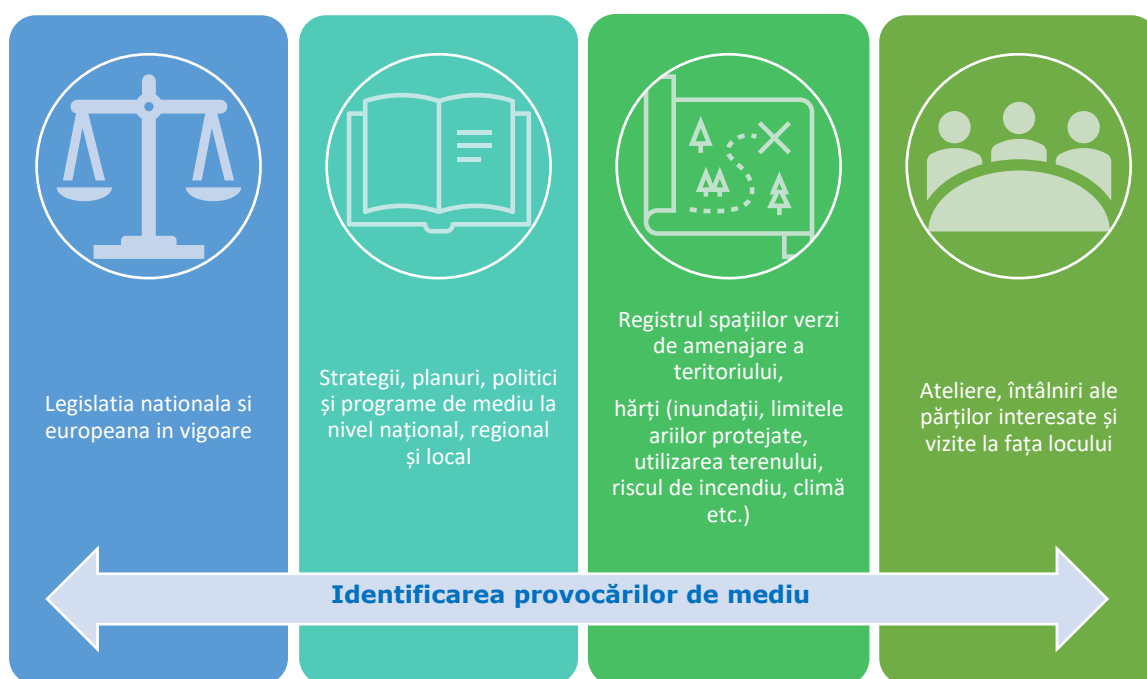

Figura 2-1 Colectarea datelor pentru a identifica provocările de mediu

Au fost evaluate următoarele componente de mediu: aer, sol, apă, biodiversitate și ecosisteme, adaptarea la schimbările climatice. Principalele provocări de mediu și constatările cheie pentru Regiunea Sud-Muntenia sunt rezumate în Tabel 2-1. Tabelul include tipologii IVA care ar putea fi aplicate pentru a aborda aceste provocări; aceste tipologii sunt prezentate în „Raportul privind portofoliul de proiecte regionale”¹ și sunt incluse într-o broșură în *Anexa E*.

Tabel 2-1 Principalele constatări și provocări

Componenta de mediu	Constatări cheie	Provocări de mediu	Tipologia IVA care poate fi aplicată
 Aer	<ul style="list-style-type: none"> Calitatea aerului este bună în majoritatea județelor Regiunii Sud-Muntenia, concentrația de poluanți emiși în atmosferă este în general în concordanță cu valorile stabilite de legislația în vigoare, cu excepția: Pitești (concentrații PM10, prag superior PM2,5 pentru evaluarea 	<ul style="list-style-type: none"> Păstrarea calității aerului Respectarea valorilor admise pentru emisiile poluanți atmosferici 	 Străzi verzi Străzile verzi (inclusiv coridoarele feroviare, liniile de tramvai, traseele de biciclete, căile

¹ Raport privind portofoliul de proiecte regionale, elaborat de Ramboll, decembrie 2021

Componenta de mediu Constatări cheie

sănătății umane), Ploiești (nivelul concentrațiilor de NO_x, NO₂, PM₁₀, PM_{2,5} și benzen depășește pragul superior de evaluare pentru sănătatea umană) și Brazi (nivelul concentrațiilor de NO_x, NO₂ și benzen depășește pragul superior de evaluare pentru sănătatea umană);

- zonele de sensibilitate în ceea ce privește expunerea populației sunt conturate în special în jurul instalațiilor industriale cu emisii mari (centrale de termoficare pentru încălzire centralizată), drumurilor cu trafic intens și în jurul zonelor cu activități agricole (creșterea intensivă a păsărilor și porcilor și utilizarea îngrășămintelor chimice pentru terenuri agricole).
- în județele de nord ale regiunii, emisiile de poluanți atmosferici provin din industria petrolului, industria auto, industria materialelor de construcții și industria metalurgică, în timp ce în sudul regiunii, poluarea este generată de activitățile agricole (creșterea intensivă a păsărilor și a porcilor și utilizarea îngrășămintelor chimice în agricultură) și activități specifice proceselor de producție în unitățile economice ale industriei chimice, în industria minieră și industria alimentară.
- cea mai mare contribuție regională la emisiile atmosferice vine din sectoarele energie și transport, urmate de industrie în partea de nord a regiunii și agricultura în partea de sud a regiunii;

Provocări de mediu

• Protejarea sănătății populației

Tipologia IVA care poate fi aplicată

pietonale) sunt amplasate ca și conexiuni în amonte la drumurile cloudburst sau zonele de retenție. Străzile verzi prezintă o combinație de elemente cum ar fi canale la scară mică, jardiniere cu apă pluvială sau pavaj permeabil. Astfel, apa pluvială este colectată, parțial reținută și apoi canalizată către drumurile Cloudburst.

Parcuri și grădini

Parcurile și grădinile sunt exemple de infrastructură verde care pot găzdui soluții de gestionare a apelor pluviale, cum ar fi canale, grădini de ploaie, bazine și lacuri de retenție, sisteme de infiltrare și altele. Parcurile și grădinile prezintă oportunități pentru îmbunătățirea calității aerului și reducerea efectului de insulă de căldură urbană, încorporând un design multifuncțional care sporește beneficiile socio-economice și socio-ecologice.

Păduri urbane

Pădurile urbane sunt soluții ecologice extrem de eficiente pentru îmbunătățirea calității spațiului verde în limitele orașului. Caracteristicile pădurilor urbane sunt: plantate în zone de dimensiuni mari, vegetație densă, înaltă, cu puține facilități pentru populație sau deloc. Pădurile urbane sunt benefice pentru atenuarea efectului de insulă de căldură, sporirea biodiversității și consolidarea ecosistemelor urbane..

Acoperișuri și pereți verzi

Integrarea vegetației și a potențialului de stocare a apei pluviale în structura noilor clădiri și infrastructuri acționează ca un prim pas în prevenirea inundațiilor cauzate de ploi torențiale. Cu un potențial multifuncțional, acoperișurile și pereții verzi înlocuiesc suprafețele neutilizate și materialele rigide cu vegetație și materiale cu capacitate de absorbție a apei de ploaie și pot

Componenta de mediu	Constatări cheie	Provocări de mediu	Tipologia IVA care poate fi aplicată
 <p data-bbox="242 600 295 629">Sol</p>	<p data-bbox="470 450 847 808">Solul este una dintre resursele naturale care suferă un impact antropoc semnificativ în toată Regiunea Sud-Muntenia. Din cauza condițiilor geografice, solurile din partea de nord a regiunii sunt afectate de activitățile industriale (petrol, urbanizare, folosirea terenurilor, agricultură etc.) și alunecări de teren, în timp ce în partea de sud impactul este generat în principal de practicile agricole intensive și de secete.</p>	<ul data-bbox="879 450 1110 651" style="list-style-type: none"> • Îmbunătățirea calității solului • Reducerea zonelor de teren degradat • Protejarea sănătății populației 	<p data-bbox="1134 315 1513 394">Îmbunătății calitatea apei și reduce efectul de insulă de căldură urbană.</p> <p data-bbox="1134 551 1469 580">Împădurire și reîmpădurire</p> <p data-bbox="1134 580 1513 887">Împădurirea și reîmpădurirea constau în plantarea sau creșterea pădurilor în zone de risc. Astfel, pe lângă valoarea ecologică, împădurirea și reîmpădurirea pot atenua alunecările de teren și inundațiile, servind drept bureți, captând apa după ploii abundente și eliberând-o treptat, reducând incidenta inundațiilor și menținând debitul apelor curgătoare în perioadele secetoase.</p>
 <p data-bbox="242 1066 295 1095">Apă</p>	<ul data-bbox="470 920 847 2022" style="list-style-type: none"> • Starea ecologică a corpurilor de apă variază semnificativ de-a lungul celor 2 bazine hidrografice din Regiunea Sud-Muntenia. • Există cantități mari de apă subterană cu o stare generală bună în Bazinul Hidrografic Argeș-Vedea, dar cu o stare moderată în Bazinul Hidrografic Ialomița-Buzău. Albiile râurilor necesită restaurare pentru prevenirea eroziunilor și inundațiilor, în timp ce vechile canale hidrotehnice trebuie restaurate. • În bazinele hidrografice Ialomița-Buzău și Argeș-Vedea, pe mai mult de jumătate din lungimea acestora, apa este în stare ecologică bună, restul având stare ecologică moderată. • Toate corpurile de apă subterană sunt caracterizate ca fiind într-o stare bună din punct de vedere cantitativ și chimic. Un singur corp de apă subterană din zona Slobozia, Fetesti (judetul Ialomița) prezintă riscul de a nu ajunge în stare chimică bună. • Surse de poluare a apelor subterane: activități industriale; aglomerările urbane și impactul sistemelor de canalizare; activitățile agricole și impactul substanțelor chimice utilizate; foraje vechi nesecurizate; foraje neautorizate. • Surse de poluare a apelor de suprafață: amplasamente industriale și depozite, gestionarea necorespunzătoare 	<ul data-bbox="879 920 1110 1122" style="list-style-type: none"> • Îmbunătățirea calității apei • Protejarea resurselor de apă • Recuperarea resurselor • Protejarea sănătății umane 	 <p data-bbox="1134 1021 1513 1072">Bulevarde cu funcție de reținere a apei</p> <p data-bbox="1134 1072 1513 1379">Bulevardele cu funcție de reținere a apei sunt asemănătoare ca dimensiune cu drumurile Cloudburst, dar încorporează spații verzi care pot reține apele pluviale, permițând în același timp utilizarea regulată a traficului pe stradă. Spațiile verzi ocupă spațiu pe drumurile existente, dar pot fi foarte eficiente de-a lungul arterelor urbane mai mari care sunt subutilizate.</p> <p data-bbox="1134 1480 1382 1509">Bazin de bioretenție</p> <p data-bbox="1134 1509 1513 1850">Bazinele de bioretenție precum grădinile de ploaie (inclusiv „parcuri de buzunar”), șanțuri sau jardiniere pot presupune restaurarea unui pârâu vechi, folosirea celor existente sau crearea unora noi ca și conexiuni de transport între alte elemente, pentru a gestiona ploile torențiale. De obicei, la scară mai mică, bazinele de bioretenție pot restabili sau crea un nou aspect cartierului, incluzând spații de socializare.</p> <p data-bbox="1134 1951 1366 1980">Pavaje permeabile</p> <p data-bbox="1134 1980 1513 2022">Pavajele permeabile sunt suprafețe alcătuite din materiale rigide care</p>

Componenta de mediu**Constatări cheie****Provocări de mediu****Tipologia IVA care poate fi aplicată**

a deșeurilor menajere, lipsa colectării apelor uzate și pluviale, epurarea inadecvată a apelor uzate.

asigură percolarea apelor pluviale. Materialele pot fi beton sau asfalt poros, pavele permeabile, pavele poroase și material liber stabilizat. Curgerea apei pluviale de la suprafață către sistemul de colectare este încetinită prin infiltrare, este stocată temporar și eliberată lent, rezultând reținerea debitului de vârf

Restaurarea cursurilor de apă

Restaurarea cursurilor de apă și reprofilarea malurilor de apă în mediul urban pot ajuta la mărirea capacității de retenție a apelor pluviale. În plus, reproiectarea pâraurilor sau a parcurilor de pe malurile râurilor pentru a permite inundații sezoniere și de tip cloudburst poate reduce inundațiile din aval în zonele nedorite. Includerea marginilor naturale și a insulelor plutitoare/a zonelor umede plutitoare/a grădinilor plutitoare îmbunătățește calitatea apei și conduce la sporirea facilităților.

Biodiversitate

În Regiunea SM există aproximativ 74 de arii naturale protejate declarate oficial: 3 Parcuri Naționale (Piatra Craiului, Bucegi, Comana), 32 de arii de protecție specială avifaunistică (SPA), 39 de situri de importanță comunitară (SCI). O parte din aceste arii naturale protejate au planuri de management emise și aprobate la nivel central, altele au regulamente, iar o alta parte nu au reglementări specifice.

După 1990 multe terenuri agricole au fost abandonate, în sectorul forestier au avut loc defrișări, iar ambrozia s-a răspândit pe scară largă în flora spontană, invadând inclusiv culturile agricole.

Pădurile din apropierea zonelor rurale defavorizate sunt tăiate ilegal.

La nivelul Regiunii SM (județul Prahova) nu există date statistice referitoare la tipul și numărul de specii introduse (alotone), la evoluția acestora sau la zonele pe care le acoperă, deci este dificil de estimate impactul asupra biodiversității.

- **Managementul ariilor protejate**
- **Îmbunătățirea zonelor degradate prin împădurire**
- **Controlul speciilor invazive**
- **Creșterea suprafeței de spațiu verde**
- **Proiectarea spațiilor verzi pe nevoile cetățenilor de activitate fizică**

Parcuri de buzunar

Parcurile de buzunar sunt spații verzi mici, cu valoare recreativă, care dețin potențialul de a integra soluții de gestionare a apelor pluviale, cum ar fi sisteme de infiltrare, grădini de ploaie, guri mici de retenție a apei pluviale. Scara lor mică se pretează implementării treptate pe o zonă mai mare.

Străzi verzi

Străzile verzi (inclusiv coridoarele feroviare, liniile de tramvai, traseele de biciclete, căile pietonale) sunt amplasate ca și conexiuni în amonte la drumurile cloudburst sau zonele de retenție. Străzile verzi prezintă o combinație de elemente cum ar fi canale la scară mică, jardiniere cu apă pluvială sau pavaj permeabil. Astfel, apa pluvială este colectată,

Componenta de mediu**Constatări cheie****Provocări de mediu****Tipologia IVA care poate fi aplicată**

Zonele verzi din cadrul orașelor din Regiunea SM au o mare variație confirmată de datele statistice disponibile pentru anul 2020. Media pe cap de locuitor a spațiului verde este sub media europeană.

La nivel județean, datele confirmă că județul Giurgiu are cele mai scăzute zone verzi și investițiile viitoare în transformarea orașelor sale cu conceptul IVA vor avea un impact pozitiv asupra sănătății umane, a unei mai bune calități a aerului și a orașelor locuibile. Pentru județele Ialomița și Dâmbovița, suprafețele sunt aproape egale, dar sunt încă destule nevoi de creștere a spațiilor verzi din interiorul orașelor. Aceeași abordare se aplică și în județele Călărași și Teleorman. Prahova se află pe primul loc în ceea ce privește suprafața zonelor verzi.

Toate zonele urbane ale regiunii acționează ca insule de căldură și provoacă stres termic tuturor viețuitoarelor, atât oamenilor, cât și animalelor. Stresul termic afectează ecosistemele urbane și vegetația.

Efectele schimbărilor climatice sunt confirmate în Regiunea Sud Muntenia prin intensificarea ploilor abundente și viituri fulgerătoare, provocând pagube grave, ba chiar pierderi de vieți omenești, alunecări de teren în principal în partea de nord cu o altitudine mai mare și secete mai prezente în partea de sud a regiunii. Strategiile și proiectele dezvoltate în ultimii ani au fost menite să atenueze efectul schimbărilor climatice.

Lipsa unui sistem de drenare a apelor pluviale în zona urbană duce la inundarea străzilor și caselor.

parțial reținută și apoi canalizată către drumurile Cloudburst.

Pădure urbană

Pădurile urbane sunt soluții ecologice extrem de eficiente pentru îmbunătățirea calității spațiului verde în limitele orașului. Caracteristicile pădurilor urbane sunt: plantate în zone de dimensiuni mari, vegetație densă, înaltă, cu puține facilități pentru populație sau deloc. Pădurile urbane sunt benefice pentru atenuarea efectului de insulă de căldură, sporirea biodiversității și consolidarea ecosistemelor urbane.

Schimbări climatice

- **Reducerea riscului de inundații**
- **Reducerea riscului de alunecări de teren**
- **Reducerea riscului de secetă**
- **Îmbunătățirea sistemului de colectare a apelor pluviale**
- **Extinderea suprafeței de sol deschisă pentru creșterea capacității de infiltrare**
- **Protejarea sănătății umane**

Rezervor de colectare a apei pluviale

Un rezervor de colectare a apei de ploaie este un recipient de reținere folosit pentru colectarea și stocarea apei care poate fi reutilizată în scopuri nepotabile. Rezervoarele de apă de ploaie sunt în general folosite pentru a suplimenta sistemele de alimentare cu apă, se folosesc la nivel local, atât pentru uz exterior, cum ar fi irigarea, cât și pentru uz intern, spre exemplu pentru reîncărcarea vasului de toaletă.

Parcuri inundabile

Parcurile inundabile și spațiile de recreere reprezintă cea mai mare oportunitate pentru reținerea de volume mari de apă în zonele urbane. Acestea pot fi amplasate în întreg bazinul hidrografic și pot fi dotate cu sisteme de transport al apelor pluviale sau pot primi corpuri de apă adiacente. Ele pot oferi o combinație de servicii hidrologice, inclusiv îmbunătățirea calității apei prin filtrare, reținere și infiltrare.

Componenta de mediu	Constatări cheie	Provocări de mediu	Tipologia IVA care poate fi aplicată
			 <p>Maluri active Malurile active prezintă oportunități de integrare a soluțiilor multifuncționale care combină protecția împotriva inundațiilor cu facilitățile publice. În timp ce îndeplinesc o funcție utilitară esențială de protecție, malurile apelor pot fi amenajate pentru a îmbunătăți calitatea spațiului și pot contribui la creșterea valorii estetice, funcționale și culturale a peisajelor urbane.</p> <p>Împădurire și reîmpădurire Împădurirea și reîmpădurirea constau în plantarea sau creșterea pădurilor în zone de risc. Astfel, pe lângă valoarea ecologică, împădurirea și reîmpădurirea pot atenua alunecările de teren și inundațiile, servind drept bureți, captând apa după ploi abundente și eliberând-o treptat, reducând incidenta inundațiilor și menținând debitul apelor curgătoare în perioadele secetoase.</p>

2.2 Politici și cadrul instituțional

Pentru analiza regională, consultanții au efectuat un screening al politicilor orizontale și sectoriale relevante, precum și al documentelor strategice identificate la nivel UE, național, regional și local. O listă a acestora este inclusă în *Anexa A*. În plus față de reglementările naționale din *Anexa A*, sunt furnizate referințe punctuale la alte reglementări naționale.

În ceea ce privește **capacitatea instituțională**, ADR SM are capacitatea de asumare a noului rol de Autoritate de Management pentru POR, precum și mecanismele disponibile pentru a sprijini planificarea integrată la nivel regional, așa cum rezultă mai jos.

Pornind de la Planul de Dezvoltare Regională SM 2021-2027, ADR SM pregătește noua abordare privind elaborarea politicilor regionale de dezvoltare integrată de nouă generație cu o componentă semnificativă de sustenabilitate, asigurând alinierea la documentele strategice europene precum Pactul Verde European și Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030, precum și la documentele strategice naționale precum PNRR, Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă și politicile naționale de dezvoltare sectorială.

Abordarea ADR SM prin POR SM 2021-2027 continuă tendința, respectiv finanțarea proiectelor de dezvoltare a teritoriului pe baza Strategiilor Integrate de Dezvoltare a Teritoriului (SIDT), care cuprind Obiective Strategice din cel puțin 2 Obiective prioritare și în aliniere cu cerințele art. 29 din CPR .

ADR SM, înființată în baza Legii nr.315/2004, va trece de la rolul de Organism Intermediar pentru POR 2014 – 2020 la rolul de **Autoritate de Management** pentru POR 2021 – 2027, sub coordonarea Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, conform matricei generale de gestionare a fondurilor prezentată în *Raportul privind identificarea provocărilor generale de mediu*. Astfel, la nivelul ADR SM, cadrul instituțional preconizat pentru următoarea perioadă de programare se bazează pe **lecțiile învățate**, inclusiv **descentralizarea** implementării și o **mai bună cooperare cu și între beneficiari**, cu scopul de a spori responsabilitatea în implementarea fondurilor UE la nivel regional și local, surprinzând în același timp cât mai precis posibil, **nevoile de dezvoltare** ale regiunii.

În perioada precedentă de finanțare au fost implementate măsuri specifice de consolidare și creștere a capacității administrative a ADR SM și a beneficiarilor POR, dar acestea nu au atins pe deplin obiectivele propuse, consolidarea acestor măsuri rămânând încă o provocare în toate statele membre, inclusiv în România.

Îmbunătățirea capacității administrative de a elabora, implementa, monitoriza și controla implementarea programului la nivelul ADR SM, având în vedere trecerea de la rolul de organism intermediar în perioada anterioară de programare la cel de „Autoritate de Management”, ar putea fi realizată și prin contractarea de asistență tehnică pentru proiecte precum IVA, care presupun o complexitate mai mare.

Complexitatea tehnică și administrativă a IVA, precum și interdependențele funcționale ridică noi provocări, ținte și oportunități pentru beneficiari.

Așadar, pe baza constatărilor cheie ale analizelor preliminare privind situația reală, consultanții au identificat încă de la început **aspectele cheie care trebuie luate în considerare pentru a asigura capacitatea beneficiarilor de a identifica și dezvolta portofoliul de proiecte IVA. Recomandările preliminare prezentate mai jos au fost dezvoltate pe parcursul elaborării proiectelor IVA, fiind integrate și în recomandările finale centralizate în Capitolul 4:**

- **Disponibilitatea și pregătirea tehnică a beneficiarilor privind IVA**
 - Proiectarea conceptelor și proiectelor IVA în baza tipologiilor IVA furnizate, pornind de la provocările de mediu și luând în considerare aspectele relevante ale politicilor sectoriale aplicabile, îmbunătățind accesul populației urbane în natură și identificând beneficiile socio-economice asociate

- Revizuirea amănunțită a disponibilității și relevanței studiilor tehnice pentru a fundamenta și sprijini planificarea și elaborarea proiectului IVA;
 - Consultanța tehnică pentru elaborarea studiilor preliminare necesare, a cererii de finanțare pentru proiect, precum și asistență în implementarea proiectului;
 - Digitalizarea elementelor topografice și a altor rețele fizice relevante, care trebuie evaluate și planificate după cum este necesar;
 - Proprietatea terenului: procedurile de expropriere, precum și procedurile legale de transfer al drepturilor de proprietate de la alte instituții publice trebuie să înceapă cât mai rapid posibil, odată cu aprobarea prealabilă a proiectului;
- **Planificare regională integrată**
 - Trecerea de la o abordare locală la o viziune regională și o abordare integrată, prin planificare la nivel de bazin hidrografic/regional, lucrând într-un mod strategic și coordonat prin valorificarea sistemelor și mecanismelor construite de ADR SM;
 - Crearea de parteneriate instituționale care să permită o planificare integrată, cu o execuție în etape, bine coordonată, urmărind abordarea provocărilor de mediu, sociale și economice și maximizând complementaritatea surselor de finanțare;
- **Un echilibru între perspectiva pe termen scurt și cea pe termen lung**
 - Prioritizarea investițiilor în funcție de nevoile și provocările stringente (dezvoltare socială, păstrarea tinerilor, incluziune socială), ca parte a unei foi de parcurs pe termen lung, cu pre-condiții aferente (politici, investiții ulterioare) definite;
 - O abordare mai sistemică și mai programatică, pornind de la înțelegerea aprofundată a problemelor, identificarea opțiunilor și soluțiilor, definirea scenariilor potențiale IVA pentru a fi implementate, luând în considerare beneficiile rapide, dar și transpunerea ulterioară în politici, strategii și practici;
- **Asigurarea bunei guvernanțe la toate nivelurile și etapele**
 - **O Unitate de Implementare a Proiectului (UIP)** se recomandă a fi înființată la nivelul Beneficiarului începând din faza de planificare a proiectului, cu o reprezentare multidisciplinară și un mecanism clar de guvernanță și cooperare (internă și externă), valorificând cadrul și îndrumările ADR SM, precum și cele mai bune practici și utilizând asistență tehnică externă. Pentru o perspectivă pe termen lung, bazată pe grupul de potențiali beneficiari implicați în proiectul actual, le recomandăm acestora să ia în considerare **adoptarea unui cadru comun de învățare și acțiune**, putându-se crea **parteneriate** pentru înțelegerea, promovarea și implementarea IVA. Acestea ar reprezenta o bază solidă pentru o planificare urbană integrată eficientă, deoarece ajută la depășirea barierelor de comunicare, responsabilități fragmentate și „gândire izolată”, care sunt comune pentru proiectele de mediu ce depind de mai mulți factori interesați, permițând angajamentul eficient prin învățarea și facilitarea acțiunilor specifice necesare pentru a oferi soluții inovatoare la problemele de mediu. Prin creșterea capacității de adaptare a factorilor de decizie și a participanților, învățarea socială prin intermediul unui grup cu mai multe părți interesate poate duce la acțiuni concertate

și la procese susținute de schimbare a comportamentului. Există deja modele testate și demonstrate, implementate în unele proiecte din Europa – de ex. *Alianțe de acțiune și învățare pentru a construi capacitatea de rezistență la inundații*². Consultanții vor dezvolta această recomandare în capitolul privind resursele necesare.

2.3 Implicarea părților interesate

Părțile interesate de această analiză privind IVA sunt ADR SM, **consiliile județene și locale, capitalele de județ, reprezentanții orașelor și comunelor și publicul larg**, dat fiind faptul că cetățenii sunt beneficiarii finali ai infrastructurii verzi-albastre. În plus, alte părți interesate, inclusiv dezvoltatori și practicieni (planificatori, proiectanți, ingineri și ecologiști), universități, institute de cercetare, asociații profesionale, agenții și organizații de mediu, inclusiv Agenția Națională pentru Arie Naturale Protejate și serviciile sale teritoriale, Agenția Națională pentru Protecția Mediului și agențiile de protecția mediului din fiecare județ, precum și autoritățile naționale pentru apă (ANAR) sunt factori importanți, care pot avea o contribuție semnificativă pe parcursul implementării proiectelor IVA. Alți reprezentanți relevanți ai societății civile active în promovarea integrării sociale, egalității de gen și nediscriminării sunt părți interesate al căror sprijin în promovarea IVA este valoros.

Scopul principal al angajării părților interesate în prezentul proiect este acela de a exprima puncte de vedere asupra situației actuale a calității mediului, urbanismului și dezvoltării infrastructurii în regiune. Implicarea părților interesate a vizat, de asemenea, transmiterea de propuneri cu privire la proiectele potențiale care ar putea fi realizate. În cele din urmă, implicarea părților interesate are ca scop asigurarea faptului că luarea deciziilor este fundamentată pe situația și nevoile reale, ceea ce va contribui la fundamentarea deciziilor ulterioare legate de portofoliul de proiecte regionale, inclusiv tipurile de investiții, politici și acțiuni strategice pe care Regiunea și principalele orașe le-ar putea angaja în următorii 5-7 ani pentru a aborda provocările de mediu. Având în vedere importanța promovării IVA drept catalizator pentru un viitor durabil și rezistent la schimbările climatice, implicarea unei game largi de părți interesate va permite atingerea acestui obiectiv comun. Aceasta înseamnă că instituțiile de stat pot contribui la crearea unei politici și a cadrului legislativ care să faciliteze implementarea proiectelor IVA, să asigure investiții pentru o întreținere durabilă a infrastructurii IVA, să ofere un acces adecvat al populației la IVA, etc. De asemenea, contribuțiile altor părți interesate, cum ar fi mediul academic, think-tank-urile (grupurile de experți), organizațiile societății civile sunt importante într-un context concret, inclusiv prin activitățile educaționale pentru populația generală.

² *Learning and Action Alliances to build capacity for flood resilience*, Ashley, R., Blanksby, J., Newman, R., Gersonius, B., Poole, A., Lindley, G., Smith, S., Ogden, S., Nowell, R., 2012. *Journal of Flood Risk Management* 5, 14–22. March 2012

Un plan³ de implicare a părților interesate a fost elaborat de Ramboll și agreat cu ADR SM la 20 august 2021. Traducerea în limba română a acestui plan e publicată pe site-ul web al ADR SM.

În timpul procesului de elaborare a prezentei analize IVA, implicarea părților interesate a vizat o echipă diversă în planificarea și implementarea activităților, pentru a asigura o atenție suficientă nevoilor femeilor, precum și nevoilor și intereselor altor persoane subreprezentate, grupuri de cetățeni care pot fi afectați de proiecte, etc. În cadrul aceluiași proces, consultanții și-au propus să creeze un mediu în care diversitatea, egalitatea de gen, incluziunea și opiniile diferitelor grupuri de cetățeni sunt luate în considerare în mod adecvat.

În procesul de elaborare a prezentei analize regionale, activitățile de implicare a părților interesate au inclus activități și instrumente precum:

(i) Ateliere consultative online (având în vedere măsurile de precauție legate de Covid). Primul atelier a avut ca scop colectarea de opinii de la părțile interesate interne și externe relevante, cu privire la situația actuală a calității mediului, urbanismului și dezvoltării infrastructurii în regiune. Al doilea atelier, desfășurat după vizitele în regiune, a avut ca scop colectarea de propuneri de la părțile interesate cu privire la proiectele IVA care ar putea fi realizate pe baza analizei. Pentru fiecare atelier, au fost pregătite o prezentare și o notă conceptuală privind scopul atelierului, formatul, participanții, agenda, realizările și rezultatele așteptate;

(ii) Un chestionar distribuit părților interesate înainte de întâlnire, pentru a înțelege mai bine și a avea o cartografiere inițială a principalelor provocări de mediu, din perspectiva fiecărei părți interesate;

(iii) Consultarea potențialilor beneficiari prin aplicații digitale atractive, cum ar fi www.menti.com, pentru a confirma concluziile sondajului privind provocările de mediu. În plus, părțile interesate au fost consultate lucrând direct cu aceștia în aplicația digitală www.miro.com pentru a localiza provocările de mediu identificate pe hărțile spațiale ale județelor și orașelor implicate în proiect;

(iv) O vizită pe teren a experților Ramboll pentru a consulta părțile interesate și a analiza ideile de proiect la fața locului. Participanții au respectat măsurile legate de Covid și au purtat măști. În plus, toți consultanții Ramboll participanți la vizită au confirmat că sunt vaccinați și au completat un formular BERD de evaluare a riscurilor de călătorie;

(iv) Discuții bilaterale cu părțile interesate pe parcursul proiectului, inclusiv discuții telefonice și consultări cu echipa ADR SM și alți factori interesați;

³ Planul de implicare a părților interesate disponibil pe website-ul ARD SM <https://www.adrmuntenia.ro/adr-sudmuntenia-a-demarat-studiul-privind-analiza-regionala-asupra-infrastructur/articole/1470>

(vi) Expunerea publică a informațiilor. Managerii și echipa ADR Sud-Muntenia au întreprins acțiuni pentru a se asigura că informațiile despre activitățile din cadrul proiectului sunt distribuite în timp util și sunt accesibile publicului. Astfel, ADR SM a publicat informațiile relevante pe site-ul său <https://www.adrmuntenia.ro/index.php/por-sud--muntenia-20212027/static/1295>. ADR SM a facilitat o cooperare eficientă cu autoritățile locale și departamentele municipale relevante. De asemenea, ADR SM, cu asistența autorităților municipale și a consiliilor locale, se va asigura că populația locală, care poate fi afectată, este informată în mod adecvat despre proiect.

Pe parcursul întregului proiect, părțile interesate au fost informate conform cerințelor naționale relevante, și anume Constituția României, Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, Legea nr. 86/2000 pentru ratificarea Convenției pentru accesul la informații, participarea publicului la procesul decizional și accesul la justiție în aspecte legate de mediu, semnat la Aarhus la 25 iunie 1998 (Convenția de la Aarhus), Cerința 10 de performanță a BERD: Divulgarea informațiilor și implicarea părților interesate, și Ghidul UE pentru consultarea părților interesate.

Printre rezultatele angajamentului părților interesate, menționăm dezvoltarea analizei regionale IVA cu derularea acțiunilor de informare, pentru a asigura un răspuns conform nevoilor reale și provocărilor de mediu cu care se confruntă regiunea. De asemenea, a contribuit la asigurarea faptului că diferitele concepte și tipologii IVA elaborate în cadrul prezentului proiect sunt validate cu autoritățile locale și reprezentanții ADR SM, acoperind domenii largi de expertiză, responsabilități și autoritate decizională. Dialogul derulat a contribuit la asigurarea faptului că analiza ia în considerare planurile și strategiile existente, promovează infrastructura verde-albastră pentru un viitor durabil, cu emisii scăzute de carbon, echitabil și rezistent la schimbările climatice, și ia în considerare oportunitățile de a include soluții inteligente pentru a spori impactul ecologic.

Nu în ultimul rând, procesul de implicare a părților interesate și activitățile desfășurate în cadrul prezentei sarcini au contribuit la elaborarea Programului Operațional Regional SM 2021-2027 (versiunea #3 din 1 noiembrie 2021), care a fost actualizat pe baza informațiilor și a activităților derulate prin prezentul proiect.

2.4 Analiza financiară

2.4.1 Introducere

Obiectivul misiunii este de a sprijini Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Muntenia printr-o analiză financiară foarte amplă a bugetelor municipale pentru a determina capacitatea municipalităților de a finanța proiecte de infrastructură verde-albastră, care ar putea fi cofinanțate din fonduri UE, în special în cadrul Programului Operațional Regional SM 2021-2027.

Municipiile supuse analizei financiare ample sunt Alexandria, Călărași, Giurgiu, Slobozia, Pitești, Ploiești și Târgoviște, reședințe ale fiecărui județ, parte a Regiunii Sud-Muntenia.

Misiunea se realizează prin pregătirea unui model financiar pentru fiecare municipalitate și analiza care va oferi o viziune amplă, dar concisă asupra execuțiilor bugetare ale municipalităților, sănătatea financiară în vederea asigurării dezvoltării durabile a municipalităților și a disponibilității resurselor financiare pentru finanțarea proiectelor.

În următoarele subcapitole sunt prezentate metodologia și principalele concluzii ale analizei pentru cele șapte municipalități.

2.4.2 Modelul financiar

Pentru această analiză, a fost pregătit un model financiar, cu următoarea abordare metodologică:

- „Prezentarea generală a modelului” care conține o schiță a modelului financiar și a foilor de calcul ale acestuia;
- „Panou de control” care conține principalele ipoteze legate de împrumuturi;
- „Scenariul macroeconomic” care conține scenariul macroeconomic bazat pe prognoza Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză pentru perioada 2021 – 2025 emisă în august 2021 privind inflația, cursul euro și rata de creștere a PIB;
- „Execuția bugetară” care conține execuțiile bugetare istorice prezentate pentru ultimii 3 ani, respectiv 2018-2020;
- „Prognoza bugetară” care conține ipoteze de dinamică legate de principalele venituri și cheltuieli bugetare;
- „Proiecția bugetară” care prezintă prognoza pentru principalele elemente bugetare, respectiv veniturile și cheltuielile;
- „Plan de investiții” care prezintă prognoza investițiilor pe categorii;
- „Împrumuturi” care prezintă previziunile de împrumuturi ale municipiului, inclusiv rambursări, comisioane și dobânzi;
- „Fluxul de numerar” care prezintă evoluția fluxului de numerar generat de operațiunile autorității locale;
- „Îndatorare” care prezintă evoluția nivelului de îndatorare a municipiului.
- „Raportare” care conține situațiile financiare și principalele rapoarte ale municipalității.

Structura modelului financiar pregătit pentru fiecare municipalitate este prezentată în Figura 2-2 de mai jos.

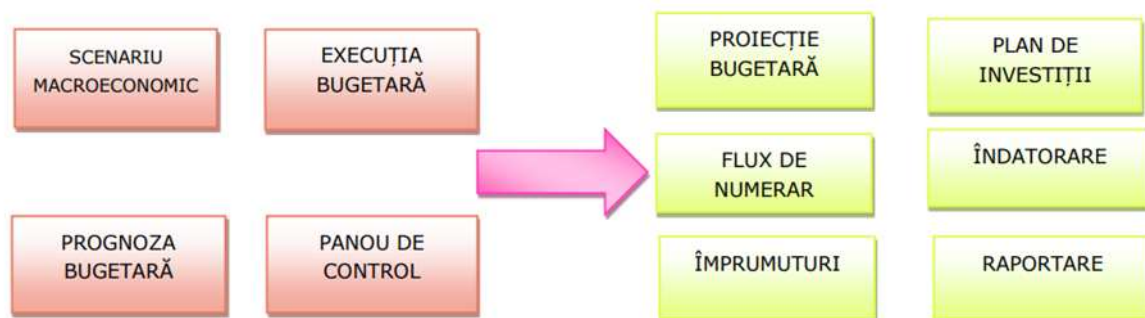

Figura 2-2 Structura modelului financiar

Datele privind execuția bugetului financiar (venituri și cheltuieli), bilanț și datorii existente au fost culese de pe site-urile primăriilor pentru perioada 2018-2020 pentru toate municipiile ce urmează a fi analizate, respectiv Alexandria, Călărași, Giurgiu, Slobozia, Pitești, Ploiești și Targoviste.

Acolo unde informațiile nu erau disponibile ca parte a informațiilor publice ale municipalității, datele necesare au fost colectate direct de la municipalitate.

Datele colectate pentru fiecare municipiu au fost prelucrate pe baza modelului financiar, iar constatările analizelor sunt incluse în subcapitolele de mai jos.

Modelul și analiza financiară investighează nivelul de îndatorare a fiecărui municipiu pe baza datelor din ultimii trei exerciții financiare și a datoriilor existente.

Modelul prezintă și sinteza financiară a veniturilor și cheltuielilor și principalii indicatori financiari privind datoriile și excedentul curent. Modelul financiar este disponibil atât în limba engleză, cât și în limba română.

Pentru evaluarea nivelului de îndatorare a fiecărei municipalități pentru următorii 10 (zece) ani a fost întocmită o prognoză a veniturilor și cheltuielilor în vederea identificării capacităților de cofinanțare existente.

2.4.3 Ipoteze macroeconomice

Scenariile macroeconomice utilizate pentru analiză se bazează pe cea mai recentă prognoză a Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză pentru perioada 2021 – 2025 emisă în august 2021⁴. Scenariul de bază urmează prognoza menționată mai sus, iar scenariul optimist ia în considerare o situație economică mai bună, reflectată pe principalii indicatori macroeconomici, în timp ce scenariul pesimist are în vedere o prognoză a situației economice care prezintă creșteri mai mici ale indicatorilor. Scenariul optimist și pesimist a fost dezvoltat pe baza judecății experților.

Sunt abordate 3 scenarii macroeconomice:

- Scenariu de bază cu o probabilitate de 60%;
- Scenariu optimist cu o probabilitate de 20%;
- Scenariu pesimist cu o probabilitate de 20%;

⁴ <https://cnp.ro/wp-content/uploads/2021/09/Prognoza-pe-termen-mediu-2021-2025-varianta-de-vara-2021.pdf>

Principalele ipoteze incluse în analiza financiară sunt prezentate în Tabel 2-2 de mai jos.

Tabel 2-2 Principalele ipoteze incluse în analiza financiară

Scenariul macroeconomic	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Optimist (probabilitate 20%)											
PIB nominal (miliarde RON)	1.175	1.245	1.320	1.399	1.483	1.572	1.667	1.767	1.873	1.985	2.104
Creștere reală a PIB-ului, %	7.0%	6.0%	6.0%	6.0%	6.0%	6.0%	6.0%	6.0%	6.0%	6.0%	6.0%
Inflația românească (modificarea IPC), %	5.0%	2.5%	2.5%	2.5%	2.5%	2.0%	2.0%	2.0%	2.0%	2.0%	2.0%
Inflația lunară (în mod egal în fiecare lună)	0.4%	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%
Media RON/EURO (nominal)	4.92	4.40	4.20	4.20	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00
Salariile reale în RON (% creștere)	2.9%	4.0%	5.0%	5.5%	5.5%	5.5%	5.5%	5.5%	5.5%	5.5%	5.5%
De bază (probabilitate 60%)											
PIB nominal (miliarde RON)	1.175	1.277	1.387	1.499	1.610	1.674	1.741	1.810	1.883	1.958	2.037
Creștere reală a PIB-ului, %	7.00 %	4.9%	5.3%	5.0%	4.5%	4.0%	4.0%	4.0%	4.0%	4.0%	4.0%
Inflația românească (modificarea IPC), %	5.0%	3.1%	2.8%	2.5%	2.4%	2.0%	2.0%	2.0%	2.0%	2.0%	2.0%
Inflația lunară (în mod egal în fiecare lună)	0.4%	0.3%	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%
Media RON/EURO (nominal)	4.92	4.98	5.03	5.08	5.13	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00
Salariile reale în RON (% creștere)	2.9%	3.4%	4.5%	5.0%	4.7%	4.0%	4.0%	4.0%	4.0%	4.0%	4.0%
Pesimist (probabilitate 20%)											
PIB nominal (miliarde RON)	1.175	1.210	1.246	1.284	1.316	1.342	1.369	1.396	1.424	1.453	1.482
Creștere reală a PIB-ului, %	7.0%	3.0%	3.0%	3.0%	2.5%	2.0%	2.0%	2.0%	2.0%	2.0%	2.0%
Inflația românească (modificarea IPC), %	5.0%	4.0%	4.0%	4.0%	4.0%	4.0%	4.0%	4.0%	4.0%	4.0%	4.0%
Inflația lunară (în mod egal în fiecare lună)	0.4%	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%
Media RON/EURO (nominal)	4.92	5.10	5.10	5.10	5.20	5.20	5.30	5.40	5.50	5.70	5.70
Salariile reale în RON (% creștere)	2.9%	2.0%	2.0%	2.0%	2.0%	2.0%	2.0%	2.0%	2.0%	2.0%	2.0%

După cum se poate observa, principalele elemente prognozate în model sunt:

- PIB nominal (miliarde RON)
- Creștere reală a PIB-ului, %
- Inflația românească (modificarea IPC), %
- Inflația lunară
- Media RON/EURO (nominal)

- Salariile reale în RON (% creștere)

Aceste elemente au fost prognozate conform celei mai recente prognoze disponibile ale Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză pentru perioada 2021 – 2025 pentru scenariul de bază și ulterior au fost menținute constante pentru restul perioadei de proiecție. Celelalte două scenarii prezintă variații față de scenariul de bază, luând în considerare două tendințe diferite în evoluția indicatorului macroeconomic, așa cum a fost explicat mai sus, pe baza judecății expertului. Aceste două scenarii ar putea fi utilizate în modelele financiare prin simpla selectare a scenariului macroeconomic dorit pentru a vedea impactul asupra veniturilor și cheltuielilor prognozate ale municipalităților și, în cele din urmă, asupra nivelului de îndatorare în cazul în care situația economică generală este supusă modificării. Toate rezultatele prezentate în acest raport folosesc scenariul de bază, cel care are cea mai mare probabilitate.

2.4.4 Proiecția bugetară

Proiecția bugetară se bazează pe următoarele elemente incluse în modelul analizei financiare:

- Execuția bugetară prevăzută de municipalitate pentru anii 2018-2020 ca bază de pornire a prognozei;
- Elementele macroeconomice prezentate în scenariul de mai sus;
- Creșterile în termeni reali incluse în „Prognoza bugetară”.

Scopul proiecției bugetare este acela de a evalua nivelul de îndatorare a municipalității pentru următorii zece ani în termeni de activitate obișnuită (“business as usual”), prognozând veniturile și cheltuielile folosind scenariul de bază și luând în considerare doar proiectele existente ale municipalității, fără niciun proiect major nou sau creșteri în termeni reali ale veniturilor și cheltuielilor.

Această abordare conservatoare este în principal considerată deoarece informațiile privind noile proiecte care urmează să fie concepute și implementate de municipalități ca parte a POR SM și IVA sunt limitate în această fază.

O analiză mai detaliată ar trebui efectuată într-o etapă ulterioară în conformitate cu cerințele tehnice și financiare ale POR SM sau pentru aprobarea de credit pentru municipalitate de către o instituție de finanțare.

Câteva ipoteze cheie sunt prezentate în cele ce urmează:

- Ponderea din veniturile din impozitul pe venit a fost majorată odată cu creșterea salariilor în termeni reali, precum și cu rata anuală a inflației pentru perioada de proiecție;
- Toate veniturile au fost prognozate cu rata inflației pe durata perioadei de analiză. Aceasta nu se referă la costuri suplimentare de capital care vor apărea în viitor și sunt prezentate în propria foaie de calcul separată care prezintă împrumuturile;
- Toate cheltuielile municipalității au fost majorate doar cu inflația anuală din cauza constrângerilor actuale privind creșterea în termeni reali a costurilor cu personalul și în conformitate cu abordarea conservatoare.

3 CĂTRE SOLUȚII DURABILE ȘI REZILIENTE

Din cauza complexității subiectului, cât și a nivelului de date disponibile în regiune, a fost adoptată o abordare pe trei niveluri a infrastructurii verzi-albastre (IVA):

- 1) Primul nivel constă în elaborarea unei liste de **potențiale tipologii** care pot fi aplicate oricărui proiect IVA, la scară locală sau ca parte a unui proiect regional, și care corespund obiectivelor specifice ale POR 2021-2027;
- 2) Al doilea nivel constă într-o evaluare a **propunerilor de proiecte locale**, care au fost înaintate consultantului de autoritățile locale din regiune;
- 3) Al treilea nivel constă în elaborarea mai multor **tipuri de proiecte regionale**, pe baza unei metode de evaluare corespunzătoare folosind diverse criterii.

3.1 Oportunități: Tipologii IVA

Infrastructura Verde-Albastră (IVA) se referă la soluții proiectate de om care imită natura, conectând funcțiile hidrologice urbane (**albastru**) sau spațiile **verzi** permeabile, cu beneficii mai largi de proiectare și planificare urbană, generând valoare socială și de mediu pentru zonele vizate, abordând în același timp provocările legate de creșterea urbană și schimbările climatice.

Investițiile în IVA⁵ vizează lucrări, servicii și facilități care să reducă, de exemplu, riscul de inundații sau poluarea, și să atenueze impactul schimbărilor climatice, dar și care adaugă facilități de recreere și oferă servicii ecosistemice suplimentare, cum ar fi îmbunătățirea calității apei, îmbunătățirea calității aerului, captarea carbonului, reducerea temperaturii aerului în zona urbană, reducerea poluării fonice, creșterea biodiversității.

Ca atare, **măsurile IVA potențial eligibile** în cadrul Programului Operațional Regional SM 2021-2027, Obiectiv specific b(vii) - *Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, și reducerea tuturor formelor de poluare* sunt detaliate în *Raportul privind portofoliul de proiecte regionale*⁶, și sunt incluse în *Anexa B*.

În *Raportul privind portofoliul de proiecte regionale*⁷ s-au prezentat tipologii care ar trebui luate în considerare la definirea și proiectarea proiectelor de infrastructură verde-albastră. Într-o anexă la acest raport, conceptul și contextul infrastructurii verzi-albastre sunt prezentate într-o broșură adecvată (vezi *Anexa E*).

⁵ Aceste sisteme pot fie înlocui, reduce sau funcționează în combinație cu infrastructura tradițională gri

⁶ Ibid p 13

⁷ Ibid p 13

3.2 Evaluarea propunerilor de proiecte IVA

27 propuneri de proiecte locale au fost primite direct de la orașele și județele din Regiunea Sud-Muntenia, așa cum sunt prezentate în Tabel 3-1. Lista completă și o analiză preliminară a proiectelor este inclusă în *Anexa D*.

Tabel 3-1 Numărul și locația proiectelor locale pe județ

Județ	Nr.	Locația
Giurgiu	1	Parcul Național Comana (1)
Dambovita	7	Generic, nespecificat
Călărași	7	Călărași (6), Oltenita (1, generic nepecificat)
Argeș	2	Pitești (2)
Teleorman	1	Alexandria (1)
Prahova	5	Ploiesti (2, dintre care 1 generic, nespecificat), Campina (3)
Ialomita	4	La nivel de județ (1), Slobozia (1 generic, nespecificat), Fetesti (2 generic, nespecificat)

Locațiile propunerilor de proiecte transmise sunt prezentate în Figura 3-1 de mai jos.

Detalii privind proiectele locale și o hartă în format extins pot fi consultate în *Raportul privind portofoliul de proiecte regionale*⁸.

Figura 3-1 Locațiile propunerilor de proiecte transmise

⁸ Ibid p 13

Conform informațiilor analizate și propunerilor primite, cele mai frecvente probleme de mediu care trebuie abordate prin proiecte IVA în regiunea SM sunt **inundațiile și poluarea apei**, în timp ce **poluarea solului și a aerului** sunt, de asemenea, menționate des. Lipsa apei (**seceta**) este menționată în mai mult de jumătate dintre județe.

În timp ce unele proiecte propuse sunt specifice din punct de vedere al locației, multe proiecte sunt generice. Majoritatea proiectelor nu au încă o justificare detaliată cu privire la problemele de mediu, economice și/sau sociale pe care intenționează să le rezolve; lipsesc încă unele date și informații necesare pentru corelarea completă a problemelor (percepute) cu soluțiile IVA. Câteva proiecte par să fie „unice”, să nu facă parte dintr-o strategie sau masterplan integrat la nivel de oraș/județ/regional.

Consultanții au analizat propunerile de proiecte locale pentru a le corela cu tipologiile IVA aplicabile (vezi nivelul 1, secțiunea 3.1), având în vedere provocările de mediu identificate și potențialele beneficii, precum și prioritățile strategice locale și regionale.

În plus, consultanții au definit o metodologie generală de evaluare bazată pe cerințele TdR, urmărind să asigure:

1. Continuarea planurilor și strategiilor existente
2. Promovarea IVA drept catalizator pentru un viitor sustenabil și rezilient din punct de vedere climatic
3. Oportunitatea de a încorpora soluții inteligente.

Pentru propunerile primite s-a realizat o analiză generală, combinând atât evaluarea tehnică, cât și alinierea la criteriile din TdR, luând în considerare nivelul de date disponibil; aceasta este, de asemenea, inclusă în *Anexa D*.

3.3 Propuneri de proiecte regionale

3.3.1 Cadrul de evaluare tehnică

Ca urmare a analizei proiectelor locale, a vizitei pe teren și a celui de-al doilea atelier cu părțile interesate, au fost dezvoltate **4 concepte/propuneri de proiecte regionale** (vezi Tabel 3-2 și Figura 3-2 până la Figura 3-5).

Tabel 3-2 Concepte de proiecte regionale

Descriere	Locație	Element regional
1. Proiect regional de integrare a râului Argeș în zonele urbane și crearea unei legături ecologice funcționale între orașe și ariile protejate	Județul Argeș (Pitești, Curtea de Argeș, Topoloveni) Județul Calarasi (Oltenita) Județul Giurgiu (Comana, Mihailesti)	Elementul cheie luat în considerare este râul (râul Argeș)
2. Proiect regional de integrare a râului Ialomița în vederea creșterii	Județul Dambovița (Pucioasa, Târgoviște),	

Descriere	Locație	Element regional
atractivității acestuia și a serviciilor ecosistemice	Județul Ialomița (Urziceni, Tândărei, Slobozia)	Elementul cheie luat în considerare este râul (râul Ialomița)
3. Infrastructură verde-albastră pentru o dezvoltare urbană durabilă a municipiilor din Regiunea SM, cu îmbunătățirea eficienței energetice și a spațiilor de locuit	Județul Argeș (Pitești) Județul Prahova (Ploiești) Județul Dâmbovița (Targoviste) Județul Ialomița (Slobozia) Județul Călărași (Călărași) Județul Giurgiu (Giurgiu) Județul Teleorman (Alexandria)	Proiecte locale integrate într-un singur proiect, având o abordare similară
4. O conexiune verde inovatoare pentru biciclete și pietoni, care generează beneficii ecosistemice de-a lungul fluviului Dunărea	Județul Giurgiu (Giurgiu), Județul Călărași (Călărași) Județul Ialomița (Fetești), Teleorman (Turnu Măgurele)	Elementul cheie luat în considerare a fost fluviul (Dunărea)

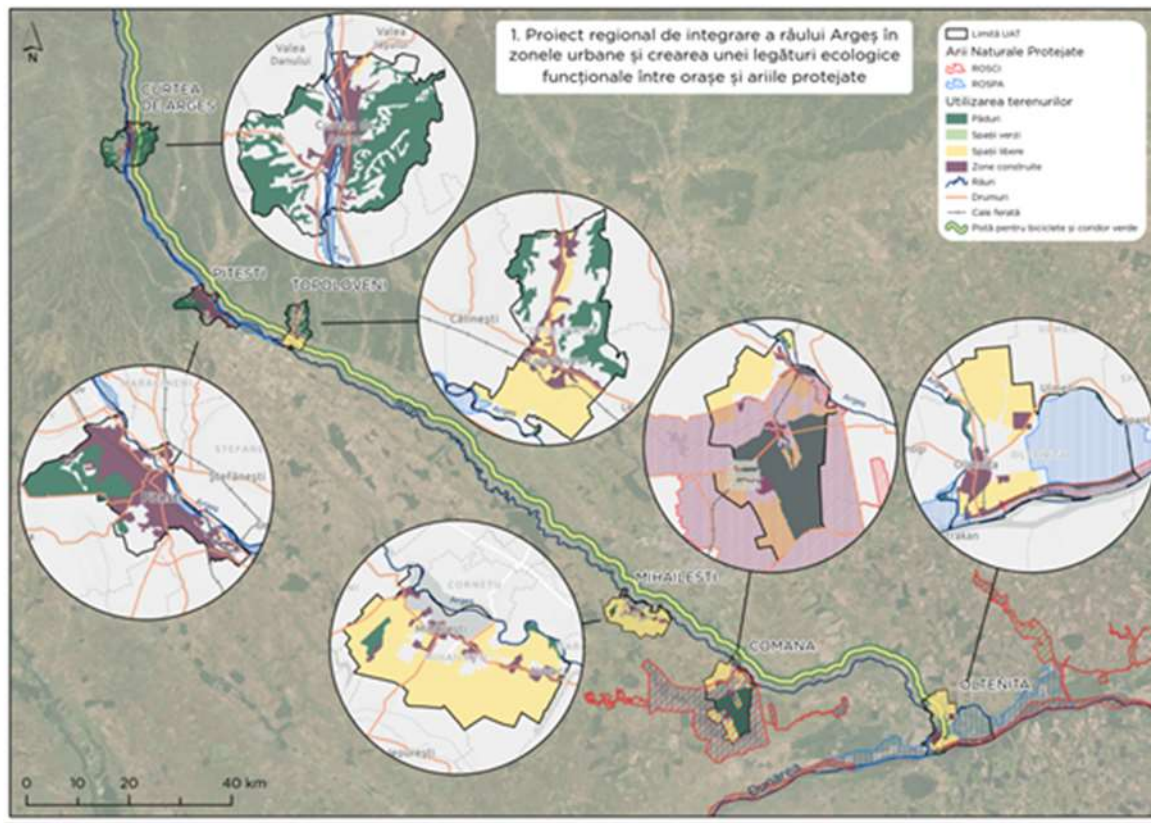

Figura 3-2 Proiect regional de integrare a râului Argeș

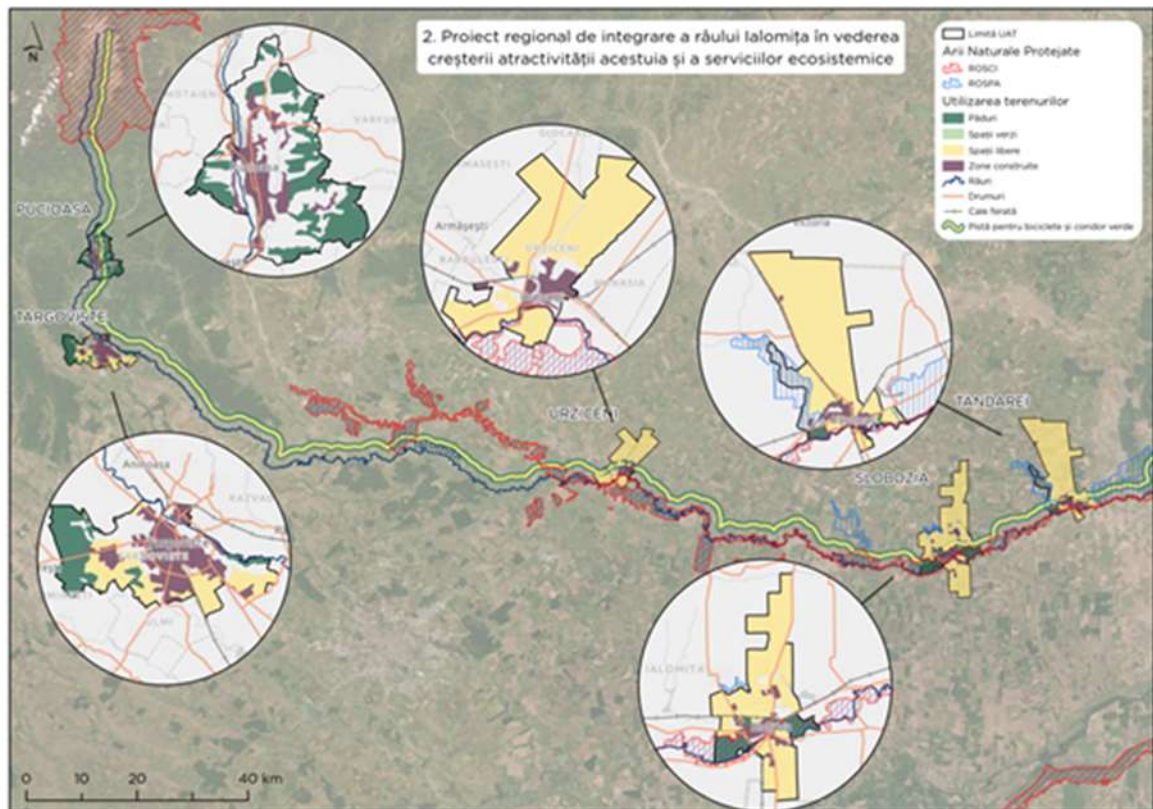

Figura 3-3 Proiect regional de integrare a râului Ialomița

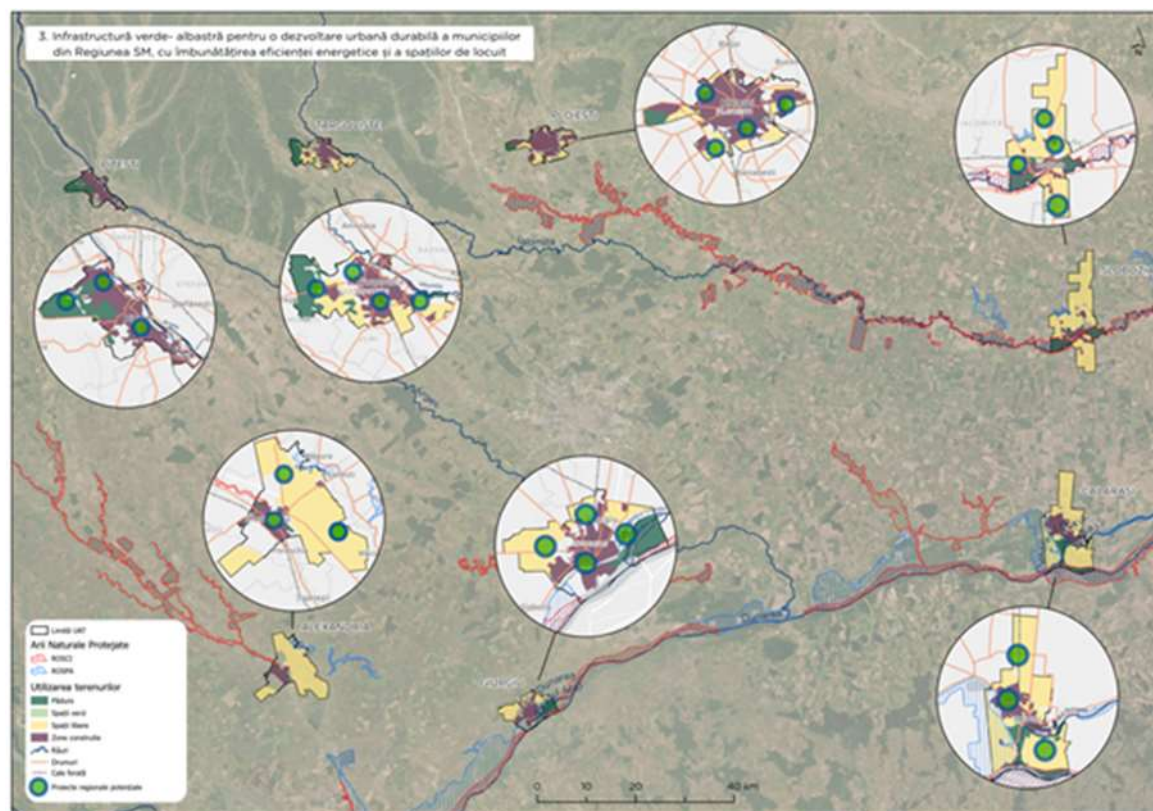

Figura 3-4 Potențiale proiecte de infrastructură verde-albastră

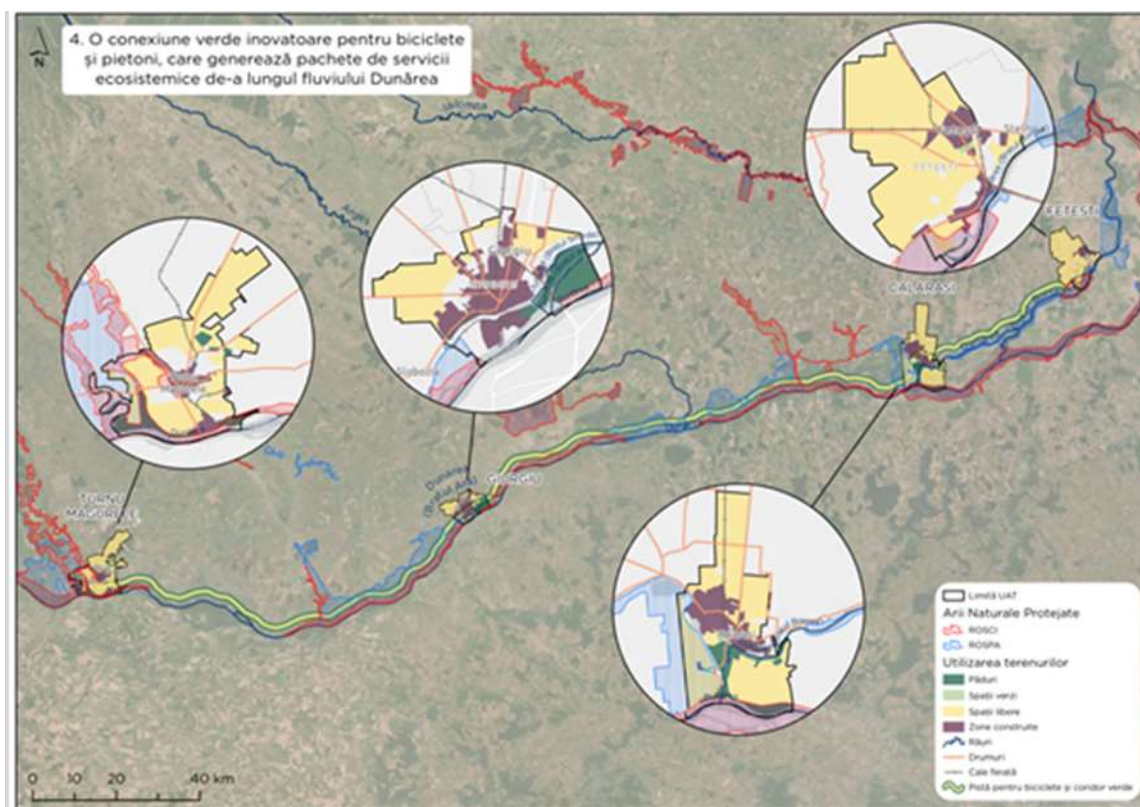

Figura 3-5 Coridorul verde pentru biciclete și pietoni

În ceea ce privește cadrul de evaluare tehnică a proiectelor și determinarea zonelor care ar putea fi abordate în contextul infrastructurii verzi - albastre, Consultantul a ținut cont de următoarele componente de mediu:

Tabel 3-3 Componente de mediu

Biodiversitate	<ul style="list-style-type: none"> • existența unor arii protejate pe teritoriul administrativ al localității • suprafețele spațiilor verzi și locația lor • pădurile/parcurile urbane și locația lor
Calitatea apei	<ul style="list-style-type: none"> • diminuarea resurselor de apă • elemente de calitate a apei • colectarea apelor pluviale în mediul urban
Schimbările climatice	<ul style="list-style-type: none"> • riscul de inundații • riscul de secetă • riscul privind alunecările de teren
Sănătatea umană	<ul style="list-style-type: none"> • calitatea aerului
Utilizarea terenurilor	<ul style="list-style-type: none"> • spații libere de construcții • spații construite și căi de acces

Pentru fiecare componentă de mediu au fost definite 5 criterii de evaluare. Criteriile au în vedere, pe lângă condițiile de mediu locale existente, potențialele beneficii pe care le aduce implementarea infrastructurii albastre-verzi. Criteriile detaliate de evaluare cu condițiile de mediu existente,

beneficiile și datele utilizate în faza de verificare a criteriilor sunt prezentate în secțiunea 2.4.1 din *Raportul privind portofoliul de proiecte regionale*.

Zonele cu cel mai mare punctaj pot fi considerate prioritare pentru implementare și includere în contextul proiectului regional, în timp ce proiectul cu cel mai mare punctaj aduce cele mai multe beneficii asupra mediului atât la nivel local, cât și regional. Rezultatele evaluării pentru cele 4 proiecte propuse au fost prezentate în *Anexa C a Raportului privind portofoliul de proiecte regionale*.

3.3.2 Cadrul de evaluare a criteriilor privind politici și strategii relevante

Portofoliul de proiecte regionale a fost propus luând în considerare cerințele din TdR, urmărind să asigure:

1. Consecvența cu planurile și strategiile existente, respectiv:
 - a) Domeniul de aplicare POR SM – Obiectiv specific b(vii) - Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, și reducerea tuturor formelor de poluare;
 - b) Criteriile cumulative ale ghidurilor CE:
 - o rețea planificată strategic;
 - o abordarea zonelor naturale/seminaturale bogate în biodiversitate care ridică provocări de mediu;
 - o furnizarea unei game largi de servicii ecosistemice.
 - c) documente strategice – locale și regionale: Strategie de dezvoltare, Plan de mobilitate, Plan de eficiență energetică, Plan Urbanistic General, PDR SM
 - d) strategii și planuri sectoriale privind biodiversitatea, ariile protejate, calitatea aerului, managementul apei și gestionarea inundațiilor, restaurarea siturilor etc.
2. Promovarea infrastructurii verzi-albastre și a măsurilor pentru un viitor sustenabil, cu emisii scăzute de carbon, echitabil și rezilient la schimbările climatice
3. Oportunități de a încorpora soluții inteligente pentru a spori impactul ecologic.

Ca urmare a celor 3 cerințe de mai sus, a fost definită o matrice de evaluare pentru analiza propunerilor de proiecte, ce poate fi folosită ca instrument de screening pentru planificarea proiectelor IVA, în timp ce pentru fiecare proiect regional s-a realizat o evaluare detaliată – vezi *Anexa C a Raportului privind portofoliul de proiecte regionale*.

Conceptele de proiect prezentate mai sus sunt în concordanță cu abordarea din Planul de Dezvoltare Regională SM 2021-2027, care se concentrează pe politici integrate de dezvoltare economică, socială și de mediu cu un puternic accent asupra sustenabilității, prin abordarea provocărilor de mediu și includerea unei perspective pe termen lung. Depășirea limitelor administrative necesită cooperare și parteneriate între entitățile administrative sau alte instituții publice, după caz.

Conceptele de proiecte regionale IVA propuse sunt aliniate sau completează măsurile cuprinse în strategiile și planurile sectoriale, contribuind în același timp la mai multe **obiective strategice**, așa

cum sunt prevăzute în Strategiile Integrate de Dezvoltare Durabilă (SIDU), Planurile de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD) sau Planurile pentru Creșterea Eficienței Energetice dezvoltate de primării. Mai mult, vor fi necesare acțiuni suplimentare, ca pași următori în dezvoltarea acestor concepte - a se vedea secțiunea 2.4.2 din *Raportul privind portofoliul de proiecte regionale*.

În același timp, cele 4 proiecte regionale IVA propuse sunt însoțite de **recomandări pentru diferite strategii sectoriale și investiții** care urmează să fie întreprinse de beneficiari pentru a asigura promovarea și implementarea IVA pentru un viitor durabil, cu emisii scăzute de carbon, echitabil și rezistent la schimbările climatice, detaliate pentru fiecare proiect în matricea de validare.

După cum se subliniază și în ghidurile CE, propunerile Comisiei Europene pentru Cadrul Financiar Multiannual al UE 2021-2027 oferă **noi oportunități de sprijinire a IVA**, care ar trebui luate în considerare în planificarea dezvoltărilor ulterioare la nivel regional.

Totodată, **reforme și investițiile sectoriale prevăzute în Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) ar trebui luate în considerare de beneficiari în planificarea pe termen lung și în perspectivă integrată la nivel regional**, pentru îmbunătățirea implementării IVA în mai multe sectoare, precum și complementaritatea acțiunilor și accesul la finanțare suplimentară.

Nu în ultimul rând, conceptele IVA propuse ar trebui să ia în considerare **oportunitățile de a include soluții inteligente pentru a spori impactul ecologic**.

3.4 Analiza prognozelor financiare

Următoarea secțiune prezintă un rezumat al situației financiare și al capacității de cofinanțare a municipalităților.

Din punct de vedere financiar, evaluarea municipiului Alexandria a relevat următoarele:

- S-ar putea considera că aproximativ 65% din veniturile totale ale municipalității se bazează pe venituri regulate constante care provin din surse proprii de venituri. Subvențiile, granturile și orice alt tip de transfer reprezintă restul de 35% la nivelul anului 2020 și pot fi considerate surse eterogene întrucât depind de bugetul de stat, Consiliul Județean sau altă organizație externă;
- Cheltuielile de exploatare au reprezentat 76% din totalul cheltuielilor în 2020, lăsând spațiu pentru 24% de cheltuit pentru cheltuieli de capital;
- Aproximativ 8% din totalul cheltuielilor sunt folosite pentru capitolele Transport și Protecția mediului, unde ar putea fi finanțate inițiative legate de infrastructura IVA. Având în vedere și proiectele în curs de implementare, municipalitatea este activă în găsirea de soluții verzi pentru transportul urban;
- Municipiul Alexandria a înregistrat în 2018 și 2020 un excedent net, acoperind și cheltuielile de exploatare și rambursarea împrumuturilor din venituri recurente, operaționale și curente.

În 2019, municipalitatea a înregistrat un deficit net, dar a reușit să ramburseze împrumuturile din venituri recurente, operaționale și curente;

- Nivelul maxim de îndatorare de 30% stabilit de Legea Finanțelor Publice este departe de a fi atins întrucât nivelul maxim de îndatorare a municipiului ajunge la aproximativ 8,9% în 2021 și scade la 0% din 2025 încolo;
- Capacitatea totală de cofinanțare, rămasă în ceea ce privește serviciul datoriei în perioada 2022-2031 (următorii 10 ani), este de aproximativ 321 mil. RON, mergând de la 19 mil. RON în 2022 la 42,8 mil. RON în 2031, lasând spațiu contractării de împrumuturi în vederea finanțării proiectelor;
- Municipiul Alexandria are capacitatea de a contracta împrumuturi în perioada următoare pentru cofinanțarea proiectelor de investiții.

Din punct de vedere financiar, evaluarea municipiului Călărași a relevat următoarele:

- S-ar putea considera că aproximativ 67% din veniturile totale ale municipalității se bazează pe venituri regulate constante care provin din surse proprii de venituri. Subvențiile, granturile și orice alt tip de transfer reprezintă restul de 33% la nivelul anului 2020 și pot fi considerate surse eterogene întrucât depind de bugetul de stat, Consiliul Județean sau altă organizație externă;
- Cheltuielile de exploatare au reprezentat 89% din totalul cheltuielilor în anul 2020, lăsând loc pentru 11% de cheltuit pentru cheltuieli de capital;
- Aproximativ 26% din totalul cheltuielilor sunt utilizate pentru capitolele Transport și Protecția mediului, unde ar putea fi finanțate inițiative legate de infrastructura IVA. Având în vedere și proiectele în curs de implementare, municipalitatea este activă în găsirea de soluții verzi pentru transportul urban și reducerea emisiilor de carbon;
- Municipiul Călărași a înregistrat în 2018 și 2020 un deficit net, în 2018 neputând acoperi cheltuielile de exploatare și rambursarea creditelor din venituri recurente, operaționale și curente. În 2019, municipalitatea a înregistrat un excedent net și a reușit să ramburseze împrumuturile din venituri recurente, operaționale și curente;
- Nivelul maxim de îndatorare de 30% stabilit de Legea Finanțelor Publice este departe de a fi atins întrucât nivelul maxim de îndatorare al municipiului ajunge la aproximativ 3,9% în 2022 și se menține sub 4% din 2023 încolo;
- Capacitatea totală de cofinanțare, rămasă în ceea ce privește serviciul datoriei în perioada 2022-2031 (următorii 10 ani), este de aproximativ 238 mil. RON, mergând de la 15,8 mil. RON în 2022 la 32,5 mil. RON în 2031, lasând spațiu contractării de împrumuturi în vederea finanțării proiectelor;
- Municipiul Călărași are capacitatea de a contracta împrumuturi în perioada următoare pentru cofinanțarea proiectelor de investiții.

Din punct de vedere financiar, evaluarea municipiului Giurgiu a relevat următoarele:

- S-ar putea considera că aproximativ 43% din veniturile totale ale municipalității se bazează pe venituri regulate constante care provin din surse proprii de venituri. Subvențiile, granturile

și orice alt tip de transfer reprezintă restul de 57% la nivelul anului 2020 și pot fi considerate surse eterogene întrucât depind de bugetul de stat, Consiliul Județean sau altă organizație externă;

- Cheltuielile de exploatare au reprezentat 68% din totalul cheltuielilor în 2020, lăsând loc pentru 32% de cheltuit pentru cheltuieli de capital;
- Aproximativ 25% din totalul cheltuielilor sunt utilizate pentru capitolele Transport și Protecția mediului, unde ar putea fi finanțate inițiative legate de infrastructura IVA. De asemenea, având în vedere proiectele în curs de implementare, municipalitatea este activă în găsirea de soluții de reabilitare termică cu impact indirect asupra reducerii consumului de energie;
- Municipiul Giurgiu a înregistrat în 2018 și 2019 un deficit net, în 2018 neputând acoperi cheltuielile de exploatare și rambursarea creditelor din venituri recurente, operaționale și curente. În 2020, municipalitatea a înregistrat un excedent net și a reușit să ramburseze împrumuturile din venituri recurente, operaționale și curente;
- Nivelul maxim de îndatorare de 30% stabilit de Legea Finanțelor Publice este departe de a fi atins întrucât nivelul maxim de îndatorare al municipiului ajunge la aproximativ 21,3% în 2021 și scade la 0% din 2028 încolo;
- Capacitatea totală de cofinanțare rămasă în ceea ce privește serviciul datoriei în perioada 2022-2031 (următorii 10 ani), este de aproximativ 279 mil. RON, mergând de la 12,8 mil. RON în 2022 la 45,9 mil. RON în 2031, lasând spațiu contractării de împrumuturi în vederea finanțării proiectelor;
- Municipiul Giurgiu are capacitatea de a contracta împrumuturi în perioada următoare pentru cofinanțarea proiectelor de investiții. Cu toate acestea, trebuie avut în vedere că doar 43% din veniturile municipalității sunt constante de la un an la altul.

Din punct de vedere financiar, evaluarea municipiului Pitești a relevat următoarele:

- S-ar putea considera că aproximativ 76% din veniturile totale ale municipalității se bazează pe venituri regulate constante care provin din surse proprii de venituri. Subvențiile, granturile și orice alt tip de transfer reprezintă restul de 24% la nivelul anului 2020 și pot fi considerate surse eterogene întrucât depind de bugetul de stat, Consiliul Județean sau altă organizație externă;
- Cheltuielile de exploatare au reprezentat 67% din totalul cheltuielilor în 2020, lăsând spațiu pentru 33% de cheltuit pentru cheltuieli de capital;
- Aproximativ 30% din totalul cheltuielilor sunt utilizate pentru capitolele Transport și Protecția mediului, unde ar putea fi finanțate inițiative legate de infrastructura IVA. Având în vedere și proiectele în curs de implementare, municipalitatea este activă în găsirea de soluții de termoficare cu impact indirect asupra reducerii consumului de energie;
- Municipiul Pitești a înregistrat în toți anii un deficit net și un deficit curent în 2019.
- Nivelul maxim de îndatorare de 30% stabilit de Legea finanțelor publice este departe de a fi atins întrucât nivelul de îndatorare a municipiului este de 0% în toți anii;
- Capacitatea maximă totală de cofinanțare în ceea ce privește serviciul datoriei în perioada 2022-2031 (următorii 10 ani), este de aproximativ 1.210 mil. RON, mergând de la 94,4 mil.

RON în 2022 la 149,7 mil. RON în 2031, lasând spațiu contractării de împrumuturi în vederea finanțării proiectelor;

- Municipiul Pitești are capacitatea de a contracta împrumuturi în perioada următoare pentru cofinanțarea proiectelor de investiții. Cu toate acestea, trebuie luat în considerare faptul că Municipality, în perioada 2018-2020, a înregistrat un deficit net.

Din punct de vedere financiar, evaluarea municipiului Ploiești a relevat următoarele:

- S-ar putea considera că aproximativ 77% din veniturile totale ale municipalității se bazează pe venituri regulate constante care provin din surse proprii de venituri. Subvențiile, granturile și orice alt tip de transfer reprezintă restul de 23% la nivelul anului 2020 și pot fi considerate surse eterogene întrucât depind de bugetul de stat, Consiliul Județean sau altă organizație externă;
- Cheltuielile de exploatare au reprezentat 67% din totalul cheltuielilor în 2020, lăsând spațiu pentru 33% de cheltuit pentru cheltuieli de capital;
- Aproximativ 29% din totalul cheltuielilor sunt utilizate pentru capitolele Transport și Protecția mediului, unde ar putea fi finanțate inițiative legate de infrastructura IVA. De asemenea, având în vedere proiectele în curs de implementare, municipalitatea este activă în domeniul eficienței energetice pentru clădiri și soluții verzi pentru transportul urban;
- Municipiul Ploiești a înregistrat în 2018 și 2019 un deficit net, în 2018 neputând acoperi cheltuielile de exploatare și rambursarea creditelor din venituri recurente, de exploatare și curente. În 2020, municipalitatea a înregistrat un excedent net și a reușit să ramburseze împrumuturile din venituri recurente, operaționale și curente;
- Nivelul maxim de îndatorare de 30% stabilit de Legea finanțelor publice este departe de a fi atins, deoarece nivelul maxim de îndatorare a municipalității ajunge la aproximativ 16% în 2021 și scade sub 10% din 2023 încolo;
- Capacitatea totală de cofinanțare rămasă în ceea ce privește serviciul datoriei în perioada 2022-2031 (următorii 10 ani), este de aproximativ 890 mil. RON, mergând de la 34,6 mil. RON în 2022 la 145,8 mil. RON în 2031, lasând spațiu contractării de împrumuturi în vederea finanțării proiectelor;
- Municipiul Ploiești are capacitatea de a contracta împrumuturi în perioada următoare pentru cofinanțarea proiectelor de investiții.

Din punct de vedere financiar, evaluarea municipiului Slobozia a relevat următoarele:

- S-ar putea considera că aproximativ 79% din veniturile totale ale municipalității se bazează pe venituri regulate constante care provin din surse proprii de venituri. Subvențiile, granturile și orice alt tip de transfer reprezintă restul de 21% la nivelul anului 2020 și pot fi considerate surse eterogene întrucât depind de bugetul de stat, Consiliul Județean sau altă organizație externă;
- Cheltuielile de exploatare au reprezentat 79% din totalul cheltuielilor în 2020, lăsând loc pentru 21% de cheltuit pentru cheltuieli de capital;

- Aproximativ 16% din totalul cheltuielilor sunt utilizate pentru capitolele Transport și Protecția mediului, unde ar putea fi finanțate inițiative legate de infrastructura IVA. Având în vedere și proiectele în curs de implementare, municipalitatea este activă în găsirea de soluții verzi pentru transportul urban;
- Municipiul Slobozia a înregistrat în toți anii un excedent curent, acoperind și cheltuielile de exploatare și rambursarea împrumuturilor din venituri recurente, de exploatare și curente;
- Nivelul maxim de îndatorare de 30% stabilit de Legea Finanțelor Publice este departe de a fi atins întrucât nivelul maxim de îndatorare al municipiului ajunge la aproximativ 22,5% în 2021 și scade la 0% din 2023 încolo;
- Capacitatea totală de cofinanțare, rămasă în ceea ce privește serviciul datoriei în perioada 2022-2031 (următorii 10 ani), este de aproximativ 262 mil. RON, mergând de la 8,4 mil. RON în 2022 la 30,5 mil. RON în 2031, lasând spațiu contractării de împrumuturi în vederea finanțării proiectelor;
- Municipiul Slobozia are capacitatea de a contracta împrumuturi în perioada următoare pentru cofinanțarea proiectelor de investiții.

Din punct de vedere financiar, evaluarea municipiului Târgoviște a relevat următoarele:

- S-ar putea considera că aproximativ 60% din veniturile totale ale municipalității se bazează pe venituri regulate constante care provin din surse proprii de venituri. Subvențiile, granturile și orice alt tip de transfer reprezintă restul de 40% la nivelul anului 2020 și pot fi considerate surse eterogene întrucât depind de bugetul de stat, Consiliul Județean sau altă organizație externă;
- Cheltuielile de exploatare au reprezentat 80% din totalul cheltuielilor în 2020, lăsând loc pentru 20% de cheltuit pentru cheltuieli de capital;
- Aproximativ 15% din totalul cheltuielilor sunt utilizate pentru capitolele Transport și Protecția mediului, unde ar putea fi finanțate inițiative legate de infrastructura IVA. Având în vedere și proiectele în curs de implementare, municipalitatea este activă în găsirea de soluții verzi pentru transportul urban și iluminatul public;
- Municipiul Târgoviște a înregistrat în toți anii un excedent curent, acoperind și cheltuielile de exploatare și rambursarea creditelor din venituri proprii, cu excepția anului 2020;
- Municipalitatea a reușit să-și echilibreze conturile în toți anii și în 2020 a înregistrat excedent net
- Nivelul maxim de îndatorare de 30% stabilit de Legea Finanțelor Publice este departe de a fi atins întrucât nivelul maxim de îndatorare al municipiului ajunge la aproximativ 11% în 2021, ajungând la 3% în 2027 și urmând la 0% din 2032 încolo;
- Capacitatea totală de cofinanțare rămasă în ceea ce privește serviciul datoriei în perioada 2022-2031 (următorii 10 ani) este de aproximativ 550,6 mil. RON, mergând de la 34 mil. RON în 2022 la 75 mil. RON în 2031, lasând spațiu contractării de împrumuturi în vederea finanțării proiectelor;
- Municipiul Târgoviște are capacitatea de a contracta împrumuturi în perioada următoare pentru cofinanțarea proiectelor de investiții. Totuși, trebuie avut în vedere că doar 60% din

veniturile municipalității sunt constante de la un an la altul și că în 2020 municipalitatea nu ar putea acoperi integral rambursarea creditelor din surse proprii de finanțare.

Nivelul de îndatorare a municipalităților este prezentat în Figura 3-6 de mai jos.

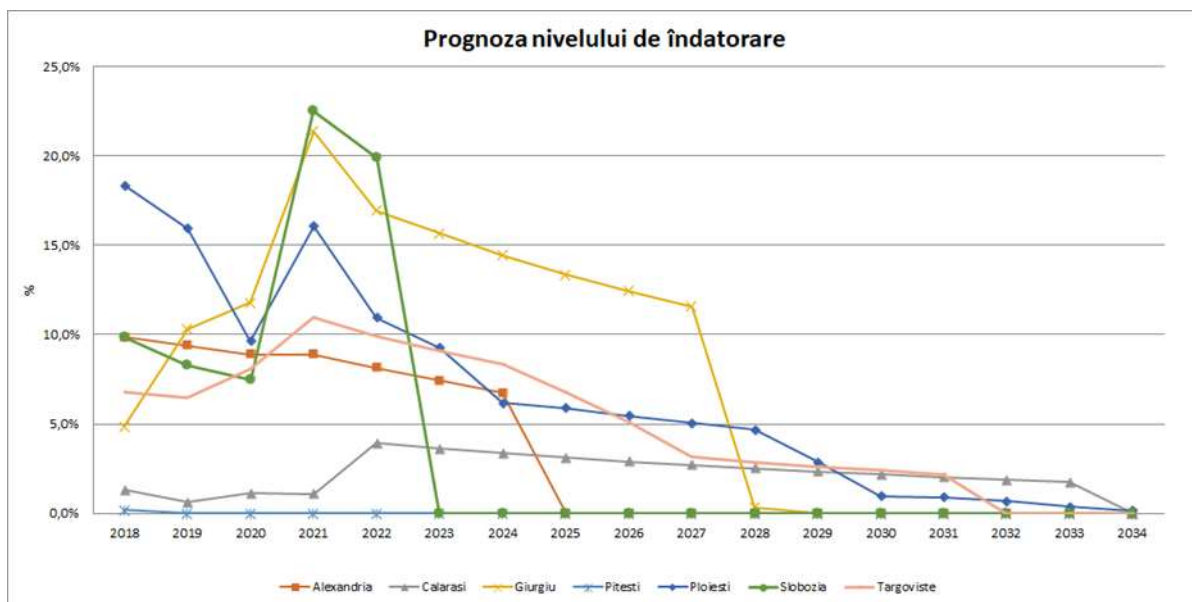

Figura 3-6 Nivelul de îndatorare a municipalităților

4 RESURSE NECESARE PENTRU IMPLEMENTARE

4.1 Acțiuni practice pentru o infrastructură verde-albastră

Tipologiile de proiecte (sau tipurile de intervenții) din capitolul anterior au fost legate de evaluarea resurselor necesare și a condițiilor preliminare care trebuie să existe pentru ca intervențiile să fie fezabile. Acestea includ implicații de consolidare a capacităților și mai multe resurse generice necesare pentru a avea loc la nivel local.

Pe baza evaluării generale, au fost elaborate o serie de recomandări de resurse generale și de consolidare a capacității pentru a sprijini implementarea portofoliului/tipologiei proiectelor identificate, concentrându-se în primul rând pe activități tehnice.

Aceste recomandări se referă mai întâi la introducerea aspectelor cheie pentru asigurarea capacității administrative adecvate dezvoltării proiectelor IVA. Ele sunt susținute de recomandări cheie ale experților privind aspectele tehnice pentru dezvoltarea proiectelor IVA și implicațiile resurselor pentru ca beneficiarii locali să poată utiliza fondurile POR. Pe lângă activitățile de consolidare a capacităților tehnice, consultanții recomandă îmbunătățirea integrării ulterioare în conceperea viitoarelor proiecte regionale.

4.2 Asigurarea capacității administrative adecvate pentru dezvoltarea proiectelor IVA

După cum se recunoaște la nivel înalt în Programul Operațional de Asistență Tehnică, sub autoritatea Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE), succesul în gestionarea și utilizarea fondurilor UE se bazează pe guvernarea eficientă a procesului investițional, pe capacitatea administrativă a Autorităților de Management ale Organismelor Intermediare, a beneficiarilor și a potențialilor beneficiari.

În contextul managementului fondurilor, capacitatea administrativă se referă la capacitatea administrației publice de a gestiona și utiliza fondurile într-un mod eficient și eficace, de-a lungul întregului ciclu de viață al investiției, de la elaborarea strategiei, implicarea părților interesate în toate etapele de programare, planificarea proiectelor și selecție, la implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectelor, contribuind astfel la implementarea cu succes a Politicii de coeziune a UE.

Programul Operațional de Asistență Tehnică coordonat de MIPE asigură consolidarea Planului de Capacitate la nivel național și are în vedere măsurile de asistență tehnică, atât orizontale, cât și specifice pentru programele naționale care nu au o alocare proprie de Asistență Tehnică.

La fiecare nivel regional al PO, va fi implementată o foaie de parcurs pentru creșterea capacității administrative pentru a răspunde nevoilor specifice identificate la nivel regional, care urmează să fie finanțate prin propria axă de asistență tehnică.

Îmbunătățirea eficienței și eficacității beneficiarilor în implementarea proiectelor UE în perioada anterioară de programare a fost realizată prin îmbunătățirea competențelor organizatorice și de implementare în procesele de achiziții publice. În ansamblu, acest lucru s-a realizat prin prezența managementului și controlului integrării activităților proiectului cu alte activități la nivelul beneficiarului, îmbunătățirea managementului resurselor umane ale proiectelor, precum și prezența sporită a experților tehnico-economici.

În cadrul evaluării actuale, consultanții au identificat **pilonii cheie ai capacității administrative care ar trebui luați în considerare în continuare și resursele aferente care ar trebui să fie prioritizate** pentru **planificarea de succes a proiectelor IVA și elaborarea aplicației de finanțare**, care reprezintă temelia ciclului de viață a proiectului:

- **Capacitatea organizațională** și implicațiile resurselor
- **Implicarea părților interesate**, egalitatea de gen, capacitatea de incluziune socială și economică
- Cunoștințele și resursele **tehnice**
- Capacitatea și resursele **financiare**

4.3 Capacitatea organizațională și resursele necesare

După cum este descris și în principalele constatări ale analizelor inițiale în cadrul misiunii curente, complexitatea proiectelor IVA necesită o nouă abordare a potențialilor beneficiari în ceea ce privește structura **organizațională**, alocarea resurselor umane și capacitățile, inițiativele și procedurile legate de planificarea și programarea unor astfel de proiecte, precum și **mecanismele transversale de sprijin dezvoltate la nivel regional**. Acestea ar asigura mecanismele, capacitățile și procedurile de coordonare și control la nivel județean și regional, precum și facilitarea cooperării efective și eficiente a altor agenții județene, regionale și/sau guvernamentale relevante.

Ca atare, luând în considerare cele mai bune practici, lecțiile învățate din POR precedent, precum și Regulamentul FEDR și prevederile comune și legislația locală aplicabilă, pe lângă recomandările punctuale care însoțesc fiecare proiect regional IVA, oferim **recomandări cheie (vezi mai jos) pentru pregătirea cu succes a cererilor de finanțare a proiectelor IVA, privind implicațiile legate de resurse și acțiunile conexe**. Aceste recomandări se concentrează pe capacitatea beneficiarilor, care poate fi sporită prin măsuri suplimentare de sprijin, ce urmează să fie întreprinse la nivel regional, după caz.

- **Înființarea Unității de Implementare a Proiectului (UIP) de către beneficiarii din faza de pregătire a proiectului**, formată dintr-un manager de proiect responsabil cu coordonarea generală și o echipă multidisciplinară din toate departamentele relevante pentru a asigura competențele tehnice, financiare și administrative și inputul (de exemplu, urbanism, specialiști în mediu, turism).
- Inițierea unei Alianțe pentru Acțiune și Învățare extinsă (AAI), un grup al părților interesate având la bază partenerii interesați identificați în această misiune și planul de implicare a acestora, care creează parteneriate pentru înțelegerea și promovarea IVA. AAI este un concept documentat în lucrarea *Alianța de acțiune și învățare pentru consolidarea capacității de reziliență la inundații*⁹. AAI are ca scop creșterea capacității de adaptare a factorilor de decizie și a participanților în abordarea complexității și dinamicii provocărilor de mediu pentru reziliență urbană, prin învățare socială și acțiuni concertate, care în final să conducă la procese durabile de schimbare comportamentală. Deci, pentru a atinge un cadru eficient prin AAI care să permită modificarea mentalității în actuala cultură de muncă și să susțină o nouă direcție care atestă că infrastructura multifuncțională IVA este opțiunea normală în practicile urbane de planificare, AAI trebuie să includă membrii UIP, dar și alți factori interesați. Acest grup de părți interesate multiple ar trebui să includă dezvoltatori și practicieni (planificatori, proiectanți, ingineri și ecologiști), universități, institute de cercetare, asociații profesionale, agenții și organizații de mediu, inclusiv Agenția Națională pentru Arie Naturale Protejate și serviciile sale teritoriale, agențiile pentru protecția mediului din fiecare județ, precum și filialele autorității naționale de gospodărire a apelor (ANAR), ONG-urile de mediu și sociale. Ca atare, în timp ce UIP este o unitate operațională, mai degrabă o unitate orientată pe termen scurt, AAI ar trebui să depășească sfera unui proiect specific, abordând IVA într-o manieră de master-planificare urbană integrată și cu o perspectivă pe termen lung. AAI ar putea fi încadrată și poate funcționa la nivel local, județean și/sau regional, în funcție de provocările specifice sau comune care sunt abordate.

⁹ Ibid p 21

Figura 4-1 prezintă cadrul schematic AAI adaptat după *O'Donell et al.*, în 2018:

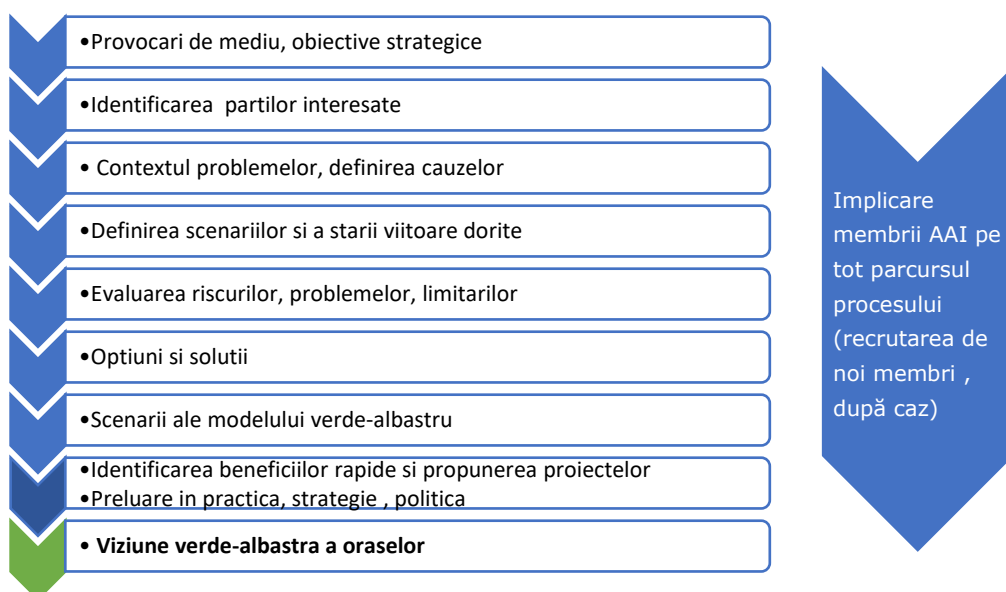

Figura 4-1 Cadrul schematic AAI (adaptat după *O'Donell et al.*)

- O abordare bine structurată, susținută de expertiza adecvată, este și mai relevantă pentru complexitatea proiectelor IVA care necesită capacitatea de a armoniza provocările de mediu cu cerințele și/sau provocările de planificare urbană și a teritoriului, luând în considerare în același timp aspecte relevante ale politicii sectoriale, cu scopul final de a permite accesul la natură și de a crea beneficii socio-economice asociate. Astfel, în legătură cu recomandarea de a contracta servicii de consultanță tehnică care să asigure proiecte IVA de calitate, mature și durabile, se recomandă și o revizuire a procedurilor interne de achiziție pentru a permite selectarea expertizei și experienței tehnice potrivite și să identifice sursele financiare pentru contractarea consultanței de specialitate.
- **Asigurarea drepturilor de proprietate** asupra zonelor de investiții IVA prin luarea de măsuri timpurii pentru identificarea terenurilor adecvate, măsuri de expropriere sau parteneriate, după caz.
- Să permită o capacitate de master-planificare integrată atât la nivel local, cât și regional, luând în considerare toate componentele necesare pentru dezvoltarea urbană durabilă și complementaritatea finanțării – o echipă de colaborare încrucișată la nivel local, județean și regional, după caz, ar putea fi înființată în acest scop, valorificând, de asemenea, Comitetul de Planificare Regională SM, Comitetul Regional de Inovare SM și mecanismele aferente de colaborare și consultare atunci când este necesar, inclusiv asistență tehnică de specialitate externă.
- **Revizuirea documentelor de planificare strategică**, în special a Strategiilor de Dezvoltare Urbană Integrată pentru a asigura eligibilitatea proiectelor și/sau modificările necesare sau finalizarea măsurilor de sprijinire a dezvoltării și implementării tipologiilor IVA.

- **Identificarea, negocierea și încheierea în avans a parteneriatelor relevante**, pentru proiectele comune interregionale sau intersectoriale ale IVA.
- **Revizuirea, dezvoltarea și aplicarea instrumentelor și mecanismelor solide pentru a sprijini planificarea și conceperea proiectului.**

4.4 Dezvoltarea capacității privind implicarea părților interesate, egalitatea de gen, incluziunea socială și economică

ADR Sud-Muntenia utilizează în mod constant practica de implicare a părților interesate¹⁰ pentru activități similare sau conexe, incluzând factorii cheie interesați, mecanisme de distribuire a informațiilor, consultare și primire de feedback. În cadrul prezentei analize regionale IVA, ADR SM a avut un rol principal în asigurarea angajamentului activ și semnificativ al părților interesate primare, cum ar fi consiliile locale de județ, capitalele de județ, reprezentanții orașelor și comunelor.

Extinderea practicilor de implicare și a părților interesate dincolo de partenerii și actorii tradiționali este crucială, pentru a obține rezultate durabile în ceea ce privește:

1. Creșterea interesului și angajamentului autorităților publice de a investi în întreținerea IVA, precum și implicarea organizațiilor societății civile în acțiuni de conștientizare. O astfel de conștientizare ar putea fi orientată spre educarea/creșterea conștientizării populației generale pentru a adopta un comportament adecvat pentru a conserva natura și pentru a recunoaște beneficiile pe care IVA le are pentru om în ceea ce privește recreerea și menținerea sănătății, combaterea stresului și a efectelor generale pozitive asupra familiilor și indivizilor.
2. Facilitarea unei mai bune comunicări și cooperări interinstituționale prin mecanism funcțional între beneficiarii proiectului și agențiile și/sau autoritățile regionale sau naționale responsabile cu atribuții de politică legate de autorizații și permise specifice, care sunt critice pentru investițiile publice.
3. Contribuția la consolidarea instituțională a ADR SM, deoarece creșterea vizibilității și a transparenței pot duce la o înțelegere sporită de către părțile interesate (inclusiv populația generală) a complexităților tehnice, pe care le implică adesea unele proiecte.

În ceea ce privește egalitatea de gen, incluziunea socială și economică, POR 2021 – 2027 (versiunea 1 nov. 2021) precizează că „Respectarea prevederilor legislației naționale în vigoare privind egalitatea de șanse, incluziunea și nediscriminarea va constitui o condiție de eligibilitate în ghidul solicitantului”. Mai mult, prevede că „principiul egalității de șanse este un criteriu de selecție a proiectelor, iar potențialii beneficiari de asistență financiară prin POR au obligația de a demonstra că proiectele propuse nu contravin acestui principiu”.

În consecință, este posibil să fie necesar ca ADR SM să ofere personalului său o formare specifică privind egalitatea de gen și incluziunea socială, asigurându-se astfel că echipa sa are capacitatea și

¹⁰ <https://www.adrmuntenia.ro/evenimente>

cunoștințele de a sprijini procesul respectiv de selecție a proiectelor. Instruirea pe tema egalității de gen și incluziunii sociale pentru personalul ADR SM este un element important pentru ghidarea personalului evaluator în procesul menționat anterior, dar și în termeni de contribuție instituțională generală la respectarea drepturilor omului, promovarea valorilor și dezvoltării sociale, cu impact benefic asupra reputației și poziției organizației.

4.5 Cunoștințele și resursele tehnice

O mare varietate de instrumente au fost dezvoltate la nivel mondial pentru a sprijini integrarea și adoptarea IVA în orașe, variind de la metodologii, software, cataloage, bănci de date și platforme electronice, până la ghiduri și manuale. Instrumentele IVA pot aduce o contribuție valoroasă la depășirea barierelor care împiedică adoptarea și implementarea mai largă a IVA în zonele urbane. Instrumentele pot, de exemplu, să informeze și să ajute procesele de planificare prin selectarea și evaluarea IVA, simulând implementarea IVA, calculând costurile și beneficiile opțiunilor IVA, sprijinind implicarea părților interesate și facilitând procesele de colaborare.

Documentul UE Ghid privind un cadru strategic pentru sprijinirea în continuare a implementării infrastructurii verzi-albastre la nivelul UE SWD (2019)193¹¹ oferă direcții cuprinzătoare în pregătirea conceptelor de proiect IVA, deoarece oferă definiția, criteriile și ilustrarea la nivelul UE a conceptelor și proiectelor de infrastructură verde-albastră.

Având în vedere complexitatea conceptelor IVA, care variază în funcție de contextul beneficiarilor (de exemplu, provocări de mediu sau cerințe legale specifice de mediu, dezvoltări anterioare, limitări potențiale de planificare urbană, proprietate, priorități socio-economice), este esențial să se consolideze intern cunoștințele și competențele tehnice multidisciplinare. Astfel, se recomandă ca asistența tehnică de specialitate să fie contractată în fazele de proiectare a proiectului pentru a permite atât conceperea solidă a proiectului, cât și transferul de cunoștințe la nivelul beneficiarului.

În conformitate cu prevederile HG nr. 28/2008 și HG nr. 907/2006, pentru a asigura proiecte IVA de înaltă calitate, maturitate și durabilitate, **serviciile de consultanță de specialitate** trebuie luate în considerare cu mult timp înainte, pentru a ajuta beneficiarii la întocmirea următoarei **documentații tehnico-economice**:

- Studiul de fezabilitate și orice alte studii relevante pentru IVA (topografic, hidrogeologic, hidrotehnic, inundații etc.)
- Studii tehnice, de la proiectare preliminară la proiectare detaliată și documente de licitație.
- Procedura de evaluare a impactului asupra mediului conform HG nr. 445/2009.

În sprijinul întocmirii acestei documentații tehnico-economice, asistența tehnică trebuie să includă:

- Programe de formare, cum ar fi înființarea și gestionarea Alianței pentru acțiune și învățare (AAI) discutate în paragraful următor
- Elaborarea unui ghid specific

¹¹ [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=SWD\(2019\)193&lang=en](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=SWD(2019)193&lang=en)

- Definirea IVA, cum și când să se implementeze (de exemplu, „ghid de planificare” privind IVA, „Standarde de construcție” și organizarea pentru „coordonarea întreținerii” după implementarea IVA)
 - Planificarea și licitarea/contractarea IVA
- Achiziționarea și implementarea de instrumente suport, cum ar fi un sistem GIS, care să permită interacțiunea cu diferite tipuri de date, nu numai pentru proiectare, ci și pentru monitorizare și pentru a transmite informații utile și relevante pentru factorii de decizie cu privire la obiectivele specifice, așa cum sunt percepute de potențialii utilizatori finali și părțile interesate; de exemplu Sistemul GIS ar putea include un model digital de elevație.

5 CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

5.1 Etape cheie pentru dezvoltarea viitoare a proiectelor (fazele de planificare) cu o viziune pe termen lung

O concluzie și o recomandare generală pentru municipalități și consilii județene este să ia în considerare atât perspectivele pe termen scurt, cât și pe termen mediu și lung în ceea ce privește dezvoltarea verde.

Construirea unei viziuni pentru dezvoltarea verde ar trebui să fie recunoscută ca un proces strategic și continuu. Această abordare începe cu definirea obiectivelor și țintelor strategice SMART și conceperea unui plan de acțiune, care să cuprindă investițiile și măsurile de politică relevante. De asemenea, necesită cadrul și mecanismele potrivite pentru execuția planului într-un mod transparent, participativ și de colaborare cu părțile interesate relevante. Astfel de mecanisme ar trebui să asigure resursele necesare (tehnice, financiare, administrative) și parteneriatele cheie pentru alinierea la strategiile și politicile relevante, precum și pentru depășirea potențialelor dificultăți birocratice, permițând în același timp dezvoltări accelerate pentru noi strategii și măsuri politice. Un mecanism de monitorizare este, de asemenea, important pentru a asigura controlul impactului inițiativelor asupra mediului, precum și ajustări oportune și eficiente care să conducă la atingerea obiectivelor și țintelor.

O altă concluzie cheie este aceea că schimbarea transformațională înseamnă implicit riscuri. Acceptarea riscului și intenția de schimbare transformațională sunt interfuncționale și ar trebui să se afle în centrul dezvoltării capacității Beneficiarilor și ADR de a răspunde la schimbare și de a o face rezistentă. Astfel, pe lângă activitățile de consolidare a capacităților de natură tehnică, ar trebui luată în considerare și consolidarea capacității sale organizaționale de a face față schimbării și de a face față incertitudinii prin experimentare și inovare.

5.2 Capacitate instituțională și resurse umane

Provocările de mediu sunt complexe și interconectate, nu numai în sine, ci și cu problemele sociale și economice. Creșterea bunăstării umane este legată de factorii ecologici. Soluțiile pentru o problemă pot duce la consecințe negative neintenționate sau pot crea noi probleme de mediu sau socio-economice.

Abordarea acestor provocări de mediu și sociale interconectate și care interacționează necesită gândire sistemică; acest lucru este fundamental pentru o mai bună integrare. Gândirea sistemică examinează relațiile dintre diferitele părți ale unui sistem și ia în considerare interacțiunile dintre componentele unui sistem în diferite locații și niveluri organizaționale, precum și în timp. Multe dintre aceste relații sunt neliniare. Înțelegerea conexiunilor dintre variabile ajută la identificarea punctelor de intervenție eficiente.

Acest lucru necesită o schimbare culturală în organizații și o schimbare a mentalității pentru indivizii implicați, care să conducă la noi practici în planificarea spațiului și în special în planificarea urbană. Astfel, „învățarea activă” poate ajuta la dezvoltarea capacității de a accepta diferite perspective asupra riscului și performanței și de a utiliza răspunsuri inovatoare alternative, cum ar fi IVA, și de a determina acțiuni comune, mai bine etapizate și coordonate. O abordare mai sistemică, structurată, care să include o colaborare încrucișată, așa cum se demonstrează în cadrul misiunii actuale cu planul de implicare al părților interesate, extinsă în continuare într-un cadru AAI, așa cum este descris în capitoul anterior, ar cataliza identificarea investițiilor eficiente și eficace care includ soluții bazate natură și măsurile de politică aferente pentru a răspunde provocărilor de mediu, creând în același timp servicii ecosistemice și beneficii socio-economice pentru dezvoltarea durabilă a comunităților din Regiunea SM.

În cele din urmă, „schimbarea mentalității” ar putea fi realizată prin respectarea unor **principii cheie** care vor duce la abordări mai eficiente și mai eficace pentru planificarea, monitorizarea și implementarea proiectelor care tratează interacțiuni complexe om-mediu:

1. **Aplicați gândirea sistemică:** și anume, abordați provocările interconectate de mediu, sociale, economice și de guvernare din sectoare, cu un ochi către reziliență și schimbarea transformățională. De asemenea, luați în considerare abordarea de tip master-planificare atât la nivel local, cât și la nivel județean și regional, pentru a include toate perspectivele subsistemelor.
2. **Dezvoltați un raționament clar** pentru a aborda factorii degradării mediului prin evaluarea ipotezelor și conturarea căilor cauzale.
3. **Evaluați riscurile și vulnerabilitățile potențiale** ale componentelor cheie ale sistemului, pentru a măsura rezistența acestuia la șocurile și schimbările așteptate și neașteptate, precum și necesitatea unei adaptări progresive sau a unei schimbări de transformare mai fundamentale.
4. **Elaborați o secvență logică de intervenții**, care să răspundă la circumstanțele de schimbare și la noile învățări (căi adaptative de implementare). Recomandarea generală este aceea de a dezvolta indicatori clari care vor fi monitorizați pentru a determina progresul și succesul în obținerea unor rezultate de durată.
5. **Dezvoltați planuri explicite și identificați surse de finanțare** pentru managementul cunoștințelor de bună calitate, cum ar fi baze de date durabile, inclusiv datele digitizate ale infrastructurilor fizice; indicatori comuni simpli, utili și utilizabili; consultații față în față; și dezvoltarea capacității părților interesate. Acest lucru este esențial pentru „lecțiile învățate” și pentru extindere. Pentru maximizarea rezultatului și oportunităților pentru procesul avansat de planificare și master-planificare IVA, se recomandă conectarea la reforma PNRR și investițiile care vizează construirea bazelor de date publice digitale, inclusiv elaborarea sau actualizarea în format GIS a documentației pentru teritoriu și urbanism la nivel local și județean.
6. **Puneți în practică un angajament exemplar al părților interesate**, inclusiv cu comunitățile locale, nu doar cu oficialii guvernamentali, de la inițiere și proiectare, până la finalizarea

proiectului. Acest lucru este crucial pentru identificarea diverselor nevoi și gestionarea compromisurilor. Adoptarea cadrului AAI ar facilita acest lucru.

7. **Permiteți flexibilitate în pregătirea proiectelor** pentru a acoperi costurile suplimentare ale tranzacțiilor și timpul necesar pentru abordarea problemelor complexe prin intermediul echipelor cu membrii din mai multe agenții.
8. **Pregătiți propuneri de proiecte de calitate, mature și durabile**, inclusiv studiile tehnice necesare prealabile pentru proiectarea IVA și contractarea de asistență tehnică de specialitate externă atunci când este necesar.

5.3 Implicarea părților interesate, egalitatea de gen, incluziunea socială și economică

ADR Sud-Muntenia implică în mod continuu părțile interesate în activități similare sau conexe, utilizând mecanisme de acces la informații, de consultare și primire de feedback. Folosește în mod activ website-ul pentru comunicarea informațiilor și îl actualizează frecvent pentru a informa părțile interesate despre evenimentele curente.

POR ADR SM 2021 – 2027 (versiunea 1 nov. 2021) precizează că „Respectarea prevederilor legislației naționale în vigoare privind egalitatea de șanse, incluziunea și nediscriminarea va constitui o condiție de eligibilitate în ghidul solicitantului”. Mai mult, prevede că „principiul egalității de șanse este un criteriu de selecție a proiectelor, iar potențialii beneficiari de asistență financiară prin POR au obligația de a demonstra că proiectele propuse nu contravin acestui principiu”. Prin urmare, membrii Comitetului de Evaluare a Proiectului pot avea nevoie de inițiere sau instruire pe această temă, menită să-i asiste în aplicarea unor criterii clare de eligibilitate.

ADR SM continuă practicile de implicare a părților interesate și intenționează să le extindă în timpul implementării, cu scopul de a asigura sensibilizarea publicului larg, căutând în același timp să colaboreze cu agențiile specializate și autoritățile de stat care au mandat de autorizare; aplică analiza și maparea continuă a părților interesate și le implică pe parcursul ciclului proiectului. În acest sens, adoptarea unui mecanism AAI, așa cum este descris în secțiunea 4.4, ar fi o pârgă solidă.

ADR SM urmează să ia în considerare furnizarea de instruire referitoare la egalitatea de gen și incluziunea socială, sprijinind astfel dezvoltarea criteriilor de eligibilitate pentru procesul de selecție a proiectelor IVA și sporind capacitățile membrilor Panelului de Evaluare a Proiectului.

5.4 Cunoștințele și instrumentele tehnice

Întrucât UE și-a stabilit agenda de implementare a proiectelor de cercetare și inovare privind IVA și SBN pentru a crea zone și societăți urbane mai rezistente și durabile, în ultimii ani au fost implementate diverse proiecte IVA/SBN finanțate de Europa (de exemplu, ThinkNature, EKLIPSE, OPPLA, UNaLAB, UrbanGreenUp, GrowGreen, NATURVATION, Nature4Cities, ClimateKIC ACT on

BNS). Ca rezultat, multe instrumente și baze de date open-source sau cu licență au fost dezvoltate pentru a ghida implementarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice.

În ciuda potențialului acestor instrumente de a sprijini implementarea IVA în orașe, există încă lacune și bariere pentru o adoptare mai largă a acestor instrumente de către orașe și autoritățile locale, împiedicând astfel contribuția lor la proiectele IVA de masă la nivel local. Utilizatorii finali pot beneficia de aceste instrumente doar atunci când sunt conștienți de existența lor, pot compara diversele instrumente disponibile, pot face o selecție informată a instrumentelor potrivite pentru a aborda provocările specifice din orașele lor și le pot adapta la nevoile lor specifice și contexte locale. Din păcate, nu există încă o prezentare generală a instrumentelor care să indice caracterul adecvat al acestora pentru a aborda diferitele provocări cu care se confruntă implementarea IVA în orașe.

5.5 Capacitate și resurse financiare

Bugetul municipalității se întocmește pe baza valorilor anului trecut și se aprobă anual, de obicei în perioada martie – mai a anului curent. Această abordare este legată de aprobarea bugetului de stat, întrucât o parte din veniturile municipalității provin de la bugetul de stat și este reglementată de Legea nr. 273/2006 privind aprobarea și centralizarea bugetelor locale.

Se recomandă ca municipalitățile să elaboreze o strategie pe termen mediu de 3 până la 5 ani privind proiectele care urmează a fi dezvoltate și resursele investiționale necesare pentru a asigura o creștere economică durabilă și creșterea calității vieții în orașe.

Pe baza cunoștințelor privind veniturile și cheltuielile curente, precum și nevoile și investițiile operaționale estimate în anii următori, ar putea fi elaborată o prognoză bugetară pe termen mediu multianuală pentru a oferi o imagine mai bună asupra dezvoltării viitoare a municipiului.

Aceasta va oferi baza pentru găsirea de soluții și resurse financiare în cadrul municipiului sau prin finanțare externă pentru implementarea proiectelor de investiții necesare comunității și asigurarea unei dezvoltări durabile a zonei operaționale prin creșterea eficienței.

ANEXE

ANEXA A

Politici și reglementări cheie ale UE și naționale, politici și strategii regionale și principalele documente strategice la nivel municipal și local

Politicile și reglementările UE cheie luate în considerare pentru definirea și finanțarea proiectelor IVA:

- o Actele legislative cheie ale **Politicii de coeziune a UE** relevante pentru înțelegerea guvernanței globale a finanțării POR (prin Fondul European de Dezvoltare Regională - FEDR):
 - o **Regulamentul (EU) 2021/1058** al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune;
 - o **Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize (CPR);**
- o **Pactul Verde - Strategia UE privind biodiversitatea 2030** – document cheie în evaluarea provocărilor și obiectivelor de mediu, precum și în definirea intervențiilor propuse în cadrul proiectelor IVA, luând în considerare ariile și speciile protejate din zonele proiectului
- o **Strategia UE privind infrastructura verde și Ghidul UE privind cadrul strategic pentru sprijinirea continuă a implementării infrastructurii verzi-albastre la nivelul UE** – document de lucru al personalului Comisiei (2019) - asigură orientarea ca instrument cheie în evaluarea proiectelor din această misiune, deoarece include definiții, criterii și ilustrarea infrastructurii verzi-albastre la nivelul UE
- o **Strategia UE pentru Regiunea Dunării (SUERD)** - strategia macroregională adoptată de Comisia Europeană în decembrie 2010 și aprobată de Consiliul European în 2011, dezvoltată în comun de Comisie, împreună cu țările și părțile interesate din regiunea Dunării, pentru a aborda împreună provocările comune și pentru a crea sinergii și coordonare între politicile și inițiativele existente care au loc în regiunea Dunării. ADR SM face parte din Rețeaua SUERD dedicată Autorităților de Management ale FEDR și ale Fondului de Coeziune.
- o **Politica climatică și Regulamentul UE privind taxonomia**, care pune bazele și viitoarele criterii de screening tehnic pentru direcționarea fluxurilor de finanțare către investiții verzi, precum și cerințele de monitorizare și expunere legate de impactul investițiilor asupra mediului.

Politicile și reglementările naționale relevante pentru definirea și finanțarea proiectelor IVA:

- o **Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă** – cu obiectivele și țintele de dezvoltare durabilă pentru 2030 la care ar trebui să contribuie toată strategiile și investițiile regionale, locale sau sectoriale.
- o **Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR)** – documentul strategic național aprobat de UE care va sprijini implementarea până în 2026 a măsurilor cruciale de investiții și reforme propuse de România pentru a ieși mai puternică din pandemia de COVID-19, se așteaptă să contribuie în domeniile sustenabilității sistemului finanțelor publice, asistenței medicale, administrației publice, mediului de afaceri, educației și tranziției ecologice și digitale.
- o **Acordul de Parteneriat interministerial pentru perioada de programare 2021-2027** stabilește mecanismul de asigurare a complementarităților și sinergiilor între programele, fondurile și alte instrumente UE, precum și de coordonare și monitorizare a participării României la programele și inițiativele gestionate de CE la nivel central.
- o **Politici sectoriale cheie naționale, strategii și pachete legislative aferente, la care s-a făcut referire punctual în analizele de mediu:**
 - o **Strategia Națională pentru Schimbările Climatice** cu Anexa 1 la Hotărârea Guvernului nr. 739/2016 - Strategia națională privind schimbările climatice și creșterea economică bazată pe emisii reduse de carbon și Anexa 2 la Hotărârea Guvernului nr. 739/2016 - Planul național de acțiune pentru implementarea Strategiei naționale privind schimbările climatice și creșterea economică bazată pe emisii reduse de carbon pentru perioada 2016-2020
 - o **Politica de gospodărire a apei** cu Directiva Cadru a Apei, Planurile de management al bazinelor hidrografice, Directiva Inundații, amprenta de apă albastră (EU Water Blueprint) - cu inițiativele conexe întreprinse la nivel național sub responsabilitatea Ministerului Mediului
 - o **Politica forestieră** cu inițiativele aferente întreprinse la nivel național sub responsabilitatea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor
 - o **Politica și Directiva privind calitatea aerului** transpusă în Legea nr. 124/2011;
 - o **Strategia Națională și Planul national de acțiune pentru gestionarea siturilor contaminate și legislația subsecventă.**

Politicile și strategiile regionale cheie relevante pentru definirea și finanțarea proiectelor IVA, stabilind contextul regional de dezvoltare integrate:

- o **Propunerea POR SM** - prezentat în secțiunea 1.1;
- o **Strategia Integrată de Dezvoltare Teritorială Sud-Muntenia 2021-2027** – oferă un cadru strategic pentru dezvoltarea strategiilor de dezvoltare integrată a teritoriului elaborate de municipiile reședințe de județ și consiliile județene conform art. 29 din CPR, precum și o listă a operațiunilor care urmează a fi sprijinite
- o **Planul de dezvoltare regională ADR SM 2021-2027** – derivă din și sprijină Strategia de dezvoltare regională

- o **Strategia de Specializare Inteligentă pentru SM (RIS3) 2021-2027** – domeniile prioritare pentru inovare sunt definite și în ceea ce privește abordarea provocărilor de mediu și dezvoltarea regiunilor inteligente
- o **Ghid practic pentru elaborarea strategiilor integrate de dezvoltare teritorială**, elaborat de ADR SM pentru municipalități și consilii județene, în conformitate cu articolul 29 din CPR

Principalele documente strategice disponibile la nivelul Consiliului Județean și al Municipiului, relevante pentru asigurarea alinierii proiectelor IVA și pentru a identifica alte măsuri relevante de politică și strategie care trebuie întreprinse la nivel local sau județean pentru a permite implementarea proiectelor IVA:

- o Strategii de dezvoltare - în principal, Strategii Integrate de Dezvoltare Urbană (SIDU), inclusiv strategii integrate sau independente de orașe inteligente
- o Planuri integrate de mobilitate urbană,
- o Planuri de mediu, în special Planuri de calitate a aerului
- o Planuri de gestionare a deșeurilor, dacă e cazul
- o Planuri de eficiență energetică (de tip PAED – Plan de Acțiune privind Energia Durabilă)
- o Planuri de utilizare și planificare a terenurilor (PUG, PUZ).

ANEXA B

Activități IVA potențial eligibile în cadrul POR SM

Obiectiv specific	ACȚIUNI ORIENTATIVE
<p>b(vii) <i>Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, și reducerea tuturor formelor de poluare</i></p>	<p>Infrastructura Verde-Albastră (IVA) constă în soluții proiectate care imită natura, conectând funcțiile hidrologice urbane (albastru) și spațiile verzi permeabile, cu beneficii mai largi de proiectare și planificare urbană, generând valoare socială și de mediu pentru zonele vizate, abordând în același timp provocările dezvoltării urbane și schimbările climatice.</p> <p>Investițiile în IVA* vor viza lucrări, servicii și facilități pentru a aborda riscul de inundații, poluare și atenuarea impactului schimbărilor climatice, dar și pentru a oferi servicii ecosistemice suplimentare, cum ar fi îmbunătățirea calității apei, îmbunătățirea calității aerului, captarea carbonului, activități recreative, răcire urbană, reducerea poluării fonice, creșterea biodiversității și valori adăugate recreative. Măsurile includ: (*Rețineți că aceste sisteme pot fie înlocui, reduce sau funcționează în combinație cu infrastructura tradițională gri):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Crearea de parcuri și grădini publice, inclusiv „parcuri de buzunar”; păduri urbane; grădini botanice; zone verzi existente (de exemplu grădini zoologice) care ar putea fi renovate ca IVA, incluzând o importantă componentă verde - albastră, precum și caracteristici de biodiversitate (peste 50% spații verzi permeabile) - Toate formele de sisteme de drenaj urban durabil (SDUD), inclusiv, dar fără a se limita la pavaje permeabile, acoperișuri și pereți verzi; canale de retenție a apei pluviale, iazuri de retenție, zone umede construite - Captarea apei de ploaie și alte forme de stocare a apei - metode pentru gestionarea inundațiilor și a secetei - Îmbunătățirea calității apei cu ajutorul insulelor plutitoare/zone umede plutitoare/grădini plutitoare pe râurile/pârâurile existente - Spații verzi urbane naturale și seminaturale - amenajarea terenurilor slab folosite sau abandonate, păduri, tufișuri, pajști, zone umede (mlaștini), lacuri și râuri/pârâuri, zone stâncoase etc. - Împădurirea și reîmpădurirea zonelor expuse alunecărilor de teren - Coridoare verzi-albastre - râuri și canale, inclusiv malurile acestora; restaurarea/ renaturalizarea râurilor (aducerea pârâurilor la starea lor naturală și reprofilarea râurilor); măsurile ar putea include, de asemenea, gestionarea sedimentelor din amonte, reținerea/înlăturarea obiectelor mari din plastic, terasamente naturale pentru gestionarea și protecția împotriva inundațiilor, care pot crea noi facilități și spații, variind de la i) dezvoltarea activă a frontului de apă pentru pietoni, bicicliști, activități educaționale, etc. până la ii) crearea de spații de biodiversitate; ecologizarea străzilor cu iarbă, copaci și flori, „eco-ducte”, treceri de pietoni verzi, spații verzi de-a lungul: drumurilor, coridoarelor de cale ferată, liniilor de tramvai, traseelor de biciclete, potecilor pietonale; păduri orbitale în jurul orașelor, etc. - Aducerea terenului la starea inițială, în vederea refacerii ecosistemului și crearea, modernizarea și extinderea spațiilor verzi existente; - Amenajarea obiectivelor turistice naturale de utilitate publică, precum și realizarea/modernizarea infrastructurilor aferente de utilitate publică, inclusiv a facilităților/infrastructurii de acostare pentru turismul fluvial.; <p>Pe lângă investițiile IVA de mai sus, vor fi eligibile următoarele acțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Consolidarea capacității Autorității de Management, a dezvoltatorilor de proiecte și a autorităților și instituțiilor publice în domeniul planificării și dezvoltării infrastructurii verzi-albastre - Pregătirea Planurilor pentru infrastructura verde-albastră.

ANEXA C

Concepte de proiecte regionale

Nume	Locație	Element cheie
1. Proiect regional de integrare a râului Argeș în zonele urbane și crearea unei legături ecologice funcționale între orașe și ariile protejate	Județul Argeș (Pitești, Curtea de Argeș, Topoloveni) Județul Calarasi (Oltenita) Județul Giurgiu (Comana, Mihailesti)	Elementul cheie luat în considerare este râul (râul Argeș)
2. Proiect regional de integrare a râului Ialomița în vederea creșterii atractivității acestuia și a serviciilor ecosistemice	Județul Dambovița (Pucioasa, Târgoviște), Județul Ialomița (Urziceni, Țândărei, Slobozia)	Elementul cheie luat în considerare este râul (râul Ialomița)
3. Infrastructură verde- albastră pentru o dezvoltare urbană durabilă a municipiilor din Regiunea SM, cu îmbunătățirea eficienței energetice și a spațiilor de locuit	Județul Argeș (Pitești) Județul Prahova (Ploiești) Județul Dâmbovița (Targoviste) Județul Ialomița (Slobozia) Județul Călărași (Călărași) Județul Giurgiu (Giurgiu) Județul Teleorman (Alexandria)	Proiecte locale integrate într-un singur proiect, având o abordare similară
4. O conexiune verde inovatoare pentru biciclete și pietoni, care generează beneficii ecosistemice de-a lungul fluviului Dunărea	Județul Giurgiu (Giurgiu), Județul Călărași (Călărași) Județul Ialomița (Fetești), Județul Teleorman (Turnu Măgurele)	Elementul cheie luat în considerare a fost fluviul (Dunărea)

ANEXA D

Matricea de screening – evaluarea proiectelor locale

Nr	Nume	Județ	Locație	Beneficiar	Descriere	Provocări de mediu	Valoare estimată	Tipologii IVA ce pot fi aplicate	Potențiale beneficii	Activități POR	Date lipsă	În concordanță cu planurile și strategiile existente	Promovează IVA și politici pentru un viitor durabil și rezistent la schimbările climatice	Oportunități de a încorpora soluții inteligente
1	Dezvoltarea Infrastructurii Verzi - Albastre in aria naturala protejata Balta Comana - Manastirea Comana	Giurgiu	Parcul Național Comana, Comuna Comana	UAT (Unitatea Administrativă Teritorială) Giurgiu, prin Consiliul Județean Giurgiu. Beneficiari finali: UAT Comuna Comana, Mănăstirea Comana	Scopul proiectului: dezvoltarea infrastructurii verzi-albastre, reabilitarea și extinderea barajului Balta Comana, reabilitarea drumului județean DJ 411 (circa 2 km ca baraj) și construcția sensului giratoriu, regularizarea râului Neajlov, amenajarea malurilor râului Neajlov, înființare parc/zonă de agrement cca 4 ha și pod pietonal peste Neajlov (la mănăstirea Comana), spații sociale, spații administrative, parcări, stații de încărcare mașini electrice, amplasare panouri fotovoltaice etc.)	Lipsa spațiului verde; Conversia terenurilor și pierderea biodiversității; Poluarea solului; Poluarea aerului; Poluarea/calitatea apelor de suprafață; Secetă; Inundații (bazine până în apropierea blocurilor etc.); Extinderea și dezvoltarea așezărilor umane, supraexploatarea resurselor naturale, nivel ridicat de zgomot	7 milioane euro	Parcuri și grădini, Împăduriri și reîmpăduriri, Front de apă activ, Parcuri tematice	Îmbunătățirea calității mediului, creșterea atractivității turistice	1,2,3,4	Lipsa datelor privind problemele de mediu	da	da	da
2	Reabilitare Gradina Zoologica Pitesti - etapa II	Argeș	Grădina ZOO Pitești, Pitești	Municipiul Pitești	Adaptarea spațiului expozițional la cerințele europene în domeniul asigurării conservării biodiversității ex-situ.	Lipsa spațiului verde; Pierderea biodiversității și conversia terenurilor; Poluarea aerului; Despăduriri; Poluarea apei; Inundații cu apă pluvială; Nivel ridicat de zgomot; Alunecări de teren; Secetă; Inundații.	1.25 milioane euro (6,200,000 lei)	Parcuri Tematice, Pădurea Urbană	Protejarea faunei sălbatice și conservarea biodiversității, prin asigurarea unor condiții de adăpostire a animalelor, ce îndeplinesc cerințele biologice ale acestora și menținerea unui standard ridicat de creștere a animalelor, cu un program preventiv și curativ dezvoltat pentru îngrijirea veterinară și alimentară, ținând cont de identificarea grădinii zoologice ca zona de conservare, cercetare, educație și divertisment.	1,2,3	Lipsa datelor privind problemele de mediu; Locația/zona de amplasare a proiectului propus nu necunoscută; Descrierea generală a ideilor de proiecte fără date specifice, bazate pe analize locale.	da	nu	poate
3	Realizarea Parcului Lunca Argesului II	Argeș	Parcul Lunca Argesului de-a lungul râului Argeș, Pitești	Municipiul Pitești	Reconversia funcțională a terenurilor și suprafețelor degradate în vederea revitalizării mediului urban al municipiului Pitești, reducerii poluării aerului și creșterii oportunităților de petrecere a timpului de odihnă și liber pentru locuitori.	Lipsa spațiului verde; Pierderea biodiversității și conversia terenurilor; Poluarea aerului; Despăduriri; Poluarea apei; Inundații generate de apă pluvială; Nivel ridicat de zgomot; Alunecări de teren; Secetă; Inundații.	2 milioane euro (9,600,000 lei)	Parcuri si Gradini, Pădure Urbana, Piețe umede, Parcuri inundabile	Îmbunătățirea calității mediului; Îmbunătățirea biodiversității; Îmbunătățirea calității vieții pentru locuitori;	1,4	Lipsa datelor privind problemele de mediu; Locația/zona de amplasare necunoscută pentru proiectului propus; Descrierea generală a proiectelor fără date specifice, bazate pe analize locale.	da	da	poate
4	Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de apărare a țărmului, zona Parcului Central din Municipiul Călărași	Călărași	Front de apă Parcul Central, Călărași	Județul Călărași	Municipiul Călărași este situat pe malul stâng al brațului Borcea, afluent al Dunării, clădirile construite în municipiu fiind situate în imediata apropiere a apei. Creșterea debitului râului afectează în fiecare an suprafețe mari ale municipiului, provocând pagube considerabile. În acest context, sunt necesare intervenții la infrastructura de apărare a țărmului, care în prezent nu corespunde standardelor de siguranță ale populației rezidente și ale localității în general, ce au fost modificate în funcție de schimbările drastice ale mediului.	Inundații (ape pluviale din cauza lipsei sistemului de drenaj); Conversia terenurilor și pierderea biodiversității; Nivel ridicat de zgomot; Extinderea și dezvoltarea așezărilor umane; Lipsa vegetației forestiere; Lipsa spațiului verde; Poluarea aerului, Poluarea solului datorată activităților agricole; Poluarea/calitatea apelor de suprafață; Lipsa resurselor de apă; Seceta (una dintre cele mai expuse la secetă).	7 milioane euro	Piețe umede, Parcuri inundabile, Străzi verzi, Pavaje permeabile	Reducerea riscului de inundații pe Dunăre, Beneficii sociale și culturale, Turism	1,4	Lipsa datelor privind problemele de mediu; Locația/zona de amplasare a proiectului propus nu este bine definită;	da	poate	nu
5	Ecologizarea și amenajarea malurilor Canalului Jirău și transformarea acestuia într-un coridor verde pentru a preveni pagubele cauzate de inundații	Călărași	Front de apă Parcul Central, Călărași	Județul Călărași	Atât Lacul Jirău, cât și Grădina Zoologică se află în imediata vecinătate a zonei locuite a municipiului, prezentând un risc crescut din punct de vedere al siguranței vieții comunității. De asemenea, un aspect important este existența în Grădina Zoologică a unui număr foarte mare de specii de animale sălbatice periculoase, pentru care este necesară asigurarea unor condiții speciale de siguranță. În urmă cu câțiva ani, când au fost depășite cotele de siguranță a apei, pagubele erau considerabile, ceea ce a dus în același timp la crearea unei situații de mare risc, prin eliberarea necontrolată a animalelor adăpostite în grădină. Realizarea de lucrări specifice de apărare a țărmului și amenajarea teritoriului pentru realizarea unui nou coridor verde.	Inundații (ape pluviale din cauza lipsei sistemului de drenaj); Conversia terenurilor și pierderea biodiversității; Nivel ridicat de zgomot; Extinderea și dezvoltarea așezărilor umane; Lipsa vegetației forestiere; Lipsa spațiului verde; Poluarea aerului, Poluarea solului datorată activităților agricole; Poluarea/calitatea apelor de suprafață; Lipsa resurselor de apă; Seceta (una dintre cele mai expuse la secetă).	5 milioane euro	Piețe umede, Parcuri Inundabile, Străzi verzi, Pavaje permeabile, Bazine bioretenție	Reducerea riscului de inundații dinspre Dunăre, Beneficii sociale și culturale, Turism	1,4	Lipsa datelor privind problemele de mediu; Locația/zona de amplasare a proiectului propus nu este bine definită;	da	da	nu

Nr	Nume	Județ	Locație	Beneficiar	Descriere	Provocări de mediu	Valoare estimată	Tipologii IVA ce pot fi aplicate	Potențiale beneficii	Activități POR	Date lipsă	În concordanță cu planurile și strategiile existente	Promovează IVA și politici pentru un viitor durabil și rezistent la schimbările climatice	Oportunități de a încorpora soluții inteligente
6	Reabilitarea și amenajarea malurilor lazului de decantare din Municipiul Călărași	Călărași	Iazul de decantare, Călărași	Județul Călărași	Starea actuală a lazului de Decantare al Municipiului Călărași, situat în imediata apropiere a zonelor locuite din partea de sud-vest a municipiului, malurile erodate reprezintă un factor de risc în ceea ce privește siguranța cetățenilor. Totodată, prin lucrările propuse, zona poate deveni zonă de recreere. Efectuarea lucrărilor de consolidare și securizare a malurilor lazului de decantare.	Inundații (ape pluviale din cauza lipsei sistemului de drenaj); Conversia terenurilor și pierderea biodiversității; Nivel ridicat de zgomot; Extinderea și dezvoltarea așezărilor umane; Lipsa vegetației forestiere; Lipsa spațiului verde; Poluarea aerului, Poluarea solului datorată activităților agricole; Poluarea/calitatea apelor de suprafață; Lipsa resurselor de apă; Seceta (una dintre cele mai expuse la secetă).	6 milioane euro	Piețe umede, Parcuri inundabile, Străzi verzi, Pavaje permeabile, Bazin Bioretenție, Împădurire	Reducerea alunecărilor de teren generate de lipsa de vegetație și a inundațiilor generate de creșterea nivelului de scurgere (reducerea alunecărilor de teren, îmbunătățirea peisajului, valoare recreativă, valoare socială, valoare ecologică, îmbunătățirea biodiversității, reducerea riscului de inundații)	1	Lipsa datelor privind problemele de mediu; Locația/zona de amplasare a proiectului propus nu este bine definită;	da	da	nu
7	Inițierea unui teren forestier în zona cartierului rezidențial Tineret	Călărași	Cartier rezidențial Tineret, Călărași	Județul Călărași	Cartierul Tineret al Municipiului Călărași reprezintă o dezvoltare urbană foarte nouă, așa cum sugerează și numele, fiind în plin proces de dezvoltare, intervenția fiind oportună. Crearea unei perdele de pădure plantând copaci lângă case.	Inundații (ape pluviale din cauza lipsei sistemului de drenaj); Conversia terenurilor și pierderea biodiversității; Nivel ridicat de zgomot; Extinderea și dezvoltarea așezărilor umane; Lipsa vegetației forestiere; Lipsa spațiului verde; Poluarea aerului, Poluarea solului datorată activităților agricole; Poluarea/calitatea apelor de suprafață; Lipsa resurselor de apă; Seceta (una dintre cele mai expuse la secetă).	2 milioane euro	Parcuri și Grădini, Păduri Urbane, Piețe umede, Parcuri inundabile	Crearea unui microclimat urban adecvat, filtrarea aerului, reducerea poluării fonice, crearea unei perdele de protecție împotriva intemperiilor	1	Lipsa datelor privind problemele de mediu; Locația/zona de amplasare a proiectului propus nu este bine definită;	da	da	nu
8	Amenajare Parc forestier de-a lungul canalului Borcea	Călărași	Pădurea de-a lungul canalului Borcea din zona Plajei Tineretului din Călărași	Județul Călărași	Scopul proiectului este amenajarea unui păduri-parc de-a lungul canalului Borcea, aducând valoare adăugată zonei prin conservarea biodiversității, prin amenajări speciale, prin crearea de spații de socializare și relaxare. Conceptul de pădure-parc este relativ nou în țara noastră, dar este implementat în orașe importante la nivel european. Printr-o serie de acțiuni și măsuri de îmbunătățire a condițiilor de mediu și de valorificare a potențialului natural, proiectul contribuie la Obiectivul Specific b (VII) Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în mediul urban, precum și la reducerea tuturor formelor de poluare, Prioritatea 2. O regiune cu orașe prietenoase cu mediul, în cadrul POR SUD MUNTENIA 2021-2027. În cadrul proiectului, investițiile în infrastructura verde-albastră vor viza lucrări, servicii și dotări pentru amenajarea unui parc urban padure și revitalizarea terenului nefolosit, chiar abandonat, prin amenajarea spațiilor verzi urbane naturale și seminaturale. . Proiectul își propune să evidențieze potențialul natural al unei zone de pădure de-a lungul canalului Borcea, ținând cont de valoarea ecosistemului și de utilizarea zilnică pentru plimbări, sport și recreere. Intervențiile vor fi minime și au ca scop îmbunătățirea experienței celor care le vor asista, fără a perturba în vreun fel ecosistemul. Dimpotrivă, prin îmbunătățirea managementului pădurilor, se urmărește conservarea biodiversității, în paralel cu creșterea calității vieții pentru locuitori. "	Inundații (ape pluviale din cauza lipsei sistemului de drenaj); Conversia terenurilor și pierderea biodiversității; Nivel ridicat de zgomot; Extinderea și dezvoltarea așezărilor umane; Lipsa vegetației forestiere; Lipsa spațiului verde; Poluarea aerului, Poluarea solului datorată activităților agricole; Poluarea/calitatea apelor de suprafață; Lipsa resurselor de apă; Seceta (una dintre cele mai expuse la secetă).	N/A	Bazin de bioretenție, parcuri și grădini, împăduriri și reimpăduriri, front de apă activ, parcuri tematice	Îmbunătățirea calității mediului; Îmbunătățirea biodiversității; Îmbunătățirea calității vieții pentru locuitori; Educație	1,4	Lipsa datelor privind problemele de mediu; Locația/zona de amplasare a proiectului propus nu este bine definită;	da	da	nu
9	Extinderea și modernizarea Serelor Primăriei Campina pentru a fi transformate în grădina botanică	Prahova	Campina	Municipiul Câmpina	<ul style="list-style-type: none"> Extinderea zonelor verzi în mediul urban; Amenajare fantani, ochiuri de apă, pereti cu cascade - concept albastru; Conservarea mediului natural; Crearea unui spațiu de relaxare și agrement benefic; Obținerea unei zone de promenadă Îmbunătățirea condițiilor de mediu – reducerea CO2, creșterea umidității aerului, reducerea temperaturilor 	Inundații cu ape pluviale; Degradarea terenurilor; Poluarea/calitatea apelor de suprafață; Secetă; Poluarea solului cauzată de poluare accidentală; .	2 milioane euro	Parcuri și grădini, Parcuri tematice	Îmbunătățirea calității mediului; Îmbunătățirea biodiversității; Îmbunătățirea calității vieții pentru locuitori; Turism;	1,3	Lipsa datelor privind problemele de mediu; Locația/zona de amplasare a proiectului propus nu este bine definită;	da	poate	poate
10	Dezvoltarea râului Doftana	Prahova	Campina	Municipiul Câmpina	<ul style="list-style-type: none"> Ecologizarea albiei; amenajarea acesteia: extindere, aliniament mal, consolidări etc.; Conservarea ecosistemului natural prin amenajarea terenului cu materiale naturale: minerale - piatră, nisip, beton etc. și vegetale: lemn, iarbă, arbori, arbuști, ecosistem natural; amenajarea insulelor legate prin poduri de mal; Realizarea plantațiilor de protecție; Modelarea topografiei malurilor prin amenajarea de spații și trasee pentru locuitori; Amenajarea accesului localităților de sașare; 	Inundații cu ape pluviale; Degradarea terenurilor; Poluarea aerului; Poluarea/calitatea apelor de suprafață; Secetă; Poluarea solului cauzată de poluare accidentală; Alunecare de teren.	2 milioane euro	Zone umede, bazin de bioretenție, parcuri și grădini, împăduriri și reimpăduriri, front de apă activ, parcuri tematice	Reducerea riscului la inundații; Îmbunătățirea calității mediului; Îmbunătățirea biodiversității; Îmbunătățirea calității	1,2,3,4	Lipsa datelor privind problemele de mediu; Locația/zona de amplasare a proiectului propus nu este bine definită;	da	poate	poate

Nr	Nume	Județ	Locație	Beneficiar	Descriere	Provocări de mediu	Valoare estimată	Tipologii IVA ce pot fi aplicate	Potențiale beneficii	Activități POR	Date lipsă	În concordanță cu planurile și strategiile existente	Promovează IVA și politici pentru un viitor durabil și rezistent la schimbările climatice	Oportunități de a încorpora soluții inteligente
					<ul style="list-style-type: none"> • Amenajarea accesului, locurilor de parcare; • Includerea zonei în circuitul turistic și de agrement; • Evidențierea valorii conceptului verde-albastru, în legătură cu protecția, conservarea și consolidarea capitalului natural; 			tema	vieții locuitorilor; Turism;					

Nr	Nume	Județ	Locație	Beneficiar	Descriere	Provocări de mediu	Valoare estimată	Tipologii IVA ce pot fi aplicate	Potențiale beneficii	Activități POR	Date lipsă	În concordanță cu planurile și strategiile existente	Promovează IVA și politici pentru un viitor durabil și rezistent la schimbările climatice	Oportunități de a încorpora soluții inteligente
11	Regenerare urbană prin transformarea liniilor de cale ferată dezafectate și crearea unei axe verzi în interiorul orașului	Prahova	Campina	Municipiul Câmpina	Amenajarea zonei și plantarea de material dendrologic; Crearea de trasee pietonale și a unui coridor dedicat pistelor de biciclete; Dotare cu mobilier urban inteligent; Extindere și iluminat public cu LED, iluminat ornamental, wi-fi, inclusiv dotări și echipamente; Zona de spațiu verde reamenajată/nou propusă; Amenajare fântâni, reabilitare și amenajare lac existent, ochiuri de apă artificială; Conservarea mediului natural;	Inundații cu ape pluviale; Degradarea terenurilor; Poluarea/calitatea apelor de suprafață; Secetă; Poluarea solului cauzată de poluare accidentală; Alunecare de teren.	1 mil. Euro		Reducerea riscului la inundații; Îmbunătățirea calității mediului; Îmbunătățirea biodiversității; Îmbunătățirea calității vieții pentru locuitori; Turism;	1,2,3,4	Lipsa datelor privind problemele de mediu; Locația/zona de amplasare a proiectului propus nu este bine definită;	da	da	da
12	Realizarea de împăduriri în zona apelor curgătoare din mediul rural	Dambovită	Nespecificată (N/A)	Nespecificat (N/A)	Realizarea de împăduriri în zona apelor curgătoare din mediul rural	Alunecare de teren; Conversia terenurilor și pierderea biodiversității; Degradarea terenurilor; Poluare a solului; Poluarea apei; Inundații (râu); Secetă; Eroziunea solului și eroziunea malurilor râurilor.	N/A	Împădurire, Zone umede, Restaurare râu, Parcuri și Grădini	Reducerea riscurilor de alunecări de teren; Creșterea atractivității zonei; Îmbunătățirea calității aerului; Prevenirea producerii dezastrilor naturale; Îmbunătățirea biodiversității	1,2,3,4	Lipsa datelor privind problemele de mediu; Locația/zona de amplasare a proiectului propus este necunoscută;	da	da	poate
13	Crearea de parcuri inundabile/spatii verzi permeabile în zonele rurale pe terenuri prost utilizate sau abandonate	Dambovită	Nespecificată (N/A)	Nespecificat (N/A)	Crearea de parcuri inundabile/spatii verzi permeabile în zonele rurale pe terenuri prost folosite sau abandonate	Alunecare de teren; Conversia terenurilor și pierderea biodiversității; Degradarea terenurilor; Poluare a solului; Poluarea apei; Inundații (râu); Secetă; Eroziunea solului și eroziunea malurilor râurilor.	N/A	Parcuri și grădini, Zone umede, Mini parcuri	Reducerea riscului de inundare a acestor zone; Creșterea atractivității zonei; Extinderea și dezvoltarea așezărilor umane; Îmbunătățirea calității aerului; Prevenirea producerii dezastrilor naturale; Îmbunătățirea biodiversității	1,2,3	Lipsa datelor privind problemele de mediu; Locația/zona de amplasare a proiectului propus nu este bine definită; Descrierea generală a ideilor de proiecte fără date specifice, bazate pe analize locale.	da	da	poate
14	Realizarea de împăduriri și parcuri inundabile/spatii verzi permeabile în zonele montane	Dambovită	Nespecificată (N/A)	Nespecificat (N/A)	Realizare împăduriri și parcuri inundabile/spatii verzi permeabile în zonele montane	Alunecare de teren; Conversia terenurilor și pierderea biodiversității; Degradarea terenurilor; Poluare a solului; Poluarea apei; Inundații (râu); Secetă; Eroziunea solului și eroziunea malurilor râurilor.	N/A	Zone umede, Bazine retenție, Grădini și parcuri, Împădurire și reîmpădurire, Fronturi active de apă, Parcuri tematice	Reducerea riscurilor de alunecări de teren; Reducerea riscului de inundare a acestor zone; Creșterea atractivității zonei; Îmbunătățirea calității aerului; Prevenirea producerii dezastrilor naturale; Îmbunătățirea biodiversității	2,4	Lipsa datelor privind problemele de mediu; Locația/zona de amplasare a proiectului propus nu este bine definită; Descrierea generală a ideilor de proiecte fără date specifice, bazate pe analize locale.	da	da	poate
15	Realizarea de perdele forestiere de-a lungul drumurilor județene - Fâșii tampon de-a lungul drumurilor județene	Dambovită	Nespecificată (N/A)	Nespecificat (N/A)	Realizarea perdelelor forestiere de-a lungul drumurilor județene - Fâșii tampon de-a lungul drumurilor județene	Alunecare de teren; Conversia terenurilor și pierderea biodiversității; Degradarea terenurilor; Poluare a solului; Poluarea apei; Inundații (râu); Secetă; Eroziunea solului și eroziunea malurilor râurilor.	N/A	Împădurire, zone umede, refacere pârâu, bazin de bioretenție, canele verzi	Reducerea riscurilor de alunecări de teren; Reducerea riscului de inundare a acestor zone; Reducerea riscului de ninsori pe drumurile județene; Îmbunătățirea calității aerului; Prevenirea producerii dezastrilor naturale; Reducerea poluării solului	2,4	Lipsa datelor privind problemele de mediu; Locația/zona de amplasare a proiectului propus nu este bine definită; Descrierea generală a ideilor de proiecte fără date specifice, bazate pe analize locale.	da	da	nu
16	Realizare santuri inundabile/spatii verzi permeabile de-a lungul drumurilor județene – Canale verzi de scurgere de-a lungul drumurilor județene	Dambovită	Nespecificată (N/A)	Nespecificat (N/A)	Realizare santuri inundabile/spatii verzi permeabile de-a lungul drumurilor județene – Canale verzi de scurgere de-a lungul drumurilor județene	Alunecare de teren; Conversia terenurilor și pierderea biodiversității; Degradarea terenurilor; Poluare a solului; Poluarea apei; Inundații (râu); Secetă; Eroziunea solului și eroziunea malurilor râurilor.	N/A	Împădurire, Zone umede, Restaurarea râului, Bazin bioretenție, Canale verzi	Reducerea riscurilor de alunecări de teren; Reducerea riscului de inundare a acestor zone; Reducerea riscului de ninsori pe drumurile județene; Îmbunătățirea calității aerului; Prevenirea producerii dezastrilor naturale; Reducerea poluării solului	2,4	Lipsa datelor privind problemele de mediu; Locația/zona amplasamentului a proiectului propus este necunoscută; Descrierea generală a ideilor de proiecte fără date specifice, bazate pe analize locale.	da	da	poate
17	Realizarea unor construcții cu ziduri verzi de-a lungul drumurilor județene	Dambovită	Nespecificată (N/A)	Nespecificat (N/A)	Realizarea unor construcții cu ziduri verzi de-a lungul drumurilor județene	Alunecare de teren; Conversia terenurilor și pierderea biodiversității; Degradarea terenurilor; Poluare a solului; Poluarea apei; Inundații (râu); Secetă; Eroziunea solului și	N/A	Acoperișuri și pereți verzi	Reducerea riscului de înzăpezire a drumurilor județene; Îmbunătățirea	2,4	Locația/zona amplasamentului a proiectului propus este necunoscută; Descrierea generală a ideilor de proiecte fără date specifice, bazate pe	poate	poate	poate

Nr	Nume	Județ	Locație	Beneficiar	Descriere	Provocări de mediu	Valoare estimată	Tipologii IVA ce pot fi aplicate	Potențiale beneficii	Activități POR	Date lipsă	În concordanță cu planurile și strategiile existente	Promovează IVA și politici pentru un viitor durabil și rezistent la schimbările climatice	Oportunități de a încorpora soluții inteligente
						eroziunea malurilor râurilor.			calității aerului		analize locale; Scop neclar.			

Nr	Nume	Județ	Locație	Beneficiar	Descriere	Provocări de mediu	Valoare estimată	Tipologii IVA ce pot fi aplicate	Potențiale beneficii	Activități POR	Date lipsă	În concordanță cu planurile și strategiile existente	Promovează IVA și politici pentru un viitor durabil și rezistent la schimbările climatice	Oportunități de a încorpora soluții inteligente
18	Regularizarea râului Ialomita - Targoviste prin crearea de spatii verzi permeabile de-a lungul albiei	Dambovită	Nespecificată (N/A)	Nespecificat (N/A)	Regularizarea râului Ialomita - Targoviste prin crearea de spatii verzi permeabile de-a lungul albiei	Alunecare de teren; Conversia terenurilor și pierderea biodiversității; Degradarea terenurilor; Poluare a solului; Poluarea apei; Inundații (râu); Secetă; Eroziunea solului și eroziunea malurilor râurilor.	N/A	Împădurire, Zone umede, Restaurare râu, Bazin Bioretenție, Mini parcuri, Pădure perimetrală	Reducerea riscurilor de alunecări de teren; Reducerea riscului de inundare a acestor zone; Creșterea atractivității zonei; Îmbunătățirea calității aerului; Prevenirea producerii dezastrilor naturale; Îmbunătățirea biodiversității	4	Locația/zona amplasamentului a proiectului propus este necunoscută; Descrierea generală a ideilor de proiecte fără date specifice, bazate pe analize locale;	da	da	nu
19	Drumuri județene - coridoare verzi pentru protecția mediului și pentru participanții la trafic	Călărași	Județul Călărași, pe marginea drumurilor județene (la sud de drumul județean)	Județul Călărași	Scopul proiectului este amenajarea unor coridoare verzi, care constau în plantarea de arbuști pe drumurile județene. Printr-o serie de acțiuni și măsuri de îmbunătățire a condițiilor de mediu și de valorificare a potențialului natural, proiectul contribuie la Obiectivul Specific b (VII) Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în mediul urban, precum și ca reducerea tuturor formelor de poluare, Prioritatea 2. O regiune cu orașe prietenoase cu mediul, în cadrul POR SUD MUNTENIA 2021-2027. În cadrul proiectului, investițiile în infrastructura verde vor viza lucrări de amenajare a coridoarelor verzi pe drumurile județene și revitalizarea terenului nefolosit, chiar parasit, prin amenajarea spațiilor verzi naturale. În contextul actual, drumurile județene sunt prezentate ca lipsite de bordură naturală vegetală, în urma defrișărilor, în conformitate cu prevederile legislației naționale în vigoare a arborilor care au reprezentat un pericol pentru siguranța circulației, dar odată cu eliminarea acestora problema lipsa delimitării drumurilor, lipsa protecției pentru zăpadă, lipsa culorii naturale pentru tranzitul animalelor salbatice, precum și lipsa protecției culturilor de poluarea traficului.	Inundații (ape pluviale din cauza lipsei sistemului de drenaj); Conversia terenurilor și pierderea biodiversității; Nivel ridicat de zgomot; Extinderea și dezvoltarea așezărilor umane; Lipsa vegetației forestiere; Lipsa spațiului verde; Poluarea aerului, Poluarea solului datorată activităților agricole; Poluarea/calitatea apelor de suprafață; Lipsa resurselor de apă; Seceta (una dintre cele mai expuse la secetă).	N/A	Împădurire și reîmpădurire, Benzi tampon, Canale verzi	Îmbunătățirea calității mediului; Îmbunătățirea biodiversității; Îmbunătățirea calității vieții pentru locuitori	1	Lipsa datelor privind problemele de mediu; Locația/zona amplasamentului a proiectului propus nu este bine delimitată;	da	da	nu
20	Investiții multiple în infrastructura verde-albastră	Călărași	Locații multiple pe raza municipiului Oltenița	Municipiul Oltenița	1. Creșterea nivelului de rezistență la fenomenele provocate de schimbările climatice (de exemplu – sisteme durabile de drenare a apelor pluviale care conduc la reducerea riscului de inundații, reglarea calității aerului prin plantarea arborilor și protejarea spațiilor verzi existente etc.). 2. Reconversia și defuncționalizarea terenurilor, suprafețelor și clădirilor degradate, părăsite sau nefolosite în vederea valorificării acestora prin transformarea lor în zone moderne de utilitate publică (parcuri, mici spații de agrement etc.). 3. Crearea Rețelei de Transport Public Local, prin crearea infrastructurii necesare transportului public (autobuze, microbuze electrice) - proiectul va contribui la reducerea emisiilor de CO2. 4. Perdele forestiere în jurul Municipiului Oltenița, în vederea reducerii poluării și a posibilității de inundații. 5. Încurajarea unui stil de viață sănătos, prin crearea de oportunități de practicare a sportului și a diverselor exerciții (înot, canotaj, plimbări pe malul apei etc.). 6. Refacerea zonei pietonale a străzii Argesului (înlocuire sistem de colectare a apelor pluviale, iluminat public inteligent, pistă de biciclete, zone verzi cu arbori, flori, sistem inteligent de irigare etc.). 7. Sistem de producere, distribuție, stocare a energiei electrice din surse regenerabile. 8. Amenajarea unui parc de promenadă în zona portului Oltenița. 9. Amenajarea unei zone de agrement în Portul Oltenița. 10. Elaborarea unui plan pentru infrastructura verde-albastră.	Inundații (râu + ape pluviale din lipsa sistemului de drenaj); Conversia terenurilor și pierderea biodiversității; Nivel ridicat de zgomot; Extinderea și dezvoltarea așezărilor umane; Lipsa vegetației forestiere; Lipsa spațiului verde; Poluarea aerului, Poluarea solului datorată activităților agricole; Poluarea apei; Seceta (una dintre cele mai expuse la secetă).	1.25 milioane euro (6,200,000 lei)	Zone umede, Bazin Bioretenție, Parcuri și grădini, Împădurire și reîmpădurire, Front activ de apă, Parcuri tematice	Reducerea riscului de inundații; Îmbunătățirea calității mediului; Îmbunătățirea biodiversității; Îmbunătățirea calității vieții pentru locuitori;	1,2,3,4	Locația/zona amplasamentului a proiectului propus este necunoscută; Descrierea generală a ideilor de proiecte fără date specifice, bazate pe analize locale;	poate	poate	poate

Nr	Nume	Județ	Locație	Beneficiar	Descriere	Provocări de mediu	Valoare estimată	Tipologii IVA ce pot fi aplicate	Potențiale beneficii	Activități POR	Date lipsă	În concordanță cu planurile și strategiile existente	Promovează IVA și politici pentru un viitor durabil și rezistent la schimbările climatice	Oportunități de a încorpora soluții inteligente
21	Zone promenadă de-a lungul râului Vedea	Teleorman	Alexandria	Municipiul Alexandria	<ul style="list-style-type: none"> - Consolidarea barajului, ridicarea și lărgirea lui în vederea intervenției cu utilaje, cu scopul reducerii riscului de inundații și amenajarea lui ca zonă de promenadă pentru locuitorii Alexandriei, poate face parte din zona de agrement a orașului. adiacent Parcului Padurea Vedea. - Transformarea malurilor într-o zonă de promenadă atractivă pentru toți locuitorii orașului - Esplanada Râului Vedea. - Realizarea unui traseu pietonal și de biciclete neîntrerupt pe malul stâng și de-a lungul barajului de pe malul drept, asigurând accesul ușor către parcul Pădurea Vedea. - Valorificarea superioară a parcului existent - Pădurea Vedea, plantarea arborilor și înlocuirea mobilierului urban degradat, inclusiv utilități și iluminat public, precum și crearea de noi spații verzi; <ul style="list-style-type: none"> - Îmbunătățirea traficului pietonal și al bicicletelor între cele două maluri; - Introducerea navigației sportive/de agrement prin crearea unui ponton pentru vaporetto (ambarcațiune mică destinată transportului pentru agrement) și pentru bărci private; - Creșterea activității râului Vedea și a zonelor înconjurătoare (terase, evenimente, picnicuri, zone istorice etc.). - Dotările și reabilitarea barajului propus în această variantă vor asigura dezvoltarea sitului ca zonă de promenadă și vor contribui la transformarea acestuia într-o zonă verde simbol a orașului. - Pentru aleile pietonale și pentru biciclete de-a lungul râului Vedea se vor folosi doar următoarele materiale: asfalt sau piatra naturală (cu un standard estetic și calitativ ridicat); <ul style="list-style-type: none"> - Versanții râului Vedea vor fi amenajați astfel încât să se păstreze caracterul natural existent: malul se va consolida numai cu geocelule sau similare, destinate întăririi terenului vegetal și fixării vegetației de pe versanți. Nu folosiți material impermeabil pentru armare (beton armat etc.) - Acestele amenajate la apă vor fi asigurate la intervale regulate. Pe anumite segmente malurile vor fi amenajate cu grădini; - Reabilitarea malurilor râului Vedea în zonele periferice cu păstrarea aspectului lor natural; - Se vor planta arbori și arbuști pe malurile râului Vedea și în vecinătate formând un aliniament pe marginea aleilor pietonale/bicicletelor, fără a afecta în vreun fel debitul apei; - Reamenajare malurile râului Vedea cu mobilier urban de calitate superioară și locuri de joacă pentru copii; - Asigurarea iluminatului stradal de-a lungul aleii pietonale/bicicletelor.. 	<p>Poluarea aerului/Expunerea populației la niveluri ridicate de poluanți ai aerului; Conversia terenurilor și pierderea biodiversității; Lipsa sapului verde; Poluarea solului prin poluare accidentală; Poluarea solului datorată activităților din industria extractivă și chimică; Poluarea/calitatea apelor de suprafață; Inundare; Secetă.</p>	N/A	Zone umede, Bazin Bioretentiv, Parcuri și Grădini, Împădurire și Reîmpădurire, Front Activ de apă, Parcuri tematice	Reducerea riscului de inundații; Îmbunătățirea calității mediului; Îmbunătățirea biodiversității; Îmbunătățirea calității vieții pentru locuitori;	1	Lipsa datelor privind problemele de mediu; Locația/zona amplasamentului a proiectului propus nu este bine delimitată;	poate	poate	poate
22	Extinderea spațiilor verzi	Prahova	Ploiești	Municipiul Ploiești	<p>Extinderea spațiului verde prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - valorificarea terenurilor nefolosite (izlaz, terenuri clasificate - situri potențial contaminate, lupta orfana). - instalarea de vegetație asemănătoare acoperișurilor pe acoperișuri. 	<p>Stormwater Flooding; Lack of green space; Lack of forest area; Land degradation; Air pollution; Land conversion and loss of biodiversity; Surface water pollution/quality; Drought; Soil Pollution caused by accidental pollution; Soil Pollution; Lack of water resources; expansion and development of human settlement; overexploitation of natural resources; High noise level.</p>	N/A	Wetlands, Bioretention Basin, Parks and Gardens, Afforestation and Re-afforestation	Reducerea riscului de inundații; Îmbunătățirea calității mediului; Îmbunătățirea biodiversității; Îmbunătățirea calității vieții pentru locuitori;	1,2,3,4	Lipsa datelor privind problemele de mediu; Locația/zona amplasamentului a proiectului propus nu este bine delimitată;	da	poate	nu
23	Realizarea unui coridor verde - albastru în zona Pârâului Dâmbu și pregătirea în vederea adaptării la schimbările climatice	Prahova	Ploiești	Municipiul Ploiești	<p>Studiu privind valorificarea zonei marginalizate din vecinătatea pârâului Dâmbu și integrarea soluțiilor pentru a oferi un răspuns în situații de urgență (ploi abundente, inundații, răspuns la inundații, deversări de ape pluviale etc.) Utilizarea zonelor riverane ale râului Teleajen pentru creșterea capacității de absorbție a apei (ploi abundente, viituri, viituri în amonte de municipiu etc.).</p>	<p>Inundații cu ape pluviale; Lipsa spațiului verde; Lipsa suprafeței de pădure; Degradarea terenurilor; Poluarea aerului; Conversia terenurilor și pierderea biodiversității; Poluarea/calitatea apelor de suprafață; Secetă; Poluarea solului cauzată de poluare accidentală; Poluare a solului; Lipsa resurselor de apă; extinderea și dezvoltarea așezărilor umane; supraexploatarea resurselor naturale; Nivel ridicat de zgomot.</p>	N/A	Afforestation, Wetlands, Stream Restoration, Parks and Gardens	Reducerea riscului de inundații; Îmbunătățirea calității mediului; Îmbunătățirea biodiversității; Îmbunătățirea calității vieții pentru locuitori;	3	Lipsa datelor privind problemele de mediu; Locația/zona amplasamentului a proiectului propus este necunoscută;	da	da	poate

Nr	Nume	Județ	Locație	Beneficiar	Descriere	Provocări de mediu	Valoare estimată	Tipologii IVA ce pot fi aplicate	Potențiale beneficii	Activități POR	Date lipsă	În concordanță cu planurile și strategiile existente	Promovează IVA și politici pentru un viitor durabil și rezistent la schimbările climatice	Oportunități de a încorpora soluții inteligente
24	Sisteme de colectare a apelor pluviale (în prezent nu există un sistem separat pentru colectarea apelor pluviale și a apelor uzate)	Ialomita	Fetesti	Municipiul Fetesti	Sisteme de colectare a apelor pluviale (în prezent nu există un sistem separat pentru colectarea apelor pluviale și a apelor uzate)	Alunecări de teren; Poluarea solului datorată activităților agricole, industriale și traficului; Poluarea apei; Inundații (Unul dintre cele mai afectate municipii, sistem de canalizare subdimensionat pentru evenimente de ploaie); Secetă; Conversia terenurilor și biodiversitatea; Lipsa spațiului verde	N/A	Piețe umede, Parcuri inundabile, Străzi verzi, Pavaje permeabile	Reducerea riscurilor de alunecări de teren; Creșterea atractivității zonei; Îmbunătățirea calității aerului; Prevenirea apariției inundațiilor; Îmbunătățirea biodiversității	1,2	Lipsa datelor privind problemele de mediu; Locația/zona amplasamentului a proiectului propus nu este bine delimitată;	da	poate	poate
25	Crearea de spații verzi (problema actuală: lipsa spațiilor verzi)	Ialomita	Fetesti	Municipiul Fetesti	Crearea de spații verzi (problema actuală: lipsa spațiilor verzi)	Alunecare de teren; Poluarea solului datorată activităților agricole, industriale și traficului; Poluarea apei; Inundații (Unul dintre cele mai afectate municipii, sistem de canalizare subdimensionat pentru evenimente de ploaie); Secetă; Conversia terenurilor și biodiversitatea; Lipsa spațiului verde	N/A	Zone umede, Bazin bioretenție, Parcuri și grădini, Împădurire și reîmpădurire	Reducerea riscurilor de alunecări de teren; Creșterea atractivității zonei; Îmbunătățirea calității aerului; Prevenirea apariției inundațiilor; Îmbunătățirea biodiversității	1,2,3,4	Lipsa datelor privind problemele de mediu; Locația/zona amplasamentului a proiectului propus nu este bine delimitată;	da	poate	nu
26	Rezolvarea deficiențelor legate de infrastructura de apă - în special ale sistemului de colectare a apelor pluviale (probleme actuale: rețeaua de apă pluvială este subdimensionată, pompe vechi, inundații urbane); Bazine de retenție a apei pluviale și utilizarea apei pluviale pentru irigarea spațiilor verzi (problema actuală: secetă, poluarea apelor subterane)	Ialomita	Slobozia	Municipiul Slobozia	Rezolvarea deficiențelor legate de infrastructura de apă - în special ale sistemului de colectare a apelor pluviale (probleme actuale: rețeaua de apă pluvială este subdimensionată, pompe vechi, inundații urbane); Bazine de retenție a apei pluviale și utilizarea apei pluviale pentru irigarea spațiilor verzi (problema actuală: secetă, poluarea apelor subterane)	Alunecare de teren; Despădurirea; Poluarea solului datorată activităților agricole, industriale și traficului; Poluarea apei și deficitul (care afectează alimentarea cu apă potabilă sigură); Inundare; Inundații cu apă pluvială (din cauza rețelelor de canalizare subdimensionate); Lipsa spațiului verde; Poluarea aerului; Calitatea apei de suprafață; Conversia terenurilor și pierderea biodiversității; Secetă; Lipsa resurselor de apă, Supraexploatarea resurselor naturale; Extinderea și dezvoltarea așezărilor umane	N/A	Zone umede, Bazin bioretenție, Parcuri și grădini, Împădurire și reîmpădurire	Reducerea riscurilor de alunecări de teren; Creșterea atractivității zonei; Îmbunătățirea calității aerului; Prevenirea apariției inundațiilor; Îmbunătățirea biodiversității	1,2,3	Lipsa datelor privind problemele de mediu; Locația/zona amplasamentului a proiectului propus nu este bine delimitată;	da	poate	poate
27	Infrastructură de transport pe apă (ponton, trasee de agrement, căi de acces pietonale) spații pentru punerea în valoare a florei și faunei – puncte de atracție turistică (bănci, iluminat inteligent cu energie regenerabilă)	Ialomita	Coridorul Ialomita	Județul Ialomița	Trasee pentru bicicliști și trasee pietonale care leaga următoarele orase: Fetesti, Tandarei, Slobozia Trasee pentru bicicliști și trasee pietonale care leaga următoarele orase: Fetesti, Tandarei, Slobozia Construirea unui pasaj pietonal pentru trecerea râului Zona de camping, picnic și acord Infrastructura de transport pe apă (punct de ambarcațiune, căi de agrement căi de acces pietonale) spații pentru punerea în valoare a florei și faunei – puncte de atracție turistică (bănci, iluminat inteligent cu energie regenerabilă)	Alunecare de teren; Poluarea solului datorată activităților agricole, industriale și traficului; Poluarea apei; Inundare; Secetă; Conversia terenurilor și biodiversitatea; Lipsa spațiului verde	N/A	Zone umede, Bazin bioretenție, Parcuri și grădini, Împădurire și reîmpădurire, Front activ de apă, Parcuri tematice	Reducerea riscului de inundații; Îmbunătățirea calității mediului; Îmbunătățirea biodiversității; Îmbunătățirea calității vieții pentru locuitori;	4	Lipsa datelor privind problemele de mediu; Locația/perimetrul proiectului propus nu este bine definit;	da	da	da

Legendă

Nume

Proiectul este în concordanță cu planurile și strategiile existente și promovează IVA ca catalizator pentru un alt viitor

Proiectul ar putea fi ajustat pentru a se alinia cu planurile și strategiile existente sau pentru a promova IVA ca catalizator pentru un alt viitor

Proiectul nu este în concordanță cu planurile și strategiile existente, nu promovează IVA ca catalizator pentru un alt viitor

* activități POR

1. Parcuri și grădini publice, păduri urbane, grădini botanice, grădini zoologice;
2. Spații verzi permeabile, garduri, acoperișuri și pereți verzi;
3. Spații verzi urbane naturale și seminaturale - amenajarea terenurilor prost folosite sau abandonate, păduri, tufișuri, pajști, zone umede (mlăștini), lacuri și râuri/pârâie, zone stâncoase etc.;
4. Coridoare verzi - râuri și canale, inclusiv malurile acestora, aliniamente stradale cu iarbă, copaci și flori, ecoducte, treceri de pietoni verzi, spații verzi de-a lungul: drumuri, coridoare de cale ferată, linii de tramvai, trasee de ciclism, poteci pietonale etc.

ANEXA E

Broșura tipologiilor IVA

**ANALIZĂ REGIONALĂ PRIVIND INFRASTRUCTURA
VERDE-ALBASTRĂ IN REGIUNEA SUD MUNTENIA,
ROMANIA**

**POTENȚIALE TIPOLOGII DE
INFRASTRUCTURA VERDE-ALBASTRĂ**

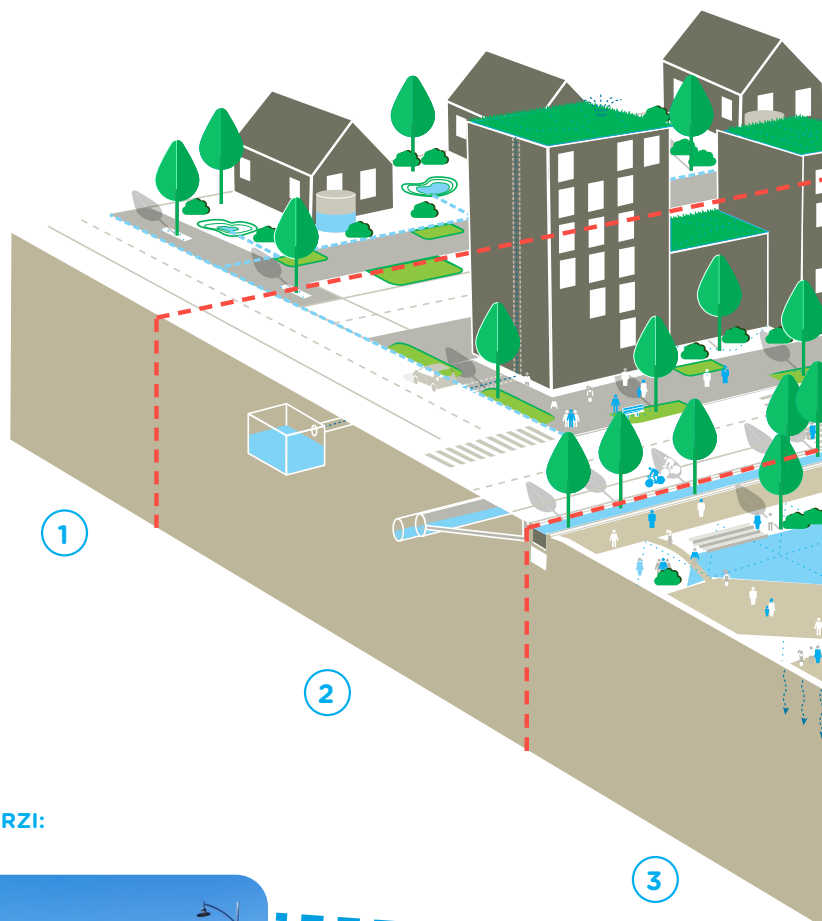
Octombrie 2021

CE ESTE INFRASTRUCTURA VERDE-ALBASTRĂ?

Soluțiile de Infrastructura Verde-Albastră sunt bazate pe imitarea mediului natural și sunt proiectate pentru a conecta funcțiile hidrologice urbane (albastru) și spațiile de agrement permeabile (verde). Soluțiile de Infrastructura Verde-Albastră pot remedia probleme tipice de drenaj, cum ar fi calitatea apei și inundațiile extreme. La nivel local, aceste soluții pot genera beneficii sociale și pot îmbunătăți calitatea mediului. La o scară mai mare, acestea pot aborda provocările aduse de expansiunea urbană și schimbări climatice.

Infrastructura Verde-Albastră include componente precum bazine de bioretenție, rezervoare de ploaie, pavaj permeabil, străzi verzi, acoperișuri verzi, sisteme de reutilizarea a apei, zone umede și parcuri inundabile. Acolo unde este necesar, Infrastructura Verde-Albastră este susținută de infrastructura și tehnologiile gri, tradiționale. Putând fi aplicate la orice scară, Infrastructura Verde-Albastră poate fi utilizată pentru a îmbunătăți în mod direct calitatea apei și ecologia cursurilor de apă. Aceste soluții pot

fi folosite pentru a adresa problemele de capacitate a sistemelor de colectare și pentru a reduce riscul de inundații.

1.1. SOLUȚII SMART HOME

Rezervor de colectare a apei de ploaie și Grădină de ploaie

BENEFICIILE:

Utilizare redusă a apei potabile, mai puține scurgeri și dependență de rețelele de drenaj, creșterea valorii proprietății

2. STRĂZI VERZI:

Bioretenție

BENEFICIILE:

Comunități mai verzi, mai puțină poluarea a apei de ploaie, reincărcarea acviferelor

3. PARCURI INUNDABILE:

Sisteme de retenție a apelor pluviale

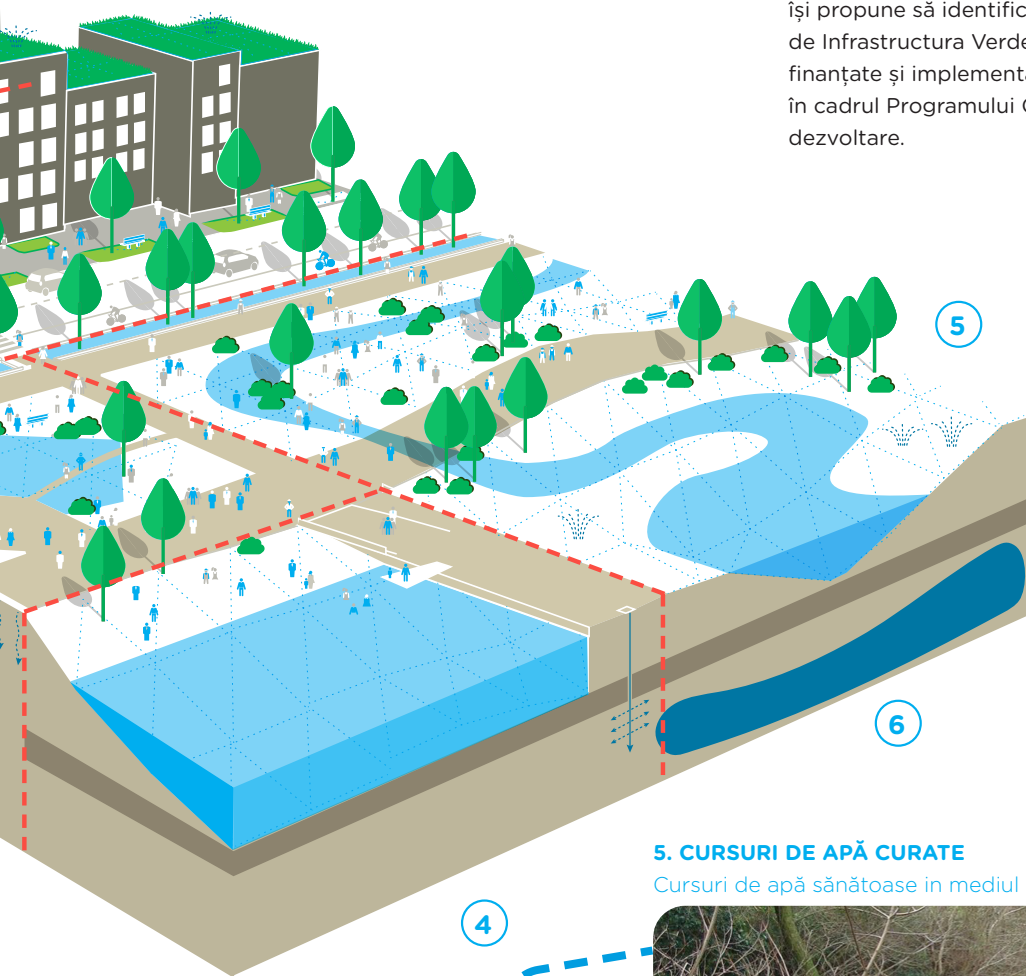
BENEFICIILE:

Parcuri cu dublă utilizare, comunitate și estetică îmbunătățite, protecție împotriva inundațiilor

Când Soluțiile de Infrastructura Verde-Albastră sunt considerate o abordare comună și acceptată de comunitate și agenții guvernamentale, beneficiile cumulative pot fi realizate. Dezvoltarea de spații verzi-albastre, multifuncționale poate mari premisele de mobilitate, spații sociale și poate crește valoarea economică.

În orașe precum Copenhaga, New York și Singapore, apa este un element central în planificarea urbană integrată. Infrastructura Verde-Albastră este elementul comun ce atrage toate părțile interesate spre o viziune comună.

La nivel local, Regiunea Sud-Muntenia din România se confruntă cu un număr mare de provocări de mediu cum ar fi secetă, inundații, poluare a aerului, pierderea biodiversității etc. Acest proiect își propune să identifice potențiale intervenții de Infrastructura Verde-Albastră care ar putea fi finanțate și implementate în Regiunea Sud-Muntenia, în cadrul Programului Operațional Regional în curs de dezvoltare.

6. ACVIFERE REÎNCĂRCATE

Aprovizionare fiabilă a apei de băut

BENEFICIIL:

Apă de băut curată

5. CURSURI DE APĂ CURATE

Cursuri de apă sănătoase în mediul urban

BENEFICIIL:

Zone ecologice naturale, curate și reziliente

4. PORTURI CURATE:

Maluri curate ce facilitează activități

BENEFICIIL:

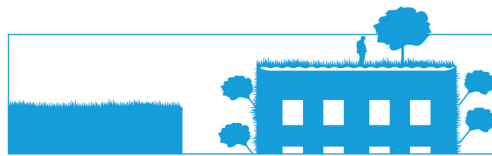
Calitatea apei bună pentru înot și mediu marin sănătos

POTENȚIALE TIPOLOGII DE INFRASTRUCTURA VERDE-ALBASTRĂ

O tipologie este compusa din mai multe funcții și este adaptată contextului local. Specificațiile tipologiilor ar trebui să considere managementul cantității apelor pluviale ca element central al proiectului, și să ia în considerare calitatea apei și îmbunătățirile aspectelor de mediu, cultură și de agrement, care rezultă din implementarea Infrastructurii Verde-Albastră.

Acoperișuri și pereți verzi

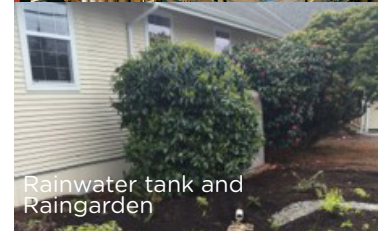
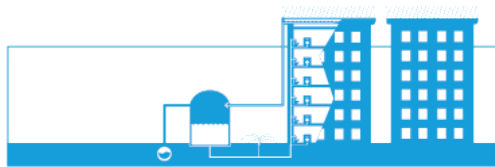
Integrarea vegetației și potențialului de stocare a apei pluviale în structura noilor clădiri și infrastructuri, este un prim pas în prevenirea inundațiilor cauzate de ploii torențiale. Cu un potențial multifuncțional, acoperișurile și pereții verzi înlocuiesc suprafețele neutilizate și materialele rigide cu vegetație și materiale cu capacitate de absorbție a apei de ploaie. Cele mai notabile beneficii ale acoperișurilor și pereților verzi sunt reducerea efectului de insulă de căldură urbană și îmbunătățirea calității apei.

City Hall Living Roof, Chicago Built

Rezervor de colectare a apei pluviale

Un rezervor de colectare a apei de ploaie este un recipient de reținere folosit pentru colectarea și stocarea apei care poate fi reutilizată în scopuri nepotabile. Rezervoarele de colectare a apei de ploaie sunt, în general, folosite pentru a suplimenta sistemele de alimentare cu apă, se folosesc la nivel local, atât pentru uz exterior, cum ar fi irigarea, cât și pentru uz intern, spre exemplu reîncărcarea vasului de toaletă.

Rainwater tank and Rain garden

Pavaje permeabile

Pavajele permeabile sunt suprafețe alcătuite din materiale rigide care asigură percolarea apelor pluviale. Materialele pot fi beton sau asfalt poros, pavele permeabile, pavele poroase etc. Curgerea apei pluviale de suprafață către sistemul de colectare este încetinită prin infiltrare, este stocată temporar și eliberată lent, rezultând în reținerea debitului de vârf.

Marks Stigs Alle, Bagsværd, Denmark

Zone de baltă

Zonele de baltă construite sunt zone inundabile ce conțin vegetație deasă de plante iubitoare de apă și imită procesul natural de purificare a apei prin filtrare și absorbție biologică având ca scop eliminarea contaminanților din apele pluviale.

Bishan Ang-Mo Kio Park, Singapore Built

Bazin de bioretenție

Bazinele de bioretenție sunt bazine de mică adâncime utilizate pentru a încetini și trata scurgerea apelor pluviale. Fiind de dimensiuni mici, deseori sunt folosite pentru a crea conexiuni între alte elemente de Infrastructură Verde-Albastră. Aceasta soluție poate fi integrată la nivel de cartier în parcuri de dimensiuni mici și poate conține elemente precum grădini de ploaie, șanțuri sau jardiniere.

Arkadien Asperg, Stuttgart, Germany Built

Canal urban

Canalele urbane sunt proiecte de infrastructură de dimensiuni mari care implică, de obicei, restaurarea unui pârâu sau a unui râu într-o zonă urbană densă. Acestea pot fi proiectate pentru a crea zone verzi, de agrement, crescând în același timp biodiversitatea și capacitatea de reținere a apei pluviale.

Rochor Canal, Singapore Built

Restaurarea cursurilor de apă

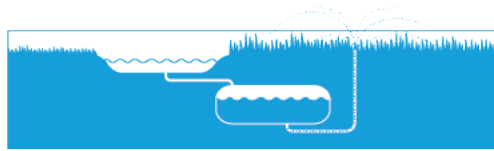
Restaurarea cursurilor de apă și reprofilarea malurilor de apă în mediul urban pot ajuta la mărirea capacității de retenție și detenție a apelor pluviale și se pot reduce inundațiile din aval. Prin includerea de elemente naturale se poate îmbunătăți calitatea apei și se pot crea beneficii sociale și ecologice.

Bishan Ang Mo Kio Park, Singapore Built

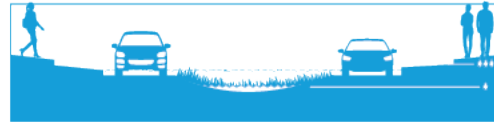
Bazin subteran

Un bazin subteran este un sistem îngropat, care stochează apa pluvială fie pentru reținere, fie în scopuri de reutilizare, cum ar fi irigarea. Acestea sunt dimensionate pentru a gestiona excesul de scurgere a apelor pluviale care nu poate fi stocat de nicio altă componentă tradițională sau elemente de Infrastructura Verde-Albastră. Este adesea conectat la un sistem de drenaj primar unde se descarcă, prin intermediul unui regulator, și apoi se eliberează pentru a reduce debitările de vârf în aval.

Bulevard cu funcție de reținere a apei

Bulevardurile cu funcție de reținere a apei sunt asemănătoare ca dimensiune cu drumurile Cloudburst, dar încorporează spații verzi care pot reține apele pluviale, permițând în același timp utilizarea regulată a traficului pe stradă. Aceste soluții pot fi foarte eficiente de-a lungul arterelor urbane de dimensiuni mari.

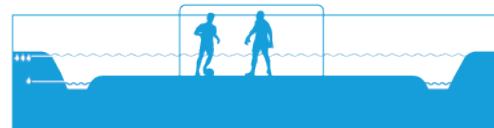
Drumuri Cloudburst

Drumurile Cloudburst sunt folosite pentru a canaliza și direcționa apa provenită din ploi torențiale. Aceste străzi au profilul în formă de V și borduri înălțate pentru a se asigura că apa va curge în mijlocul drumului, departe de clădiri. În plus, la marginea drumului pot fi stabilite canale, astfel încât apa să curgă în râuri urbane sau fâșii verzi.

Parcurile inundabile

Parcurile inundabile și spațiile de recreere reprezintă cea mai mare oportunitate pentru reținerea de volume mari de apă în zonele urbane. Acestea pot fi amplasate în tot bazinul hidrografic și pot fi dotate cu sisteme de transport a apelor pluviale sau corpuri de apă adiacente. Parcurile inundabile pot găzdui o combinație de servicii hidrologice, inclusiv îmbunătățirea calității apei prin filtrare, reținere și infiltrare.

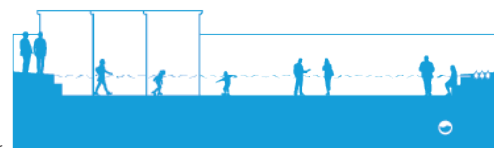
Conductele Cloudburst

Conductele Cloudburst gestionează apa de ploaie în același mod ca și drumurile Cloudburst. Acesta este amplasat chiar sub nivelul străzii pentru a asigura conectarea la alte soluții de suprafață. Această soluție este utilizată dacă spațiul este limitat, de exemplu drumuri de mici dimensiuni.

Wet Plazas

Piațetele sau spațiile publice inundabile sunt o oportunitate excelentă pentru reținerea volumelor mari de apă în mediile urbane dense. De obicei, aceste spații sunt construite din materiale rigide, dar au capacitatea de a colecta și reține apele pluviale pentru a reduce inundațiile în aval. Acestea pot fi dotate cu sisteme de drenaj pentru a permite spațiilor inundabile să revină rapid la utilizarea normală.

Străzi verzi

Străzile verzi (inclusiv căile feroviare, liniile de tramvai, traseele de biciclete, străzile pietonale) sunt amplasate în conexiune cu drumurile Cloudburst sau zonele de retenție. Străzile verzi prezintă o combinație de elemente cum ar fi: canale la scară mică, jardiniere cu apă pluvială sau pavaj permeabil. Astfel, apa pluvială este colectată și apoi redirecționată către drumurile Cloudburst.

Symfonivej, Herlev, Denmark

Sankt Annae Plads, Copenhagen Built

Copenhagen Cloudburst Street Visualization

Hans Tasvens Park Visualization - SLA A/S

Sankt Annae Plads, Copenhagen Built

Mailänder Platz Stuttgart, Germany Built

Watts Branch, DC Visualization

Parcuri și grădini

Parcurile și grădinile sunt exemple de infrastructură verde ce pot găzdui soluții de gestionare a apelor pluviale, cum ar fi grădini de ploaie, sisteme de filtrare naturala, sisteme de infiltrare etc.. Parcurile și grădinile prezintă oportunități pentru îmbunătățirea calității aerului și reducerea efectului de insulă de căldură urbană, încorporând un design multifuncțional care sporește beneficiile socio-economice și ecologice.

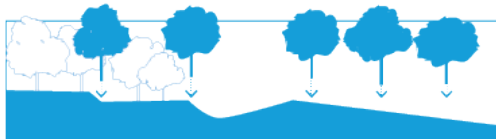
Păduri urbane

Pădurile urbane sunt soluții ecologice extrem de eficiente pentru îmbunătățirea calității spațiului verde în limitele orașului. Caracteristicile pădurii urbane sunt: plantate în zone de dimensiuni mari, vegetație densă, înaltă, cu puține sau fără facilități. Pădurile urbane sunt benefice pentru atenuarea efectului de insulă de căldură, sporirea biodiversității și consolidarea ecosistemelor urbane.

Împădurirea și reîmpădurirea

Împădurirea și reîmpădurirea presupun plantarea sau creșterea pădurilor în zone cu risc ridicat. Pe lângă valoarea ecologică, împădurirea și reîmpădurirea pot atenua alunecările de teren și inundațiile, servind drept bureți, captând apa după ploi abundente și eliberând-o în căile de apă, reducând incidenta inundațiilor și menținând debitul cursului în perioadele secetoase.

Maluri active

Malurile active prezintă oportunități de integrare a soluțiilor multifuncționale care combină protecția împotriva inundațiilor și facilitățile publice. În timp ce îndeplinesc o funcție utilitară esențială de protecție, Malurile de apă pot fi amenajate pentru a îmbunătăți calitatea spațiului și pot contribui la valorile estetice, funcționale și culturale ale peisajelor urbane.

Pădurile orbitale

Pădurile orbitale sunt un sistem de păduri interconectate, dens plantate, ce înconjoară orașele și acționează ca o barieră verde. Pădurile orbitale sunt deosebit de eficiente pentru atenuarea poluării, controlul eroziunii solului și îmbunătățirea biodiversității. Acestea au și capacitatea de a atenua efectele furtunilor de praf și zăpada.

Parcuri tematice

Infrastructura Verde-Albastră poate găzdui o varietate de funcții, cum ar fi grădini botanice sau zoologice, parcuri de distracție și evenimente temporare. Parcurile tematice sunt un bun exemplu pentru multifuncționalitatea și valoarea adăugată a infrastructurii Verde-Albastră, deoarece sporesc beneficiile socio-economice.

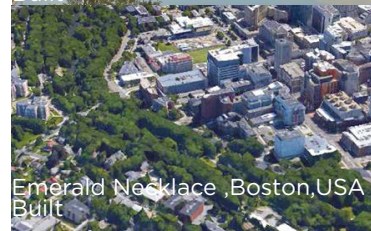

Parcurile de buzunar

Parcurile de buzunar sunt spații verzi mici, cu valoare recreativă, care dețin potențialul de a integra soluții de gestionare a apelor pluviale, cum ar fi sisteme de infiltrare, grădini de ploaie, bazine de retenție a apei. Scara lor mică se pretează la implementarea treptată pe o zonă mai mare.

Ulu Pandan Park, Singapore
Built

Emerald Necklace, Boston, USA
Built

Hannover-Kronsberg, Germany
Built

Hafencity, Hamburg, Germany
Built

Tirana, Albania
Image source: sustainablecities.eu

Frederiksberg Zoo, Denmark
Built

Portland, Oregon, US

ANEXA F

Raportul vizitelor pe teren 20-22 septembrie 2021

Raport privind vizitele pe teren 20-22 Septembrie 2021

ANALIZA REGIONALĂ PRIVIND INFRASTRUCTURA VERDE ȘI ALBASTRĂ ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA, ROMÂNIA

Denumirea proiectului	ANALIZA REGIONALĂ PRIVIND INFRASTRUCTURA VERDE ȘI ALBASTRĂ ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA, ROMÂNIA
Proiectul nr.	2021.003249
Destinatar	Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud – Muntenia
Tipul documentului	Final
Versiune	3.0
Data	18.11.2021
Pregătite de	Koen Broersma, Eugenia Ganea, Anca Bors, Gabriela Musat, Liliana Chirila, Carmen Ștefan și Sabina Elena Preda
Verificate de către	Alvaro Fonseca
Aprobat de	Silviu Stoica
Descriere	Acest Raport privind vizitele pe teren prezintă principalele constatări din timpul desfășurării acestora la fața locului în zona proiectului.
Mulțumiri	Consultanții apreciază foarte mult informațiile care au fost furnizate de Client în timpul acestor vizite pe teren.

CUPRINS

1.	Introducere	3
2.	Programul de desfășurare a vizitelor pe teren	4
2.1	Principalele constatări	6
2.1.1	Orașul Călărași, județul Călărași	6
2.1.2	Orașul Oltenița, județul Călărași	7
2.1.3	Slobozia, județul Ialomița	8
2.1.4	Fetești, județul Ialomița	9
2.1.5	Orașul Alexandria, județul Teleorman	9
2.1.6	Comuna Comana, județul Giurgiu	10
2.1.7	Târgoviște, județul Dâmbovița	12
2.1.8	Pitești, județul Argeș	13
2.2	Constatări și observații asupra aspectelor instituționale	15
2.2.1	Structura administrativă	15
2.2.2	Cooperare regională	15
2.2.3	Inițiative conectate la rețele Europene – ex. Velo Route	16
2.2.4	Planificarea integrată și perspectiva pe termen lung	16
2.2.5	Stimularea participării publice, conștientizarea populației și responsabilitatea civică - măsuri de însoțire	16
2.2.6	Revizuirea studiilor relevante pentru a fundamenta și susține inițiativele BGI	17
2.3	Hărți	18
2.3.1	Zona A, municipiul Pitești, județul Argeș	18
2.3.2	Zona B, Municipiul Târgoviște, județul Dâmbovița	19
2.3.3	Zona C, Orașul Alexandria, Județul Teleorman	20
2.3.4	Zona D, Slobozia și și în aval râul Ialomița	21
2.3.5	Zona E, Orașul Călărași, Județul Călărași	22
2.3.6	Zona F, Oltenita, jud. Călărași	23
2.3.7	Zona G, Comana, jud. Giurgiu	24
3.	Fototecă – vizite la fața locului	25
3.1	Zona E, Călărași, județul Călărași - 20 Septembrie 2021	25
3.2	Zona D, Slobozia, județul Ialomița – 20 Septembrie 2021	26
3.3	Zona C, Alexandria, jud. Teleorman – 21 Septembrie 2021	29
3.4	Zona G, Comana, jud. Giurgiu – 21 Septembrie 2021	30
3.5	Zona B, Târgoviște, jud. Dambovita – 22 Septembrie 2021	33
3.6	Zona A, Pitești, județul Argeș – 22 Septembrie 2021	36

1. Introducere

Ca parte a Activității 2: Identificarea provocărilor de mediu, Consultantul a participat la vizite pe teren timp de trei zile, în perioada 20-22 septembrie 2021. Obiectivul vizitelor pe teren a fost de a obține informații directe asupra situației locale și de a avea interacțiune directă cu părțile interesate, pentru a crește înțelegerea reciprocă a provocărilor și a modului de abordare a acestora.

Lecția învățată, din această experiență, este că în timp ce întâlnirile/atelierele online sunt eficiente în etapa premergătoare luării deciziilor, activitatea de luare a deciziilor în sine necesită o colaborare multidisciplinară intensă între toate părțile interesate implicate și consultări față în față; sesiunile de vizite pe teren pe parcursul mai multor zile sunt foarte potrivite în acest sens. Figura 1 prezintă o privire de ansamblu asupra zonelor vizitate/analizate.

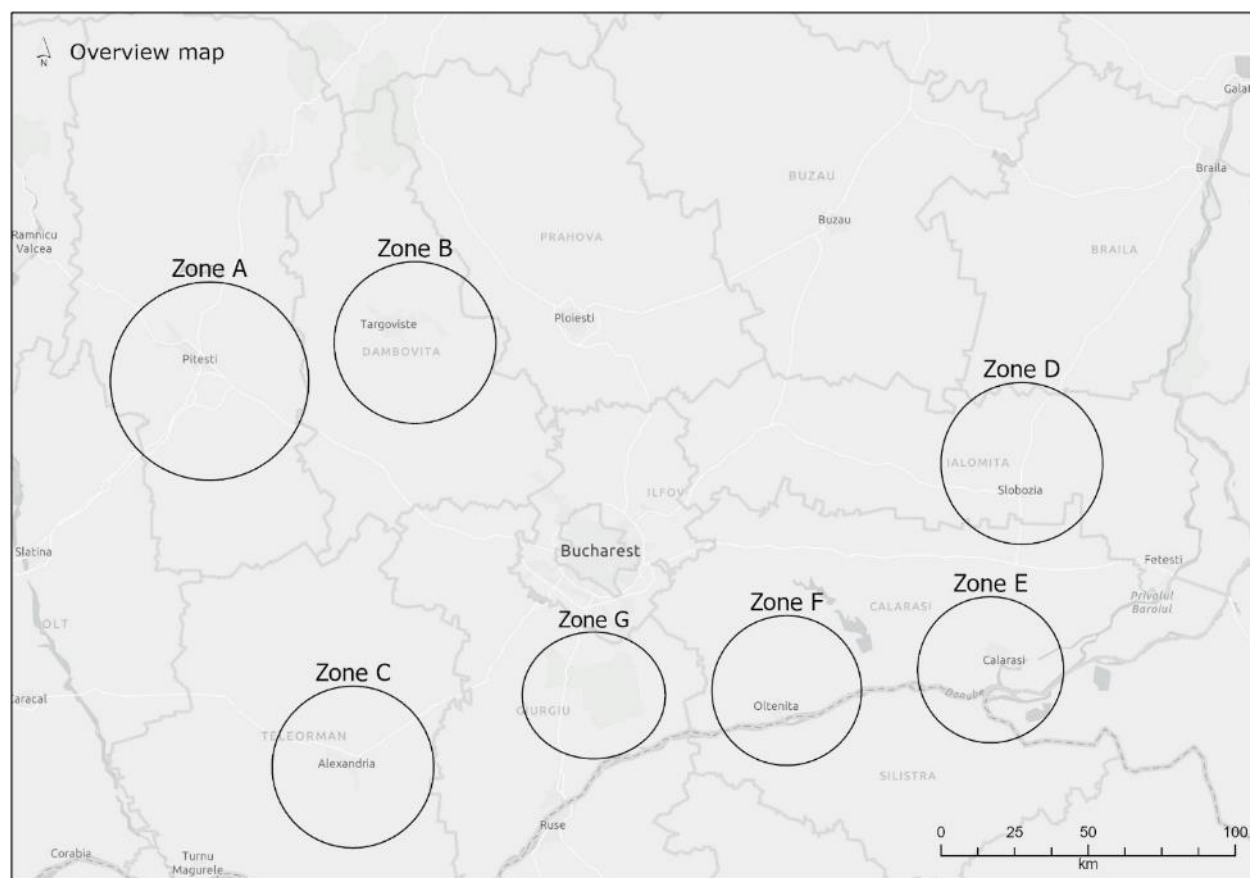

Figura 1 - Prezentare generală a zonelor vizitate/analizate (vezi secțiunea 2.3 pentru detalii)

2. Programul de desfășurare a vizitelor pe teren

Vizitele pe teren au avut loc în conformitate cu planul stabilit anterior cu ADR SM, BERD și părțile interesate, după cum urmează:

Ziua 1 – 20 septembrie 2021

- Orașul Călărași, județul Călărași
- Orașul Slobozia, județul Ialomița

La ședința de lucru au participat:

Autoritățile locale	Reprezentanții ADR	Experti ai Consultanțului
<u>Județul Călărași</u> Sediul Consiliului Județean Călărași cu reprezentanți ai Consiliului Județean Călărași, Primăriei Călărași și Primăriei Oltenița și <u>Primăriei Fetesti</u>	Au fost prezenți doamna Luminita Zezeanu-Director Autoritatea de Management POR împreună cu un reprezentant al oficiului/biroului local al ADR SM.	În numele Consultanțului au participat următorii experți: Koen Broersma - DTL, Carmen Stefan - Expert Planificare Strategică, Eugenia Ganea - Expert în implicarea părților interesate și expert în incluziune socială, de gen și economică, Gabriela Musat - Expert Mediu și Sabina Preda - Coordonator de proiect (local)
<u>Județul Ialomița</u> Sediul Consiliului Județean Ialomița cu reprezentanți ai Consiliului Județean Ialomița, Primăriei Slobozia și Companiei furnizoare de Apă		

Ziua 2 – 21 septembrie 2021

- Orașul Alexandria, județul Teleorman
- Comuna Comana, județul Giurgiu

La ședința de lucru au participat:

Autoritățile locale	Reprezentanții ADR	Experti ai Consultanțului
<u>Județul Teleorman</u> Sediul Consiliului Județean Teleorman cu reprezentanți ai Consiliului Județean Teleorman și Primăriei Alexandria	Au fost prezenți doamna Luminita Zezeanu-Director Autoritatea de Management POR împreună cu un reprezentant al oficiului local/biroului al ADR SM.	Koen Broersma - DTL, Eugenia Ganea - Expert în implicarea părților interesate și expert în incluziune socială, de gen și economică și Sabina Preda - Coordonator de proiect (local)
<u>Județul Giurgiu</u> Mănăstirea Comana cu reprezentanți ai Consiliului Județean Giurgiu și Primăriei Comana		

Ziua 3 – 22 septembrie 2021

- Municipiul Pitești, județul Argeș
- Orașul Târgoviște, Dâmbovița

La ședința de lucru au participat:

Autoritățile locale	Reprezentanții ADR	Experti ai Consultanțului
<u>Județul Argeș</u> Sediul Primăriei Pitești cu reprezentanți ai Primăriei Pitești	Au fost prezenți doamna Luminita Zezeanu-Director Autoritatea de Management POR împreună cu un	În numele Consultanțului au participat următorii experți: Koen Broersma - DTL, Carmen Stefan -

	reprezentant al oficiului/biroului local al ADR SM.	Expert Planificare Strategică, Eugenia Ganea - Expert în implicarea părților interesate și expert în incluziune socială, de gen și economică, Gabriela Musat - Expert Mediu și Sabina Preda - Coordonator de proiect (local)
<u>Judetul Dâmbovița</u>		
Sediul Consiliului Județean Dâmbovița cu reprezentanți ai Consiliului Județean Dâmbovița, Primăria Târgoviște, Consiliului Județean Prahova și Primăriei Ploiești		

În cadrul acestor întâlniri, autoritățile locale au prezentat problemele de mediu cu care se confruntă și acțiunile strategice pentru rezolvarea acestora (vezi secțiunea 2.1). De asemenea, au fost efectuate vizite la fața locului pentru identificarea zonelor cu probleme de mediu care ar putea fi integrate în infrastructura verde-albastră. Hărțile cu zonele identificate sunt afișate în secțiune 2.3.

2.1 Principalele constatări

2.1.1 Orașul Călărași, județul Călărași

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
Orașul Călărași, județul Călărași	<p>Aer</p> <p>La nivelul Municipiului Călărași nu au fost identificate zone critice din punct de vedere al poluării aerului.</p> <p>Rezultatele monitorizării calității aerului efectuate în anii precedenți au arătat că ocazional există depășiri ale valorilor limită admise pentru concentrația de PM10. Aceste depășiri sunt determinate de traficul intens (pe strada Prelungirea Călărași) și utilizarea pentru încălzirea spațiile de locuit a combustibililor convenționali primari (lemn, cărbune).</p>	<p>Sistem de colectare a apelor pluviale pentru evacuarea apei în iazul de decantare existent</p> <p>În zona iazului sunt propuse și lucrări de consolidare a malului iazului, plantare perdele de protecție forestiere, amenajarea peisagistică a zonei (în vecinătatea parcului propus în zona - care beneficiază în prezent de fonduri prin POR)</p>	În partea de vest a orașului Călărași	
	<p>Calitatea apei</p> <p>Sursa de alimentare cu apă a municipiul Călărași este Fluviul Dunărea (sursa de suprafața). Stația de epurare a apelor uzate menajere a fost reabilitată, însă în trecut au existat probleme în ceea ce privește cu calitatea apei.</p>	<p>Coridoare verzi care leagă partea de sud de partea de vest a orașului și lucrări de reducere a inundațiilor pe malul Canalului Borcea</p>	partea de sud-vest a orașului Călărași	<p>În prezent, se propune un port turistic și spații pentru promenade.</p> <p>Administrația Bazinală de Apă (ABA) a propus un alt tip de lucrări pentru reabilitarea malurilor de pe acest canal.</p> <p>Există suprafețe de teren care sunt deținute de ABA</p>
	<p>Inundare</p> <p>Inundații produse în timpul precipitațiilor abundente - în zona Canalului Borcea</p> <p>Lipsa unui sistem de drenare a apelor pluviale în zona urbană duce la inundarea străzilor și caselor</p>			
	<p>Spațiu verde</p>			

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
	Media pe cap de locuitor a spațiului verde este sub media județeană și națională.	Coridoare verzi și parcuri în zona rezidențială care este în extindere	In nord	

2.1.2 Orașul Oltenița, județul Călărași

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
Orașul Oltenița, județul Călărași	<p>Aer</p> <p>Rezultatele monitorizării calității aerului efectuate în 2014 au arătat că ocazional există depășiri ale valorilor limită admise pentru concentrația de PM10 și CO. Aceste depășiri sunt determinate de traficul intens (pe DJ41/DN11), eroziunea eoliană și centrala termică.</p> <p>Inundații</p> <p>Inundații produse în timpul precipitațiilor abundente – râul Argeș (în partea de vest a orașului)</p> <p>Lipsa unui sistem de drenare a apelor pluviale în zona urbană duce la inundarea străzilor și caselor</p>	<p>Lucrări pentru reducerea riscului de inundații</p> <p>Rețeaua de perdele forestiere de protecție în jurul orașului</p> <p>Redirecționarea traficului din zona centrală, amenajarea zonelor pietonale și a spațiilor verzi pentru a lega centrul de zonele de acord propuse de pe malul râului Argeș (în vest)</p> <p>Sisteme de drenare a apelor pluviale în</p>	<p>În partea de vest a orașului</p> <p>Vest</p> <p>Centrul orașului spre vest</p>	<p>ABA propus pentru aceasta zona - consolidarea liniei de apărare Oltenița-Surlari -Dorobanțu</p> <p>Măsurile luate în considerare în Planul de întreținere a calității aerului pentru județul Călărași.</p> <p>Rezultatele modelării dispersiei poluanților în aer prezentate în acest plan arată că în absența măsurilor inadecvate vor exista depășiri ale valorilor pragului de</p>

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
		zona urbană (problema actuală: inundarea străzii și a caselor)		evaluare pentru PM.

Notă: Localitatea Oltenița nu a făcut parte din zonele vizitate, autoritățile locale au prezentat aspectele de mediu în cadrul ședinței de lucru.

2.1.3 Slobozia, județul Ialomița

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
Slobozia, județul Ialomița	<p>Inundații Rețeaua de apă pluvială este subdimensionată, pompele sunt vechi – ceea ce conduce la inundații în mediul urban</p> <p>Lipsa resurselor de apă Zona este afectată de secetă, poluarea apelor subterane</p> <p>Arie naturală protejată Eliminarea/reducerea presiunilor asupra naturii protejate (turismul necontrolat, depozitarea inadecvată a deșeurilor, folosirea căilor de acces</p>	<p>Rezolvarea deficiențelor infrastructurii de apă - în special ale sistemului de colectare a apelor pluviale</p> <p>Bazine de reținere a apei pluviale și utilizarea apei pluviale pentru irigarea spațiilor verzi</p> <p><i>Integrarea ariei protejate (Coridorul Ialomiței) în mediul urban</i></p> <p>Trasee pentru bicicliști și trasee pietonale care leagă următoarele orașe: Fetești, Țândărei, Slobozia</p> <p>Construirea unui pasaj pietonal pentru trecerea râului</p> <p>Zona de camping, picnic și acord</p> <p>Infrastructura de transport pe apă (pontoane ambarcațiuni,</p>	<p>3 parcuri (Parcul Ialomița, Parcul Mare și de-a lungul Bulevardul Matei Basarab) și bazin de retenție/stație pompare lângă Strada Răzoare</p> <p>Coridorul Ialomiței</p>	<p>Propuneri în limitele siturilor Natura 2000 (ROSCI 0152-Coridorul Ialomița și ROSPA0290–Coridorul Ialomița)</p> <p>Planul de management al siturilor Natura 2000</p>

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
	necorespunzătoare pentru biciclete)	căi de agrement, căi de acces pietonal) spații pentru punerea în valoare a florei și faunei – puncte de atracție turistică (bănci, iluminat inteligent cu energie regenerabilă)		nu este aprobat.

2.1.4 Fetești, județul Ialomița

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
Fetești, județul Ialomița	<p>Inundații</p> <p>Lipsa unui sistem de drenare a apelor pluviale în zona urbană duce la inundarea străzilor și caselor</p> <p>Spațiu verde</p> <p>Media pe cap de locuitor a spațiului verde este sub media județeană și națională</p>	<p>Sisteme de colectare a apelor pluviale (în prezent nu există un sistem de separare pentru colectarea apelor pluviale și a apelor uzate)</p> <p>Crearea de spații verzi (problema actuală: lipsa spațiilor verzi)</p>		

Nota: Localitatea Fetești nu a fost vizitat, autoritățile au prezentat aspectele de mediu în cadrul ședinței de lucru.

2.1.5 Orașul Alexandria, județul Teleorman

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
Orașul Alexandria,	Teren degradat	Spații verzi extinse și crearea centuri de	Partea de est a Alexandriei de-a	În orașul Alexandria, a fost proiectat un parc

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
 județul Teleorman	<p>Degradarea solului este legată de fenomenele de eroziune a solului de suprafață sau adâncime. Degradarea solului se produce și prin depunerea de aluviuni în timpul revărsării râului Vedea. Lipsa plantațiilor de arbori, a centurii de protecție pe versanți și a arbuștilor provoacă aceste fenomene.</p> <p>Inundații</p> <p>Orașul Alexandria este situat în zona inundabilă a râului Vedea. În zona constructibilă a municipiului nu există probleme deosebite privind amplasarea construcțiilor, cu excepția zonelor din imediata apropiere a râului Vedea.</p>	<p>protecție de-a lungul râului Vedea</p> <p>Reabilitarea și consolidarea barajului de protecție a râului Vedea</p>	lungul malurilor râului Vedea	<p>pe un teren care a fost folosit în trecut de o unitate militară. Proiectul a fost finanțat prin Programul Operațional Regional.</p> <p>Suprafața totală a spațiilor plantate = 17 972,00 m²</p> <p>Administrația Bazinală de Apă Argeș-Vedea a propus în planul de management al riscului de inundații măsuri pentru reducerea riscului de inundații pe râul Vedea.</p>

2.1.6 Comuna Comana, județul Giurgiu

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
Comuna Comana, județul Giurgiu	<p>Arie Naturală Protejată – Parcul Comana</p> <p>Nivelul apei prea scăzut în parc.</p>	<p>Îmbunătățirea managementului ariei protejate</p> <p>- Crearea unei infrastructuri pentru</p>	La marginea parcului Comana în zone de	Conform prevederilor Planului Urbanistic General al

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
	<p>Principalele presiuni care amenință starea de conservare a speciilor și a habitatelor naturale sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Specii invazive - Turism necontrolat - degradarea zonei, deșeuri depozitate necorespunzător - Sporturile cu motor - pot avea un impact semnificativ asupra biodiversitatea prin zgomot, vibrații și emisii gaze de eșapament datorate motoarelor cu ardere intensă; lumini proiectoare și viteza de deplasare a vehiculelor, urmele de roți pe sol și prezența umană, pot provoca disconfort și pot altera speciile în zonele de reproducere sau hrănire, în special păsările în perioada de cuibărit. - Agricultură intensivă - degradarea solului <p>În urma implementării proiectului, numărul turiștilor din zonă este de așteptat să crească. Accesul turiștilor la o infrastructură care le permite să practice sporturi nemotorizate ar putea avea efecte pozitive asupra</p>	<p>sporturi nemotorizate (de ex. trasee de biciclete)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Controlul speciilor invazive - Turism controlat cu zone de vizitare prevăzute platforme de urmărire păsări - Zona de parcare și camping <p>Înălțarea barajului pentru creșterea/gestionarea mai bună a nivelului apei în parc</p>	dezvoltare durabilă	Comunei Adunații Copăceni, în zona de nord a parcului natural Comana (la o distanță de circa 3 km de limita parcului) se propune construirea unui aeroport.

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
	<p>managementului ariei protejate.</p> <p>Mănăstirea Comana, care se află în cadrul ariei protejate, a fost reabilitată prin Programul Operațional Regional.</p> <p>Pentru această arie protejată a fost elaborat un plan de management în 2018 dar acest plan nu este încă aprobat, ceea ce îngreunează aplicarea măsurilor necesare pentru eliminarea presiunilor și reducerea impactului acestora asupra speciilor și habitatelor naturale.</p>			

2.1.7 Târgoviște, județul Dâmbovița

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
Târgoviște	<p>Aer</p> <p>Potrivit informațiilor furnizate de primărie, particulele de material sunt principalii poluanți în Municipiul Târgoviște, dar nu depășesc valoarea limită zilnică pentru protecția sănătății umane.</p> <p>Spațiu verde</p>	<p>Integrarea râului Ialomița în Târgoviște și crearea de spații verzi permeabile de-a lungul râului.</p> <p>Proiectul propune:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regularizarea râului - Extinderea spațiilor verzi și crearea de zone de agrement -Zona de promenada 	Dinspre Nord (deasupra străzii Mihai Bravu până la strada Gimnaziului)	

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
	<p>Primăria Târgoviște nu a finalizat încă Inventarul Spațiului Verde. Media pe cap de locuitor a spațiului verde este sub media județeană și națională</p> <p>Peisaj Pe râul Ialomița există zone cu vegetație spontană, iar malurile sunt afectate de eroziune.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Trasee pentru biciclete -Crearea unei insule - Insula Fanteziei 30 ha (amenajare cu zone de picnic, spațiu verde) - Facilitarea sporturilor nautice - Plaje - Pasarele pietonale pentru trecerea râului 		

2.1.8 Pitești, județul Argeș

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
Pitești	<p>Aer Ocazional, concentrația de PM10 depășește pragurile superioare de evaluare pentru sănătatea umană.</p> <p>Conform Planului de calitate a aerului întocmit pentru județul Argeș de către Consiliul Județean Argeș, în localitatea Pitești, concentrația de poluanți PM10, PM2,5, benzen, NO2, NOx depășește pragul superior de evaluare pentru sănătatea populației.</p>	<p>Reabilitarea canalului de colectare a apelor pluviale (canalul colectează apa pluviale din zona DJ 703 și de pe versanți)</p> <p>Reabilitarea Grădinii Zoologice (Suprafața grădinii este de 12 ha din care doar 8 ha sunt amenajate și 4 ha teren degradat)</p>	<p>vest</p> <p>vest</p>	<p>Grădina Zoologică este situată în Pădurea Trivale, canalul de colectare a apei pluviale trece prin Pădurea Trivale / Parcul Trivale</p>

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
	<p>Inundații</p> <p>Rețeaua de apă pluvială este subdimensionată, nu poate prelua întreaga cantitate de apă pluvială colectată din zona Parcului Trivale și drumul adiacent (partea de vest a orașului), astfel că în mediul urban se produc inundații.</p>			

2.2 Constatări și observații asupra aspectelor instituționale

2.2.1 Structura administrativă

Potrivit art. 244 din Codul administrativ, la nivelul consiliului local și/sau județean s-a stabilit un rol de administrator public, pentru a asigura managementul public modern, după modelul de guvernare corporativă și segregarea nivelului politic de cel executiv. Administratorii publici prezenți la discuții s-au dovedit a fi profesioniști cu cunoștințe și experiență tehnice, administrative și manageriale.

S-a remarcat faptul că administratorul public lucrează îndeaproape cu toți factorii interesați relevanți din organizațiile lor, cum ar fi Arhitectul-Șef, Direcția Investiții/Managementul proiectelor, Direcția Economică din Primărie, respectiv Direcția Programe Strategice și Investiții, Direcția Urbanism a Consiliilor Județene. Cu toate acestea, o unitate pentru implementarea proiectelor, multidisciplinară ar asigura o eficiență și o guvernare mai ridicată la nivel instituțional, fiind în același timp un motor pentru crearea unui adevărat efect de rețea între administrațiile publice și, de asemenea, cu alți actori cheie precum ADR, A.N. Apele Române etc.

Ar fi recomandată identificarea unei bune practici de replicat, precum și contractarea de asistență tehnică pentru consolidarea capacității administrative în acest sens.

Complementaritatea fondurilor

Un alt aspect de considerat este legat de asigurarea complementarității între programele de finanțare 2021-2027 precum și asigurarea continuității investițiilor anterioare (finalizate, aflate în implementare sau care încă urmează să fie implementate din exercițiul financiar multianual anterior), în acest sens, se recomandă consultarea unei liste actualizate de la Beneficiari în cadrul planificării propunerilor de proiecte efective pentru Programul POR 2021-2027

Ca exemplu de surse de finanțare complementare pentru investiții care să înglobeze și BGI ar fi PODD (Programul Operațional pentru Dezvoltare Durabilă), prin care vor fi susținute proiecte care au la bază strategii de tip Smart City/Smart Village – de sine stătătoare sau parte integrantă a Strategiilor de Dezvoltare Locală.

2.2.2 Cooperare regională

Cooperarea regională are două aspecte:

- O abordare unitară a problemelor, provocărilor sau oportunităților similare
- O abordare strategică și coordonată la nivelul fiecărei zone, cu o viziune holistică și o planificare integrată de tip master-planning la nivel de bazin hidrografic, având în vedere atât impactul pe care o acțiune sau lipsa acțiunilor într-o zonă l-ar putea avea asupra altei zone precum și beneficiile comune generate de asigurarea unei conectivități generale prin coridoare verzi, pentru a rezolva provocările de mediu dar și pentru a crea beneficii social-economice adiționale – de exemplu, bazinul râului Ialomița în județele Dâmbovița, Ialomița și Călărași

Pentru a permite implementarea proiectelor regionale, ar fi necesar de stabilit parteneriate între consilii locale și județene pentru a maximiza finanțarea și a sincroniza implementarea.

Totodată, ar trebui stabilite responsabilități specifice, clarificate aspecte legate de proprietatea terenurilor, regulile de cofinanțare și participare, alocarea de fonduri pentru investițiile prioritare sub responsabilitatea fiecărei părți, precum și aspectele de guvernanză ulterioară, principiile de funcționare și proprietatea asupra infrastructurilor create ca urmare a proiectelor finanțate de POR. De asemenea, ar trebui luată în considerare o planificare foarte bine coordonată a acțiunilor preliminare (de exemplu, eventuale proceduri de expropriere a terenurilor sau transferul proprietății terenurilor de la A.N. Apele Române, după caz etc).

2.2.3 Inițiative conectate la rețele Europene – ex. Velo Route

Toate părțile interesate vizitate au menționat inițiative legate de dezvoltarea traseelor pentru biciclete de-a lungul coridoarelor albastru-verzi prevăzute în propunerile lor de proiecte. În special reprezentanții Fetești și Primăria Călărași s-au referit la legătura cu traseul european de biciclete Euro Velo 6 sau Traseul Dunării. Astfel, o abordare regională ar fi benefică prin stabilirea unei Strategii Regionale de Dezvoltare a Traseului Bicicletelor pentru dezvoltarea unitară a rețelei de rute de biciclete în județele Sud-Muntenia, încorporând standarde unitare precum și strategii de promovare pentru a genera creștere economică în regiune, prin urmarea ghidurilor la nivel european și inspirându-se din alte inițiative similare din țările europene.

2.2.4 Planificarea integrată și perspectiva pe termen lung

Chiar dacă unele investiții propuse sunt prioritare în funcție de nevoile urgente, în special legate de dezvoltarea socială și reținerea sau atragerea populației, precum și provocările de incluziune socială, totuși, o perspectivă de planificare integrată și pe termen lung ar trebui luată în considerare chiar în acest moment, incluzând în propunerile de proiect actuale și o estimare a fazării investițiilor următoare și a anumitor condiții prealabile de îndeplinit. Un exemplu este extinderea zonei rezidențiale Călărași în zona de Nord, unde terenul este concesionat investitorilor privați fără o obligație concretă privind realizarea unor măsuri ecologice de exemplu.

De asemenea, pentru spațiile publice aflate în proprietatea municipalității, este nevoie de o abordare mai sistemică și mai programatică privind crearea de noi spații verzi, cu o viziune strategică pe termen lung care să prevadă și conectarea noilor zone cu orașul vechi.

2.2.5 Stimularea participării publice, conștientizarea populației și responsabilitatea civică - măsuri de însoțire

Toate proiectele ar trebui să fie însoțite de un set de măsuri care să stimuleze participarea publică, conștientizarea populației și responsabilitatea civică.

2.2.6 Revizuirea studiilor relevante pentru a fundamenta și susține inițiativele BGI

Este necesară o actualizare și/sau o completare a studiilor preliminare relevante pentru fundamentarea și sprijinirea proiectelor BGI, respectiv planificarea / contractarea unor astfel de studii preliminare, unde este cazul.

De asemenea, digitizarea elementelor topografice și a altor rețele fizice relevante ar trebui evaluate și planificate, după cum este necesar.

2.3 Hărți

2.3.1 Zona A, municipiul Pitești, județul Argeș

PROVOCĂRI LA NIVEL REGIONAL
Reducerea riscului de inundații

Rețeaua de apă este subdimensionată, nu poate prelua întreaga cantitate de apă pluvială colectată din zona Parcului Trivale și drumul adiacent (partea de vest a orașului), astfel că în mediul urban sunt inundații.

Terenuri degradate

Îmbunătățiri calitatea solului și împădurire

Îmbunătățirea calitatii aerului

Ocazional, concentrația de PM10 depășește pragurile superioare de evaluare pentru sănătatea umană.

Zona A – Pitești City, Argeș County

Fotografii de la vizita pe teren – 22 Septembrie 2021

Proiecte propuse

1 – Canal de colectare a apelor pluviale (în partea de vest a orașului Pitești)

2 – Canal de colectare a apelor pluviale (în partea de vest a orașului Pitești)

3 – Canal de colectare a apelor pluviale (în partea de vest a orașului Pitești)

4 – Canal de colectare a apelor pluviale (în partea de vest a orașului Pitești)

5 – Canal de colectare a apelor pluviale (în partea de vest a orașului Pitești)

6 – Canal de colectare a apelor pluviale (în partea de vest a orașului Pitești)

AG 1 – Îmbunătățirea sistemului de colectare a apelor pluviale

Reabilitarea canalului de colectare a apelor pluviale (canalul colectează apa din zona DJ 703 și de pe versanți) și integrarea canalului în Parcul Trivale

AG 2 – Reabilitare Zoo

Reabilitarea Grădinii Zoologice (Suprafața grădinii este de 12 ha din care doar 8 ha sunt amenajate iar 4 ha teren degradat)

2.3.2 Zona B, Municipiul Târgoviște, județul Dâmbovița

PROVOCĂRI LA NIVEL REGIONAL
 Extindere spațiu verde

Lipsa spațiilor verzi - Media pe cap de locuitor a spațiului verde este sub media județeană și națională

Îmbunătățiri peisagistice

Pe râul Ialomița sunt zone cu vegetație spontană iar malurile râului sunt afectate de eroziune

Zona B – Orașul Târgoviște, Județul Dâmbovița

Fotografii de la vizita pe teren – 22 Septembrie 2021

Proiecte propuse

1 – Râul Ialomița (intersecția cu strada Mihai Bravu)

2 – Râul Ialomița

3 - Râul Ialomița – lucrări de consolidare a malurilor, realizate pentru protecția drumurilor

4 – Malurile raului Ialomita in vecinatatea Lacului Chindiei

5 – Râul Ialomița (intersecția cu strada Mihai Bravu)

6 – Râul Ialomița (intersecția cu strada Gimnaziului)

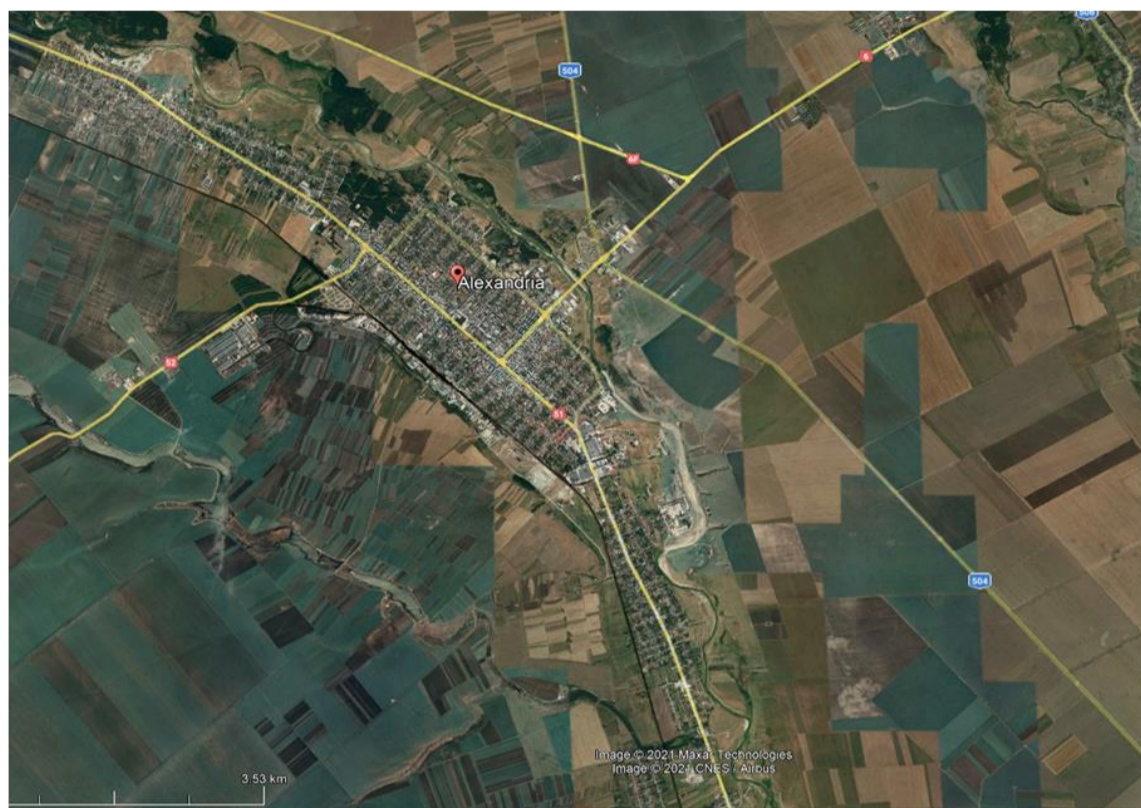

- DB 1 – Integrarea râului Ialomița în Târgoviște și crearea de spații verzi permeabile de-a lungul albiei**
- Regularizarea râului
 - Extinderea spațiilor verzi
 - Zona de promenadă
 - Trasee de biciclete
 - Crearea unei insule - Fantasy Island 30 ha (amenajată cu zone de picnic, spațiu verde)
 - Facilitarea sporturilor nautice
 - Plaje
 - Alei pietonale pentru trecerea râului

DB 1 – Amplasarea proiectului

2.3.3 Zona C, Orașul Alexandria, Județul Teleorman

PROVOCĂRI LA NIVEL REGIONAL

- Reducerea suprafețelor de teren degradate de-a lungul râului Vedea
- Reducerea riscului de inundații- Râul Vedea
- extinderea zonelor cu spațiu verde și crearea de perdele forestiere pentru îmbunătățirea calității aerului

Zona C – Orașul Alexandria, Județul Teleorman

Fotografii de la vizita pe teren – 21 Septembrie 2021

Parcul Pădurea Vedea

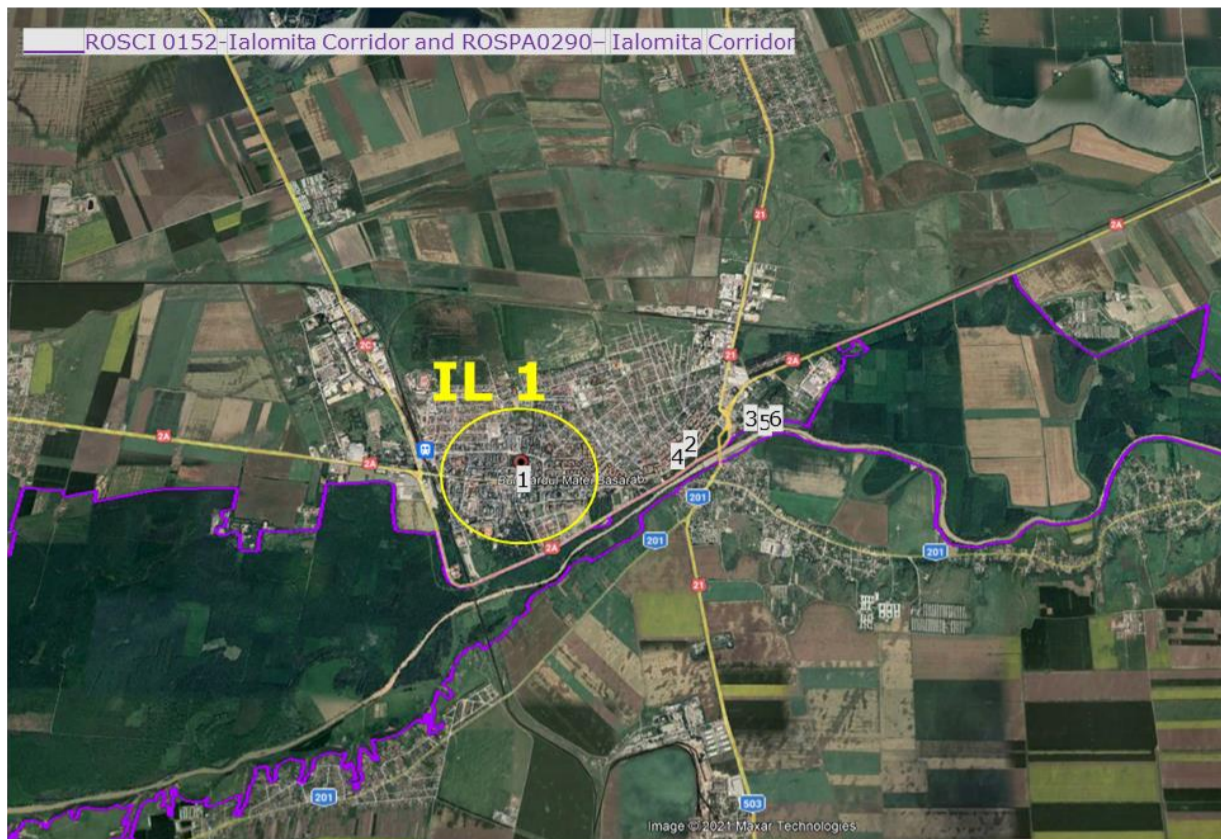
Propuneri proiecte

TL1- Spații verzi uzate și crearea de centuri de protecție

TL 2 - Reabilitarea și consolidarea barajului de protecție a râului Vedea

(conform Strategiei Durabile 2014-2023)

2.3.4 Zona D, Slobozia și în aval râul Ialomița

PROVOCĂRI LA NIVEL REGIONAL

Reducerea riscului de inundații
 Rețeaua de apă pluvială este subdimensionată, pompe vechi, inundații în mediul urban

Îmbunătățirea managementului resurselor de apă
 Zona este afectată de secetă, poluarea apelor subterane

Arie naturală protejată
 Eliminarea/reducerea presiunilor asupra ariei naturale protejate (turism necontrolat, depozitare inadecvată a deșeurilor, folosirea căilor de acces improprii pentru biciclete)

Zona D – Orașul Slobozia, Județul Ialomița

Fotografii de la vizita pe teren – 20 Septembrie 2021

Proiecte propuse

1 – Sistem de colectare și evacuare a apelor pluviale

2 – Intersecția Șoseaua de Centură cu strada Gura Podului

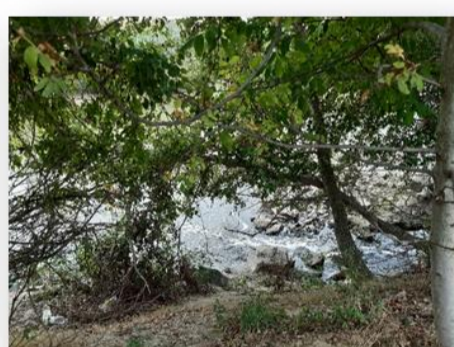
3 – Zona de evacuare a apelor uzate tratate

4 – Râul Ialomița (intersecția cu strada Gura Podului)

5 – Râul Ialomița în vecinătatea zonei de deversare a apelor uzate epurate

6 – Malul Râului Ialomița în vecinătatea zonei de deversare a apelor uzate epurate

IL 1 – Reabilitarea Sistemului de colectare a apelor pluviale

Rezolvarea deficiențelor cu care se confruntă infrastructura de apă - în special ale sistemului de colectare a apelor pluviale

Rezervoare de reținere a apei pluviale și utilizarea apei pluviale pentru irigarea spațiilor verzi

IL 2 – Proiect Coridorul Ialomiței

Trasee pentru bicicliști și trasee pietonale care leagă următoarele orașe: Fetești, Țândărei, Slobozia

Construirea unui pasaj pietonal pentru traversarea râului

Zona de camping, picnic și recreere

Infrastructura de transport a apei (căi de agrement căi de acces pietonal)

Spații pentru punerea în valoare a florei și faunei – puncte de atracție turistică (bănci, iluminat inteligent cu energie regenerabilă)

IL 2 – Amplasarea Proiectului Coridorul Ialomiței

2.3.5 Zona E, Orașul Călărași, Județul Călărași

PROVOCARI NIVEL REGIONAL

Reducerea riscului de inundații

Inundații produse de precipitații abundente - în zona Canalului Borcea
Lipsa unui sistem de drenare a apelor pluviale în zona urbană duce la inundarea străzilor și caselor

Extinderea spațiului verde

Media pe cap de locuitor a spațiului verde este sub media județeană și națională.

Zona E – Orașul Călărași, Județul Călărași

Fotografii de la vizita pe teren – 20 Septembrie 2021

Proiecte propuse

1 – Lacul Iezer (partea de sud)
Apele pluviale colectate din zona urbană sunt deversate în Lacul Iezer

2 – Lacul Iezer (partea de sud – est)

3 - Malul lacului Iezer
Teren degradat, deșeuri depozitate necorespunzător

4 – Malul Canalului Borcea (partea de sud-est)

5 – Malul Canalului Borcea (partea de nord)

6 – Malul Canalului Borcea (partea de est)

7 – Cartier rezidențial nou (în partea de nord a orașului)

CL 1 – Proiectul Lacul Iezer

Sistem de colectare a apelor pluviale pentru evacuarea apei în iazul de retenție existent

Aici sunt incluse și lucrări de consolidare a malului iazului, plantarea de centuri de protecție, amenajarea zonei (în vecinătatea parcului propus în zonă -care beneficiază în prezent fonduri prin POR)

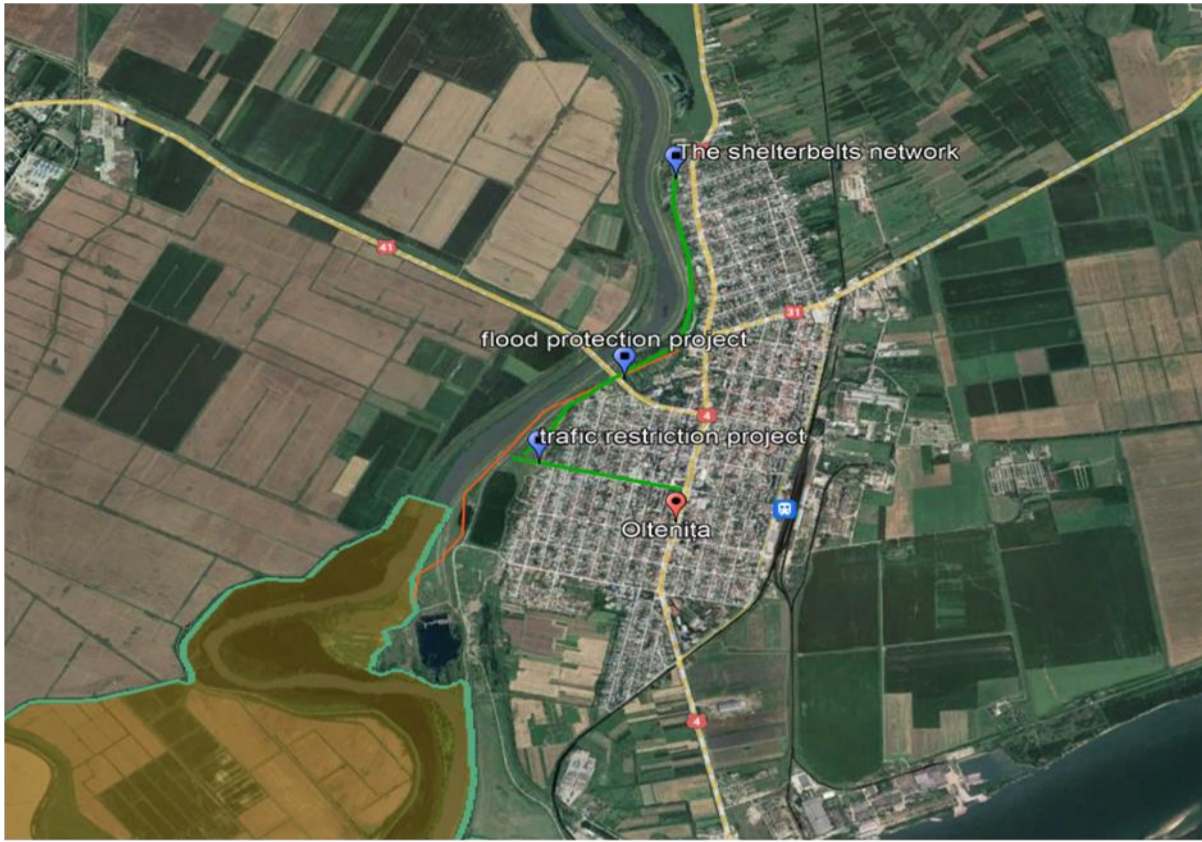
CL2 – Coridoare verzi care leagă Lacul Iezer de Canalul Borcea

Coridoare verzi care leagă partea de sud de partea de vest a orașului și lucrări de reducere a inundațiilor pe malul Canalului Borcea

CL 3 - Spațiu verde extins în noul cartier rezidențial

Coridoare verzi și parcuri în zona rezidențială care se extinde

2.3.6 Zona F, Oltenita, jud. Călărași

Zona F – Oltenița, Județul Călărași

PROVOCĂRI LA NIVEL REGIONAL

Reducerea riscului de inundații

Inundații produse în timpul precipitațiilor abundente – râul Argeș (în partea de vest a orașului)

Lipsa unui sistem de drenare a apelor pluviale în zona urbană duce la inundarea străzilor și caselor

Îmbunătățirea calității aerului

Rezultatele monitorizării calității aerului efectuate în 2014 au arătat că ocazional există depășiri ale valorilor limită admise pentru concentrația de PM10 și CO.

Proiecte propuse

CL 4 – Măsuri pentru reducerea riscurilor de inundații

Măsuri pentru reducerea riscurilor de inundații

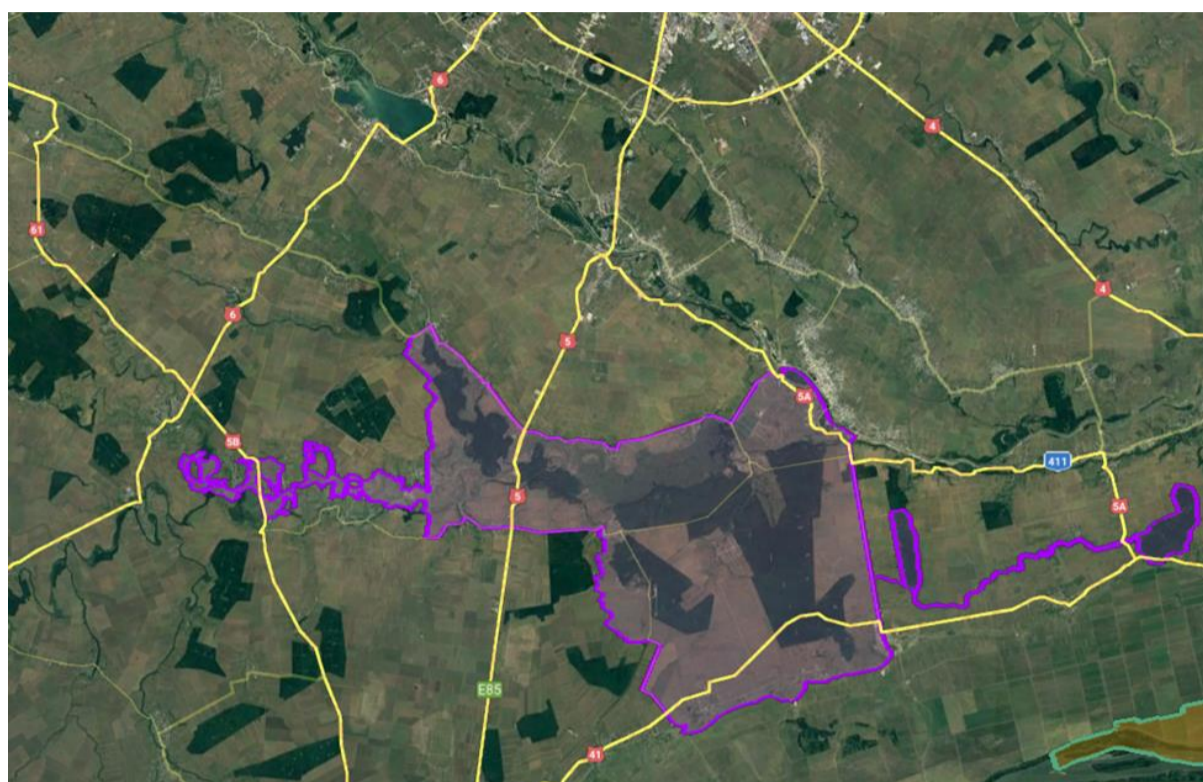
Redirecționarea traficului din zona centrală, amenajarea zonelor pietonale și a spațiilor verzi pentru a lega centrul de zonele de acord propuse de pe malul râului Argeș (în vest)

Sisteme de drenare a apelor pluviale în zona urbană (problema actuală: inundarea străzilor și caselor)

CL 5 – Îmbunătățirea calității aerului

Redirecționarea traficului din zona centrală, amenajarea zonelor pietonale și a spațiilor verzi pentru a lega centrul de zonele de acord propuse de pe malul râului Argeș (în vest)

2.3.7 Zona G, Comana, jud. Giurgiu

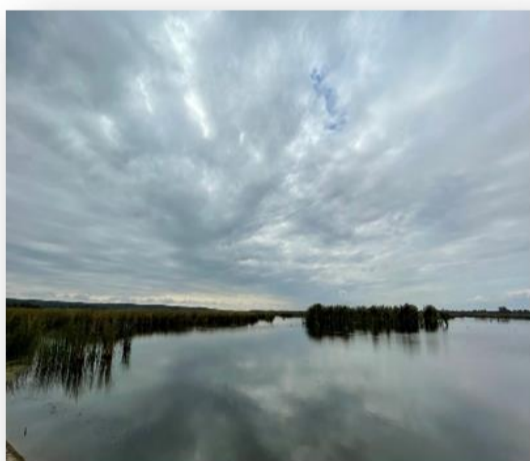
PROVOCĂRI LA NIVEL REGIONAL

Reducerea principalelor presiuni care amenință starea de conservare a speciilor și a habitatelor naturale

Zona G – Parcul Comana, Județul Giurgiu

Fotografii din timpul vizitelor în teren – 21 Septembrie 2021

Proiect propuse

Lacul Comana

Mănăstirea Comana

Râul Neajlov

GR 1 – Îmbunătățirea managementului ariei protejate

- Crearea unei infrastructuri pentru sporturi nemotorizate (ex. trasee de biciclete)
- Controlul speciilor invazive
- Turism controlat

3. Fototecă – vizite la fața locului

3.1 Zona E, Călărași, județul Călărași - 20 Septembrie 2021

Foto – Orașul Călărași, județul Călărași, 20 septembrie 2021

Canalul Borcea

3.2 Zona D, Slobozia, județul Ialomița – 20 Septembrie 2021

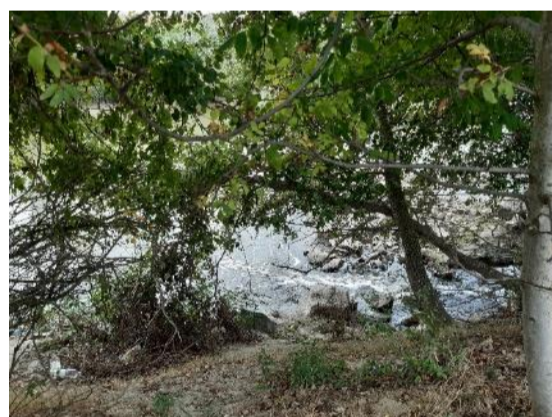

Foto – Orașul Slobozia, județul Ialomița, 20 septembrie 2021

Râul Ialomița, Punct de evacuare a apelor uzate

Foto – Orașul Slobozia, județul Ialomița, 20 septembrie 2021

Râul Ialomița (Coridorul Ialomiței – Site Natura 2000)

Foto – Orașul Slobozia, județul Ialomița, 20 septembrie 2021

Întâlnire de lucru

Foto – Orașul Slobozia, județul Ialomița, 20 septembrie 2021

Sistem de colectare și evacuare a apei pluviale

3.3 Zona C, Alexandria, jud. Teleorman – 21 Septembrie 2021

Foto – Orașul Alexandria, județul Teleorman, 21 septembrie 2021

Vizită pe teren Parcul Vedea

3.4 Zona G, Comana, jud. Giurgiu – 21 Septembrie 2021

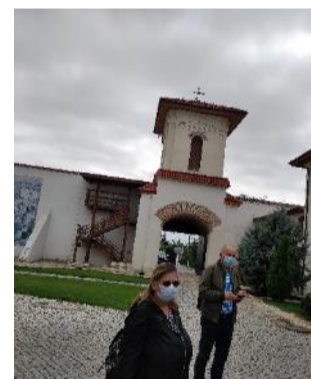
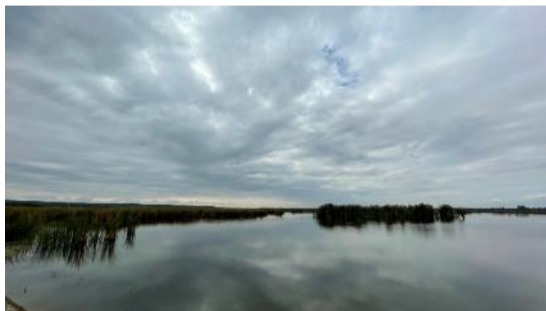

Foto – Comana, județul Giurgiu, 21 septembrie 2021

Vizită pe teren Parcul Comana

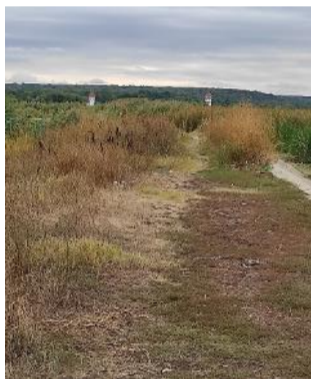
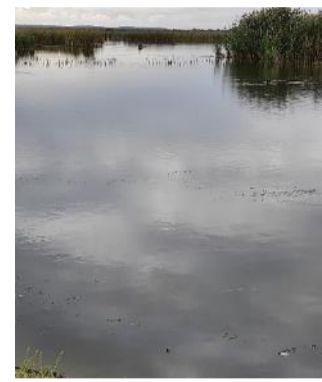

Foto – Comana, județul Giurgiu, 21 septembrie 2021

Parcul Comana Vizită la fața locului

Foto – Comuna Comana, județul Giurgiu, 21 septembrie 2021

Vizita pe teren Parcul Comana

3.5 Zona B, Târgoviște, jud. Dambovita – 22 Septembrie 2021

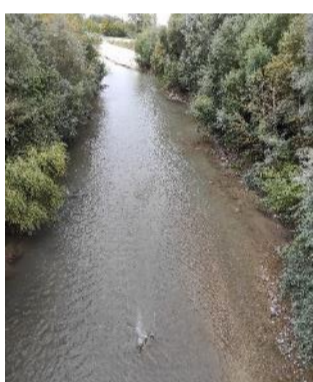

Foto – Orașul Târgoviște, județul Dâmbovița, 22 septembrie 2021

Râul Ialomița

Foto – Orașul Târgoviște, județul Dâmbovița, 22 septembrie 2021
Râul Ialomița

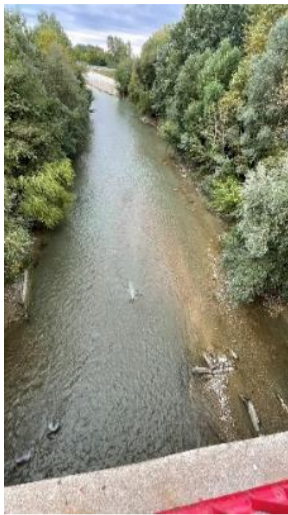

Foto – Orașul Târgoviște, județul Dâmbovița, 22 septembrie 2021

Râul Ialomița

3.6 Zona A, Pitești, județul Argeș – 22 Septembrie 2021

Foto – Orașul Pitești, județul Argeș, 22 septembrie 2021

Canal de apă pluvială – Parcul Trivale

Rețeaua de apă este subdimensionată, nu poate prelua întreaga cantitate de apă pluvială colectată din zona Parcului Trivale și drumul adiacent (partea de vest a orașului), astfel că în mediul urban sunt inundații.

Foto – Orașul Pitești, județul Argeș, 22 septembrie 2021

Canal de apă pluvială – Parcul Trivale

Rețeaua de apă este subdimensionată, nu poate prelua toată cantitatea de apă pluvială colectată din zona Parcului Trivale și drumul adiacent (partea de vest a orașului), deci sunt inundații în mediul urban

Foto – Orașul Pitești, județul Argeș, 22 septembrie 2021

Canal de apă pluvială – Parcul Trivale

Rețeaua de apă este subdimensionată nu poate prelua toată cantitatea de apă pluvială colectată din zona Parcului Trivale și drumul adiacent (partea de vest a orașului), deci sunt inundații în mediul urban

Foto – Orașul Pitești, județul Argeș, 22 septembrie 2021

Întâlnire de lucru